

Work Package: 4

Deliverable 4.5.3: Operation of Laboratory for Feedback and Networking of Existing and pre startup social enterprises

Beneficiary: Faculty of Arts, South-West University “Neofit Rilski”

Cooperation Programme Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020”

This document has been created within the framework of the project “Cross border Action Plan for the Development and Operation of an Executive Mechanism for the Support and Promotion of Social Entrepreneurship in the context of the Social Economy and Social Innovation” (Action Plan for Social Entrepreneurship) with subsidy contract No. B2.9c.08/02.10.2017. The project is co-funded by the European Regional Development Fund (ERDF) and by national funds of the countries participating in the Cooperation Programme Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020”. The contents of this document are sole responsibility of the South-West University “Neofit Rilski” and can in no way be taken to reflect the views of the European Union, the participating countries, the Managing Authority and the Joint Secretariat.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № B2.9c.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

"Cross border Action Plan for the Development and Operation of an Executive Mechanism for the Support and Promotion of Social Entrepreneurship in the context of the Social Economy and Social Innovation"

Cooperation Programme INTERREG V-A "Greece-Bulgaria 2014-2020"

Faculty of Arts, South-West University "Neofit Rilski"

D4.5.3. Operation of Laboratory for Feedback and Networking of Existing and pre startup social enterprises

Abstract

The work of the Laboratory for Feedback and Networking of Existing and Pre-Startup Social Enterprises was realized throughout the project work. In order to provide the widest possible feedback from organizations working in the field of social entrepreneurship, a broad empirical study was conducted. It was implemented in two parts, each with a different approach and toolkit. The aim of the first part of the empirical study was to obtain a relatively complete picture of the social organizations in operation in the region. A total of 274 social organizations from the Blagoevgrad region (about 50% of all registered social organizations in the region) were randomly selected. Their distribution by leading field of activity is as follows: 153 - in the field of culture and arts, 48 - in the narrow social sphere¹ and 73 - in the field of cultural tourism. After analyzing the collected statistics we obtained results for the time of creation of the organizations, their type and status, distribution by municipalities, spheres of activity, project activity, etc. The analysis is made for each of the three spheres / closely social, culture and arts, tourism / separately.

The purpose of the second second part of the study was to obtain more detailed information on attitudes and motivation to work in this field, the level of leadership preparedness, work style, and knowledge of the target groups and forms of connection with them, market research. niche and possible competition, etc. On a random basis / but with the condition - to develop an activity, since in the first part of the survey we found that only about 50% of the registered enterprises are active / 49 social organizations were selected, of which 17 are

¹ By "narrow social sphere" we mean organizations working with people with disabilities, ethnic minorities, people at risk of social exclusion, etc.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

working in the narrow social sphere, 19 - in the field 13 in the field of cultural tourism. The opinion of the heads of social organizations was examined. The registration methodology includes a survey and an interview. The questionnaire includes 39 questions, mostly closed. A wealth of information was collected in many directions: the extent to which managers had conducted preliminary studies on potential target groups and their needs, social niche, market, etc.; prior experience of managers in the relevant field; main motives for work in the social sphere; degree of acceptance and support from others; are there the necessary skills to work in this field; locus of control - external or internal; the degree of knowledge of the target groups and the forms for gathering information on their needs; self-assessment for the presence of cooperation with other social organizations and with state formations; forms of financing the activity; staff preparedness, teamwork; major difficulties; necessary changes in the regulation of social entrepreneurship, etc.

The analysis of the information collected with the empirical study was of great benefit and was used at all stages in the project implementation - in the analytical study of the social entrepreneurship situation in the Blagoevgrad region, in developing a strategy and development plan, in developing a model for cooperation in the network, in the selection of topics for inclusion in the curriculum and the development of consultative packages for leaders, in the conduct of training, etc. Contacts with interviewed and interviewed hands leaders of social organizations continued throughout the period of the project, with some - and after its completion.

The Feedback Lab is also engaged in the preparation and publication of a collection of texts by researchers and practitioners². The collection includes materials from Greek and Bulgarian researchers on problems related to the development of social entrepreneurship in the Republic of Greece and the Republic of Bulgaria with an emphasis on the border regions - Central Macedonia District in Greece and Blagoevgrad Region in Bulgaria. In order to cover the issues more fully, the compendium includes both texts outlining the theoretical framework and relevant scientific approaches when considering social entrepreneurship, forms of entrepreneurship as the basis of social entrepreneurship, funding opportunities, etc., as well as analyzes of the specific situation in the studied regions. The opportunities for the development

² Formally, funding for the publication of the collection refers to D2.5.1., But the overall organization, work on the compilation, collection of materials, contact with numerous authors, preparation for publication, distribution of the finished book, etc. was carried out in the Laboratory.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

of social entrepreneurship in different areas of economic, social and cultural life are discussed.

The second part of the compilation contains materials presenting good practices and personal experiences of leaders and participants in social enterprises.

The cooperation of the Laboratory with a number of significant social groups - for example, with the cooperatives from the Blagoevgrad region, the District Union and the National Union of Labor and Productive Cooperatives, proved to be particularly useful. The cooperation in a network of 18 TPCs from Blagoevgrad Region and the Faculty of Arts at South-West University "Neofit Rilski" was supported. We have also worked extensively in cooperation with the Department of Social Activities in the Municipality of Blagoevgrad, as well as with several non-governmental organizations. To help promote the social cause, videos were presented and made available to each of the six social organizations representing their activities.

The laboratory contributed to the close cooperation with the National Union of Labor-Productive Cooperatives. Participants in the project participated as lecturers in 4 Union scientific forums. Also, the artistic program of the Union's concert for its 100th anniversary was presented by students from the Faculty of Arts.

The laboratory helped organize the Training Courses for Leaders of Social Enterprises (May 15-18, 2019), as well as holding a mass event to present project activity on May 14, 2019, with 54 participants and 5 speakers.

1. Профил на организациите, работещи в социалната сфера в Благоевградска област

В рамките на Лабораторията за обратна връзка със социалните предприятия бе проведено мащабно емпирично изследване. То включва две подпроучвания: при първото, главно на базата на анализ на документи, статистика и вторични източници бяха изследвани над 283 социални предприятия в Благоевградска област, съответно: 57 организации от тясно социалната сфера, 153 организации от сферата на културата и изкуствата и 73 организации – от сферата на културния туризъм.. Събра се и се обобщи информация, свързана със създаването на организациите, техният статут, разпределение по общини, сфери на дейност, проектна дейност и пр.

Втората част от емпиричното изследване методиката на регистрацията включваше доста обемен въпросник. Методиката на извадката бе осъществена на случаен принцип и в изследването бяха включени общо 48 организации от Благоевградска област, съответно: 17 от тясно социалната сфера, 18 – от сферата на културата и изкуствата и 13 – от сферата на туризма.

Всъщност се позоваваме на данните от проведените емпирични изследвания на всеки етап от проведената изследователска и практико-приложната работа по проекта. Но все пак преценихме, че като представяме работата на Лабораторията, е редно да дадем представа за нейната основна дейност - резултатите от провеждането на мащабно емпирично изследване за обратна връзка и набиране на данни от практиката на социалните предприятия. Това неминуемо води до повторения, които не могат да се избегнат.

По-долу представяме резултатите от двете подизследвания. Представяме данните поотделно за всяка сфера – за тясно социалната сфера, за културата и изкуствата и за културния туризъм, тъй като изследването ни е свързано по-скоро с прагматичната задача да помогнем, доколкото можем, за решаване на проблемите във всяка от тези сфери на социалното предприемачество. Но все пак, за да има сравнимост на данните, там, където представяме резултатите в тясно социалната сфера, при всеки въпрос правим два сравнителни разреза – в социалната сфера и в общата извадка.

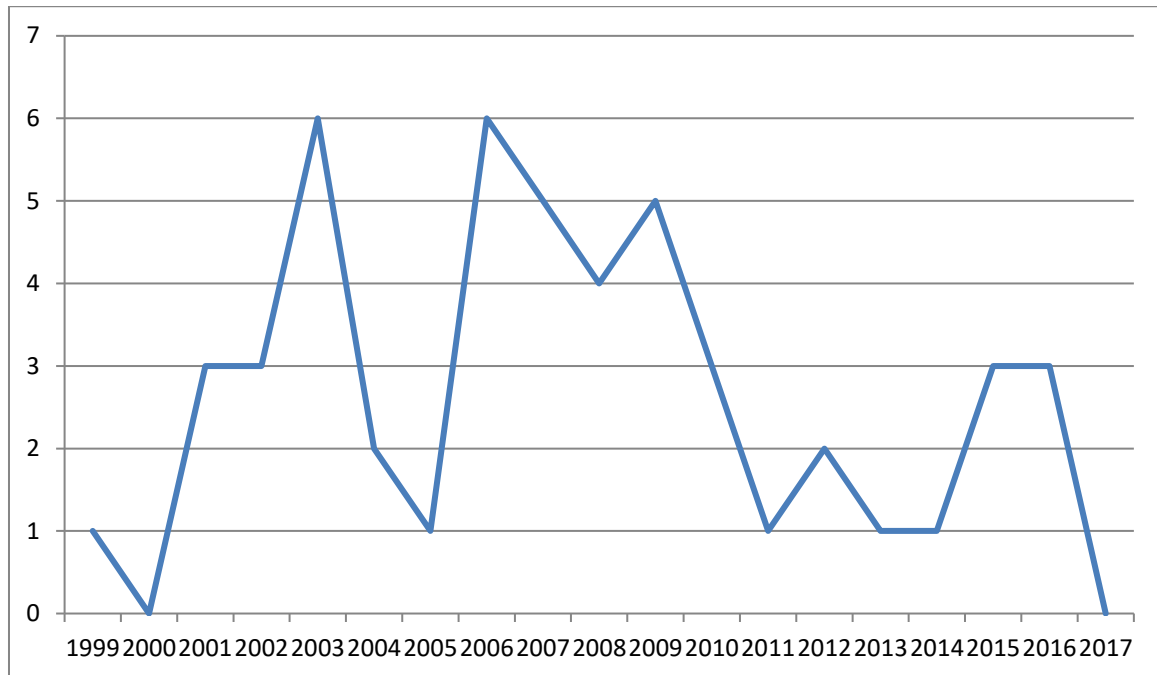
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Резултати за тясно социалната сфера

1. Създаване на социалната организация

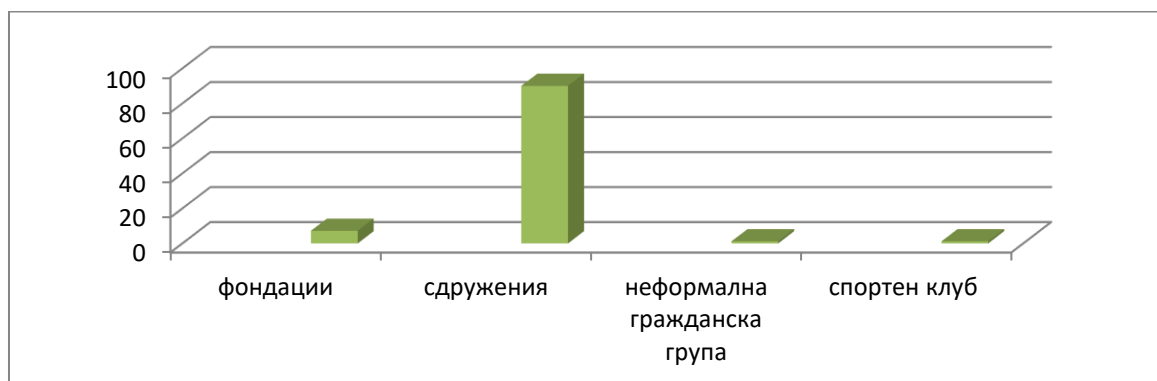
Създаването на социалната организация улавяме чрез годината на регистрацията в съда. Разпределението по годисна на създаване на социалните предприятия има следния вид:

Както се виж да от графиката, пикови периоди за регистрацията са 2004 г. и времето 2007 – 2010 г.

Тип на организацията

Попадналите в извадката общо 57 организации са регистрирани и работят като:

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

- 1 фондации – 7,2%
2. сдружения – 90%
3. Неформални граждански групи – 1,2%
6. Спортен клуб – 1,2%

Според изнесените данни почти всички организации, работещи в социалната сфера, са регистрирани като сдружения – това са 90% от всички организации, попаднали в извадката. На втора позиция със 7,2% се нареждат фондациите и с по 1,2% - неформалните граждански групи и спортните клубове.

Статут на организацията

По статут неправителствените организации биват 3 вида:

1. Сдружение в частна полза – финансира се със собствени средства, от собствена дейност (стопанска, доколкото е свързана с предмета на основната дейност), както и по проекти, стига да няма изискване за това организацията да бъде в обществена полза ;

2. *Сдружение в обществена полза* – финансира се със собствени средства, от собствена дейност (стопанска, доколкото е свързана с предмета на основната дейност), както и по проекти;

3. *Фондация* – финансира се със средствата, представени от учредителя, както и със средствата, получени от собствена дейност (стопанска, доколкото е свързана с предмета на основната дейност).

Организациите, попаднали в нашата извадка, имат следния статут:

1. Сдружение в обществена полза, вписано в Централния регистър – 97,2%
2. Сдружение в обществена полза, невписано в Централния регистър - 0%
3. Сдружение в частна полза – 5,4%

97% от социалните предприятия са със статут сдружения в обществена полза, вписани в централния регистър и едва 5,4% - сдружения в частна полза.

Както се вижда, почти всички социални организации са със статут на сдружения в обществена полза, вписани в централния регистър.

Разпределение по общини

Усилията на екипа бяха насочени към това в изследването да се включат социални организации от възможно повече общини в Благоевградска област. Извадката включва организации от следните общини:

1. Община Благоевград: Гр Благоевград – 38 организации; с. Покровник – 1
2. Община Банско: гр.Банско – 1 организация;
3. Община Разлог, гр. Разлог – 4 организации;
4. Община Якоруда, гр. Якоруда – 1 организация;
5. Община Струмляни, гр. Струмляни – 1 организация;
6. Община Симитли, гр. Симитли – 1 организация;

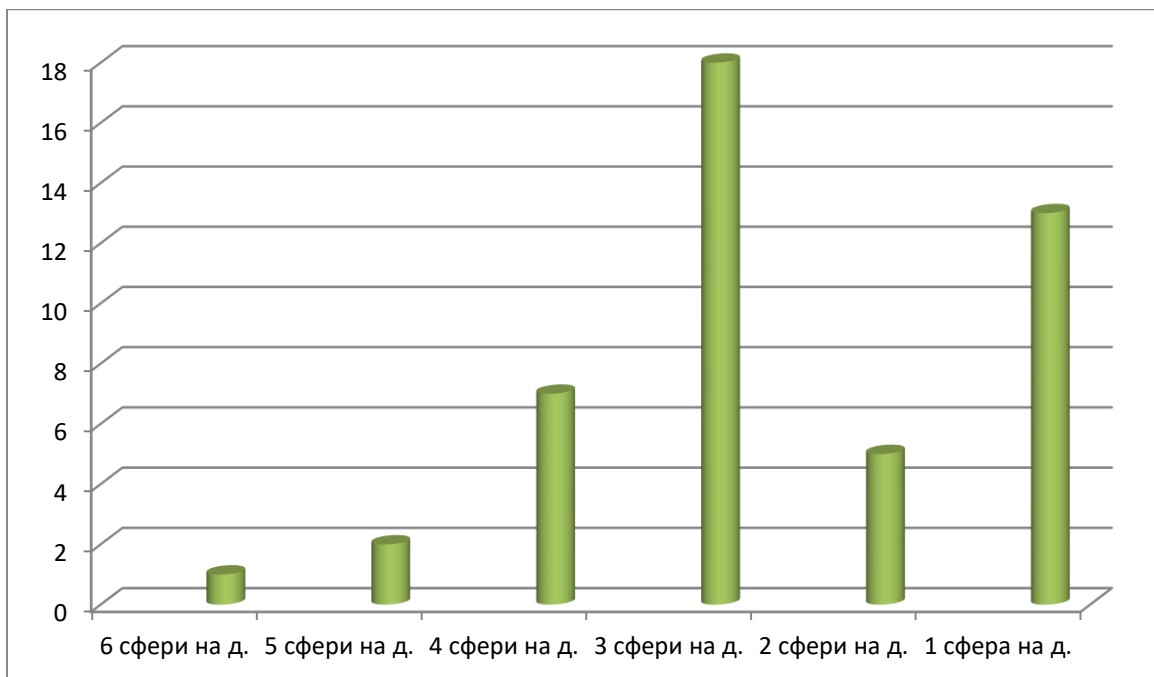
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

7. Община Гоце Делчев, гр. Гоце Делчев – 2 организации;
8. Община Сандански, гр. Сандански – 2 организации;
9. Община Петрич, гр. Петрич -6 организации.

Гр. Благоевград е най-големият град в областта, отнасящ се по критериите на Европейската система на градските центрове /ESPON/ към второ ниво. В него са регистрирани най-много социални организации, поради което в извадката са включени 38 организации от Благоевград. Много активни в социалната сфера са в гр. Петрич, Разлог, поради което изследваме 6 организации оттам; 4 – от гр. Петрич; 2 – от гр. Гоце Делчев и 2 – от гр. Сандански.

Сфери на дейност, записани при регистрация на организацията

Регистрацията на организациите в съда от година на година се опростява, но допреди няколко години това бе доста трудоемка, неевтина процедура. Вероятно поради това предприемачите, ангажиращи се в това ново начинание, включват при регистрацията доста сфери на дейност, за да нямат допълнителни ограничения, ако периодично сменят сферата си на дейност. Ето данните за това:

1. Обявени 6 и повече сфери на дейност при регистрацията -1 организация
2. Обявени 5 сфери на дейност при регистрацията -2 организации

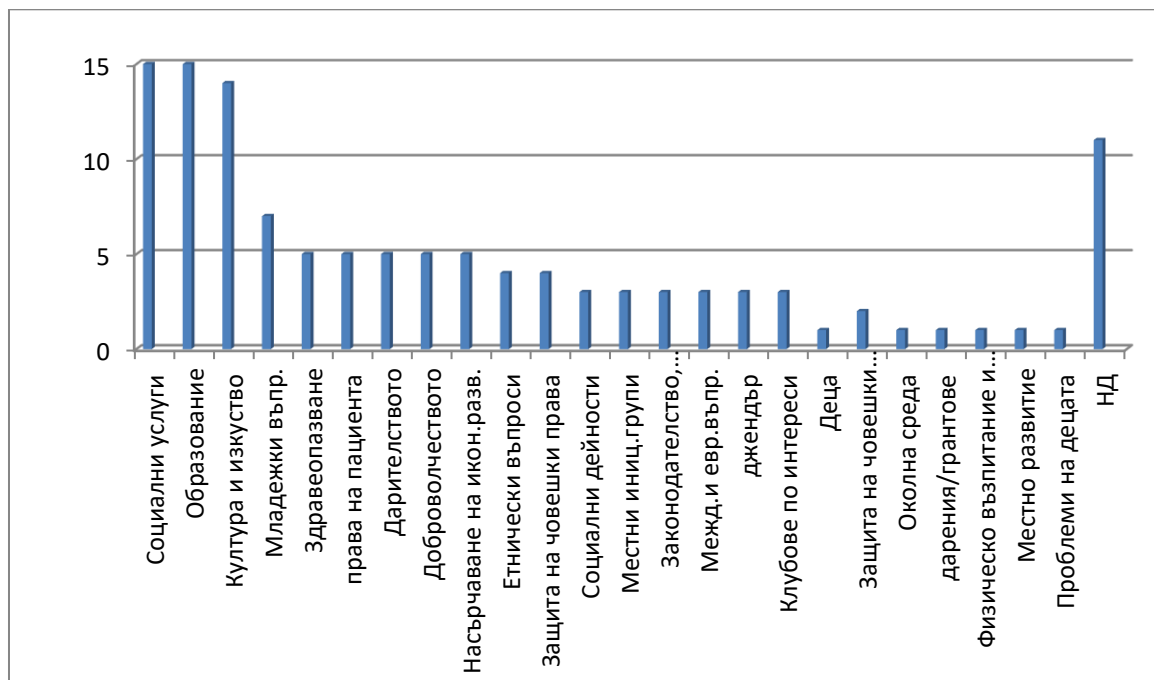
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

3. Обявени 4 сфери на дейност при регистрацията -7 организации
4. Обявени 3сфери на дейност при регистрацията -18 организации
5. Обявени 2 сфери на дейност при регистрацията -5 организации
6. Обявени 1сфера на дейност при регистрацията -13организации

Както се вижда от резултатите, най-масови са организациите, записали при регистрацията си 3 сфери на дейност - общо 18 организации, или 32,4%. На втора позиция се нареждат организациите ограничили се с 1 тип дейност при регистрацията – общо 13 организации, или 23,4%.

Разбивка по сфери на дейност, обявени при регистрацията

Кои сфери на дейност са най-предпочитани при регистрацията на организацията в съда – ето данните, подредени в низходящ ред:

1. Социални услуги – 15
2. Образование – 15
3. Култура и изкуство – 14
4. Младежки въпроси, политики и изследвания - 7

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

5. Здравеопазване – 5
6. права на пациента – 5
7. Дарителството – 5
8. Доброволчеството – 5
9. Насърчаване на икономическото развитие – 5
10. Етнически въпроси – 4
11. Защита на човешки права – 4
12. Социални дейности – 3
13. Местни инициативни групи – 3
14. Законодателство, застъпничество, публични политики – 3
15. Международни и европейски въпроси, политики и изследвания – 3
16. Проблеми на жените, джендър въпроси – 3
17. Клубове по интереси – 3
18. Деца -2
19. Защита на човешки права – 1
20. Околна среда – 1
21. Предоставяне на дарения/грантове – 1
22. Физическо възпитание и спорт – 1
23. Местно развитие – 1
24. Проблеми на децата – 1
25. Няма данни - 11

Според резултатите най-често срещани са следните сфери на дейност: Социални услуги, Образование и Култура и изкуство всяка от тях е посочвана са средно от 27% от всички организации.

Втората условно отделена група включва Младежки въпроси, политики и изследвания, Здравеопазване, Права на пациента, Дарителството, Доброволчеството, Насърчаване на икономическото развитие, като всяка от посочените сфери е записана средно от 9% от организациите.

Третата група включва онези сфери, които са посочвани от 5,4 % - 7,2% от организациите – това са сферите на дейност Етнически въпроси, Защита на човешки права, Социални дейности, Местни инициативни групи, Законодателство,

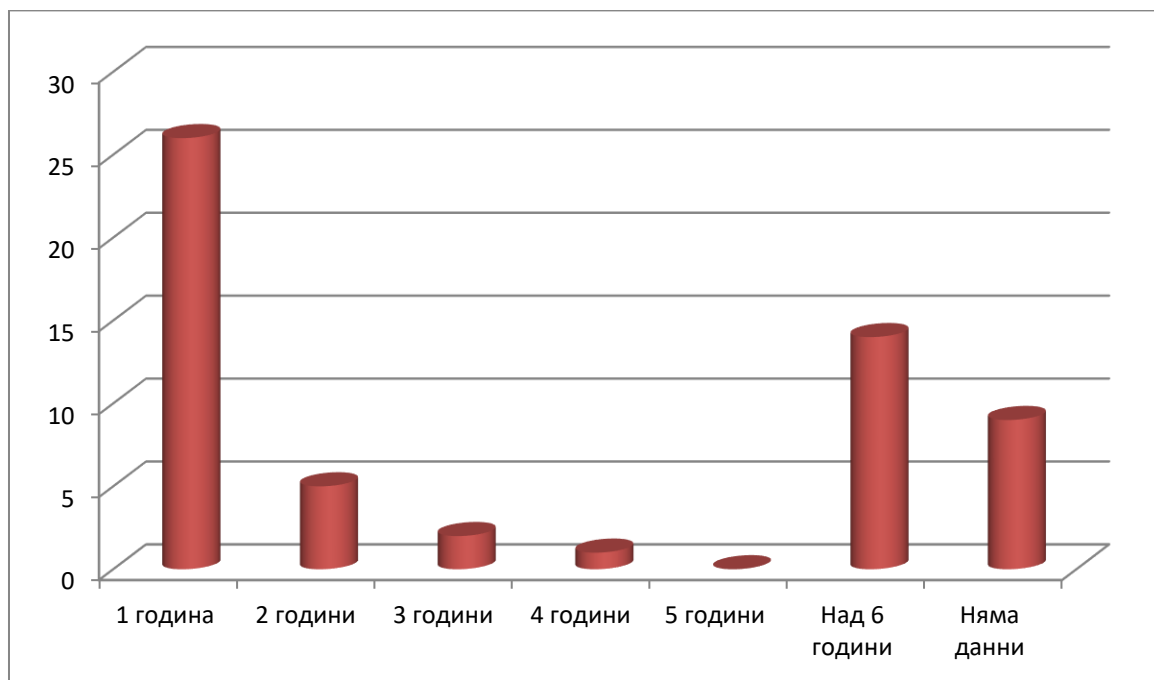
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

застъпничество, публични политики, Международни и европейски въпроси, политики и изследвания, Проблеми на жените, джандър въпроси, Клубове по интереси, Деца.

10,8% от организациите обаче са напълно наясно, те са уверени и мотивирани да се занимават само в рамките на една социална сфера – това са сферите Защита на човешки права, Околна среда, Предоставяне на дарения/грантове, Физическо възпитание и спорт, Местно развитие, Проблеми на децата.

Последен проект

Интензивността на проектната дейност през годините и свързаното с това осигуряване на финансиране дейността на социалните организации можем да установим с данните, даващи информация за това преди колко време е реализиран последният проект, по който е работила организацията. Ето ги:

1. Последният проект е реализиран преди 1 година – 26 организации
2. Последният проект е реализиран преди 2 година – 5 организации
3. Последният проект е реализиран преди 3 година – 2 организации

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

4. Последният проект е реализиран преди 4 година – 1 организации
5. Последният проект е реализиран преди 5 година – 0 организации
6. Последният проект е реализиран преди 6 година – 14 организации
7. Няма данни - 9 организации

Според резултатите около половината от социалните организации в Благоевградска област /46,8%/ работят много интензивно - последният проект, върху който са работили е отпреди една година. Интензивно са работили още 9% - последният им проект е завършил преди 2 години.

Бихме обобщили: 55,8% от социалните организации активно се занимават с проектна дейност. В края на класацията обаче – организациите, които в последните 5-6 години нямат спечелен проект, също не са малко – 25,2% - това значи всяка четвърта организация. В средно положение – организации, работили по проекти преди 3-4 години – са общо 5,4%. Не трябва да забравяме обаче, че за 16,2% от организациите не бяха намерени данни.

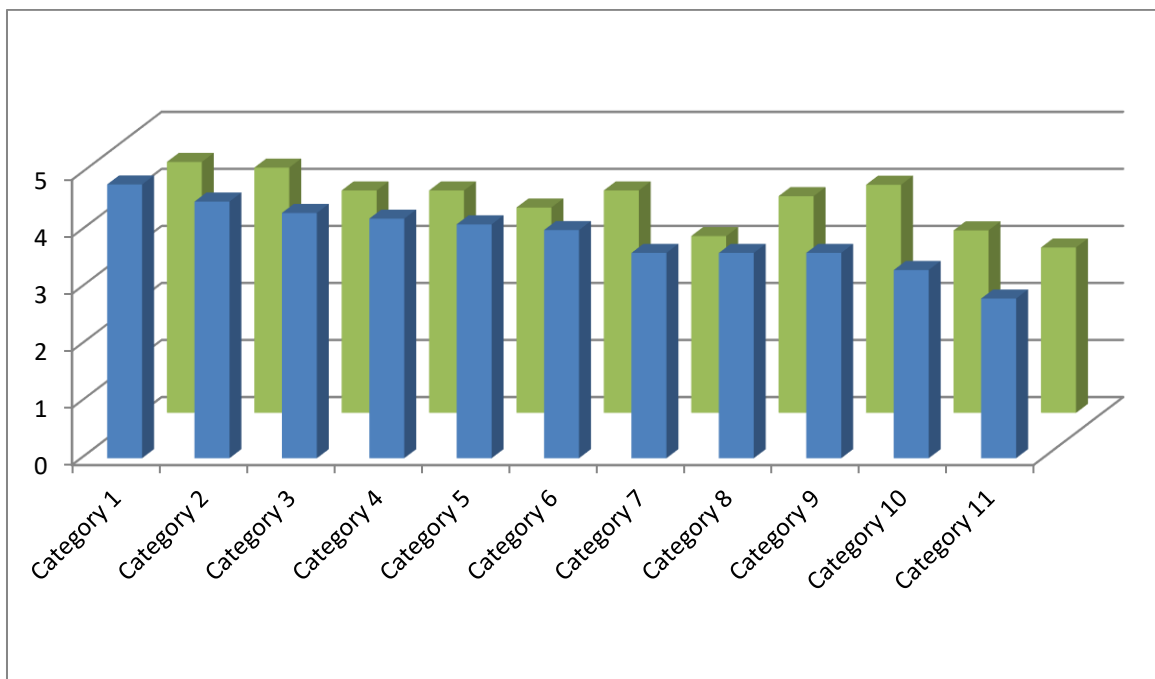
Социално предприемачество в сферата на социалните дейности – резултати от емпиричното изследване. Сравнение на данните с общите резултати от изследването

Важна страна от цялостната работа по разкриване на функциониране на социално предприятие са предварителните проучвания и крачки, които следва да се направят. Логично е да се започне с проучване в коя сфера да е бъдещото предприятие — къде са налице потребности, които не са задоволявани, колко и какъв е профилът на евентуалните потребители, какво е състоянието на пазара в този сегмент, има ли конкуренция. След като тези предварителни проучвания са направени, следва изучаване на технологията за разкриване на социално предприятие, търсене на финансиране, връзка с местните власти /за сътрудничество и финансова подкрепа/ и пр.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Как респондентите подреждат по важност предварителните проучвания за организиране на социално предприятие в сферата на социалните дейности? Отговор получаваме от резултатите на въпроса „Кои бяха първите стъпки, които предприехте, след като решихте да направите НПО?“ Той бе зададен с прилежаща 5-степенна скала с най-висока оценка 5 и най-ниска – 1. Резултатите се изчисляват като среден бал.

Тук и в графиките в целия представяме за сравнение и общите средни данни, получени за цялата извадка:

В синьо: социална сфера

В зелено:общо за цялата извадка

- 1 - Направих екип от хора, с които да работя 4,8
- 2 - Внимателно проучих как става регистрацията на НПО 4,5
- 3 - Опитах се да се запозная по-добре с характеристиките на целевата си група 4,3
- 4 - Свързах се с общината и/или с други институции, от които зависи работата ми 4,2
- 5 - Потърсих източници за финансиране 4,1
- 6 - Запознах се задълбочено с проблемите в обществената сфера, в която исках да работя 4
- 7 - Погрижих се да намеря помещение, техническо оборудване, мебели 3,6
- 8- Осъществих контакти с други организации, които работят в тази сфера 3,6

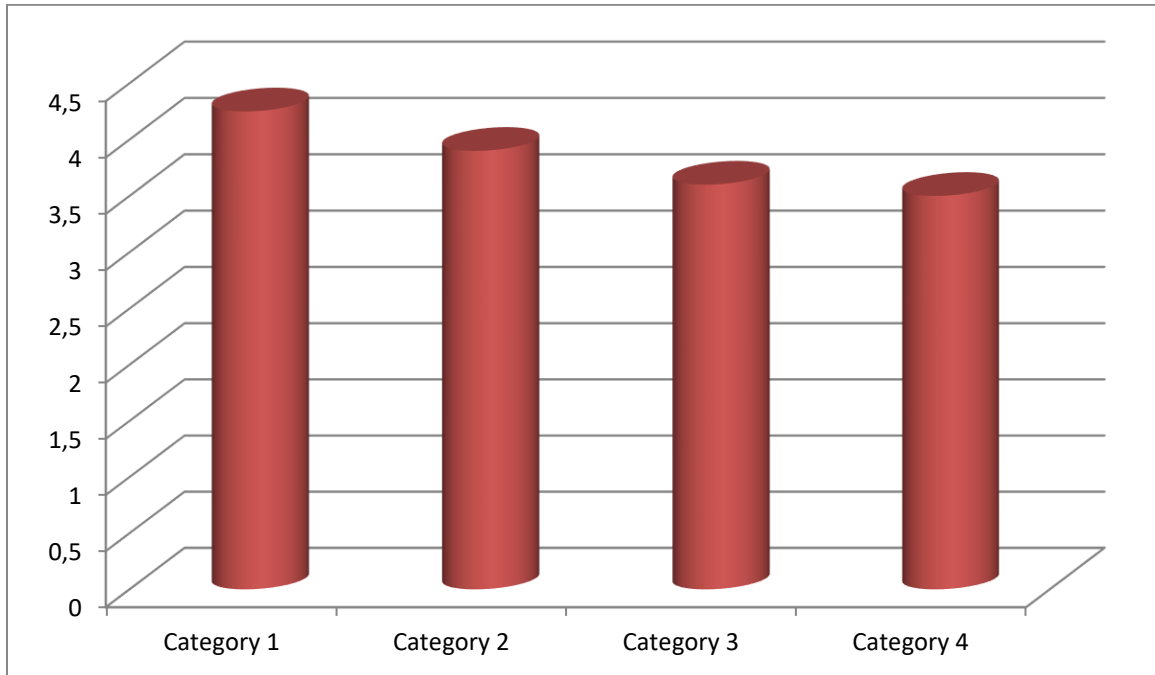
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

9 - Положих усилия да рекламрам начинанието и дейността си 3,6

10 - Направих проучване кои други организации работят в тази сфера 3,3

11 - Направих проучване на пазара – доколко ще се търсят услугите, които ще предлагам 2,8

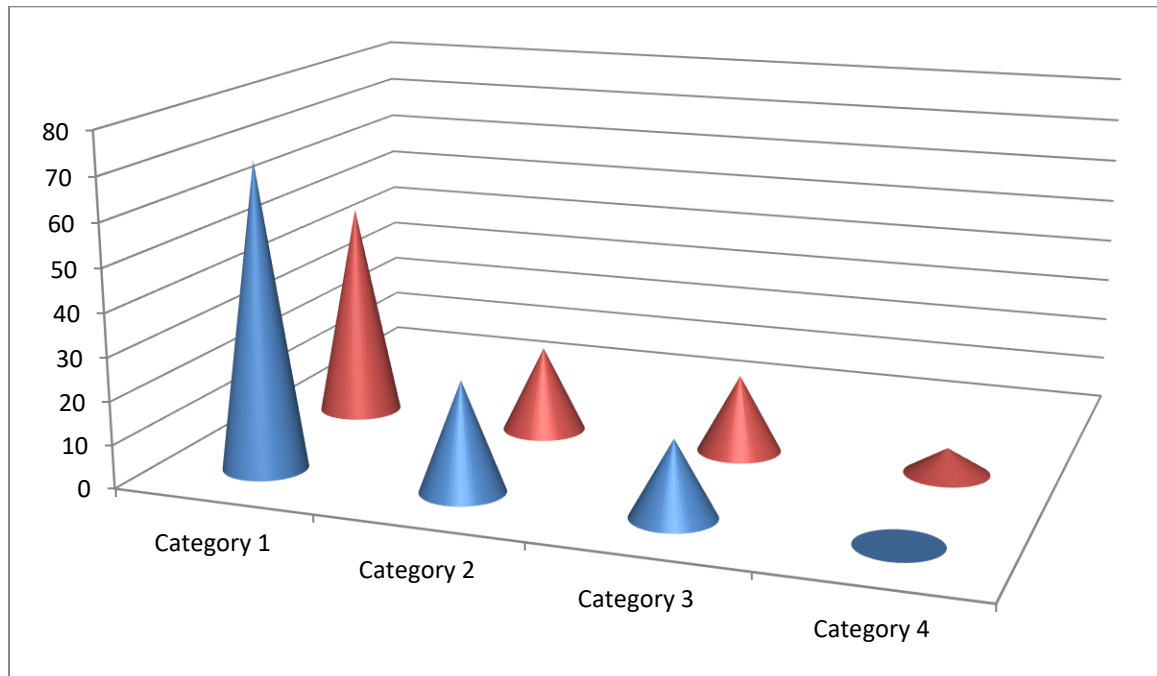
За да стане по-ясна картината, да обединим условно данните в няколко по-обща групи:

1. Техническа организация и създаване на екип – проучване за регистрация, помещение, финансиране, екип – общ среден бал 4,25
2. Връзка с организации, работещи в същата сфера – общ среден бал 3,9
3. Реклама – бал 3,6
4. Проучване на пазарната ниша – проучване на социалния проблем, целевата група, наличния пазар за тази услуга – общ среден бал 3,5;

Прави впечатление, че това, со което би трябвало да се започне – проучването на пазарната ниша, се нарежда на последна позиция.

Възможно е те да познават социалната ниша, ако имат предходен опит в тази насока. Резултатите от въпрос 13 „Какъв опит имахте в тази сфера преди да основете своята организация?“ хвърлят светлина върху този въпрос:

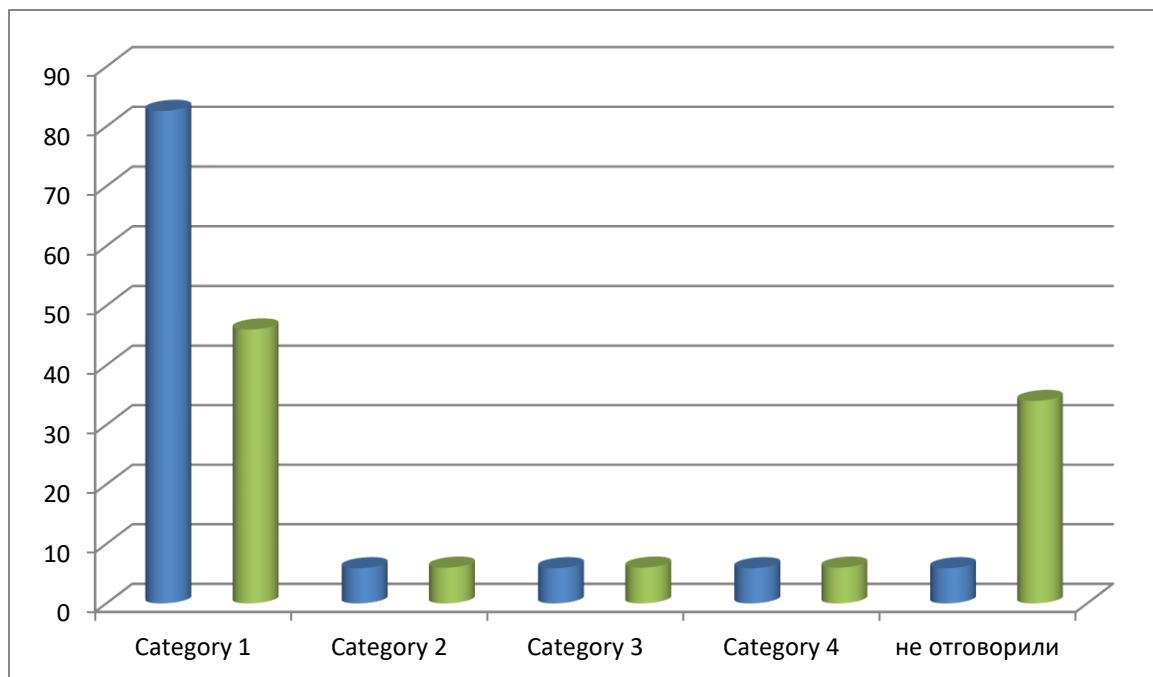
В синьо: социална сфера

В червено: общо за цялата извадка

1. Работил/а съм като...70,8%
2. Чел/а съм доста по проблема 25,6%
3. Нямах голям опит 17,7%
4. Изобщо нямах опит 0

Оказва не, че по-голямата част от респондентите имат предварителен опит в тази сфера; около $\frac{1}{4}$ от тях нямат опит, но са чели доста по тази проблематика. За малък опит съобщават 17,7%. В сравнение с общата съвкупност предварителният опит на бъдещите предприемачи в социалната сфера е по-висок.

Какво е подтикнало бъдещите псоциални предприемачи да се заемат с тази рискована работа – изследваме мотивацията им са въпрос 17 - „Как се зароди у Вас идеята да създадете социално предприятие?“. Резултатите тук са следните:

В синьо: социална сфера

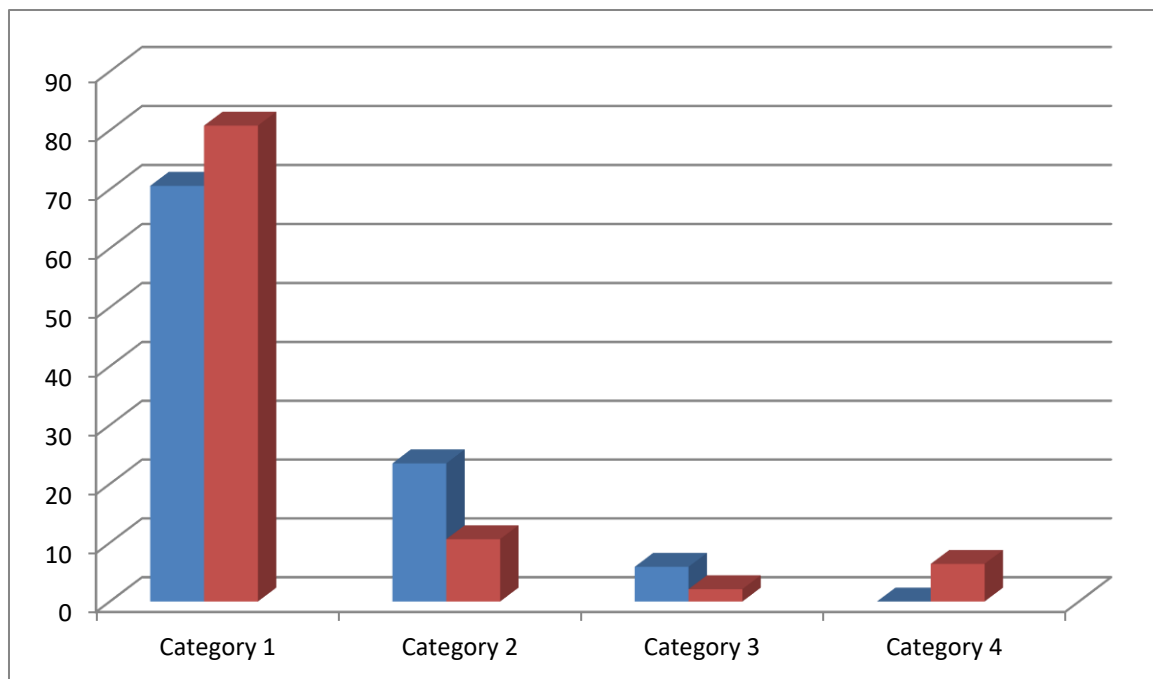
В зелено: общо за цялата извадка

1. Виждам, че хората имат проблеми и се опитвам да им помогна 82,6%
2. Виждах, че хората успяват - печелят проекти , намират пари - реших да опитам и аз 5,9%
3. Исках да започна някаква дейност, в която аз да съм си господар, над мен да няма началници - 5,9%
4. Търся начин да започна свой бизнес без големи инвестиции 5,9%
5. Не отговорили – 5,9%

Над 4/5 от изследваните лица изтъкват като основен мотив желанието да помогнат за разрешаване на проблемите в съответната сфера. Сравнението с данните за цялата съвкупност показва, че този мотив е далеч по-често срещан сред предприемачите в социалната сфера. Също – тук относителният дял на неотговорилите е далеч по-нисък.

Доколко бъдещите социални предприемачи са запознали своите близки с намеренията си, намарили ли са в тях подкрепа – резултатите на въпрос 18 „Близките и приятелите знаеха ли за Вашата идея, подкрепяха ли Ви?“ ни дават отговор:

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

В синьо: социална сфера

В червено: общо за цялата извадка

1. Знаеха и всячески ме подкрепяха	70,6%
2. Знаеха, но бяха доста скептично настроени	23,5%
3. Знаеха, но бяха против	5,9%
4. Не знаеха, това са си мои неща	0

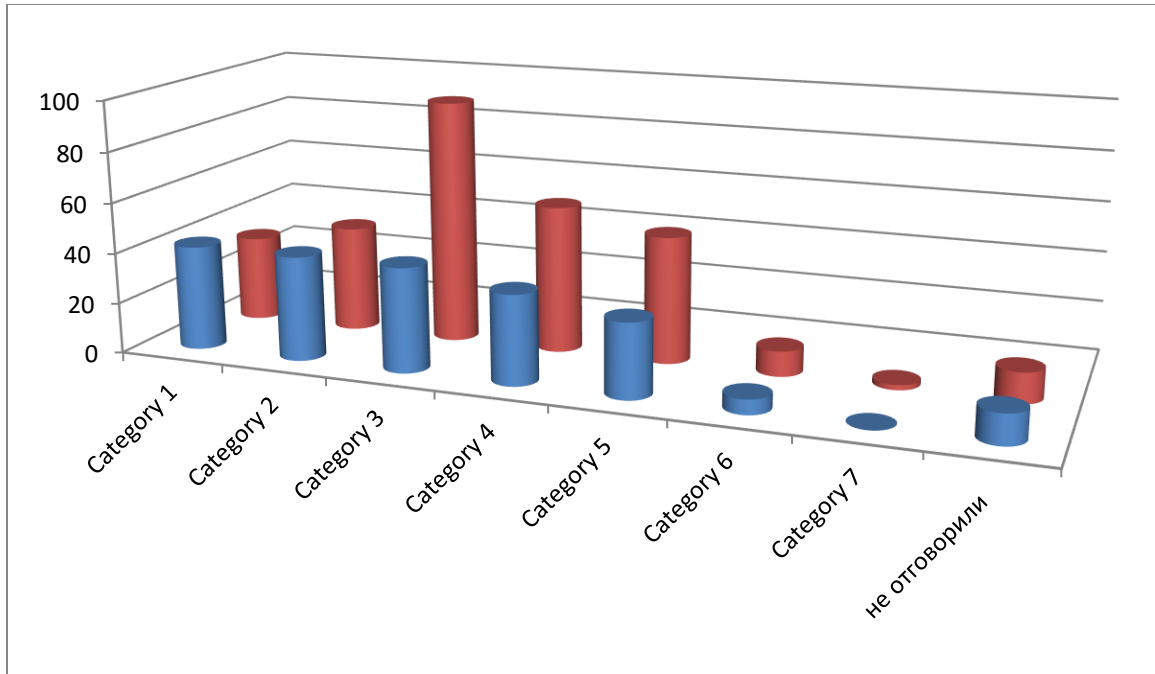
В тези резултати правят впечатление две неща: над 2/3 от изследваните лица са споделили своята идея за разкриване на социално предприятие в социалната сфера с близките си и са ги спечелили на своя страна за каузата. Но все пак този процент е с около 10% по-нисък от резултата при общата извадка.

Второто – около ¼ от близките на респондентите са били доста скептично настроени за новото начинание – с 13% повече от общата група.

За да се впусне човек в такова мащабно начинание, би следвало да има самочувствие и убеденост, че ще се справи – т.е. да има чувството за висока самоефективност.

Социалното предприемачество изисква комплексни качества. Каква е самопреценката на респондентите - доколко те притежават необходимите качества - за да разберем това зададохме въпрос 19 „Според Вас имате ли талант да организирате и ръководите добре

работеща неправителствена организация?“ /Условието на въпроса допуска до 3 отговора, затова процентът на отговорите е повече от 100%/. Ето резултатите:

В синьо: социална сфера

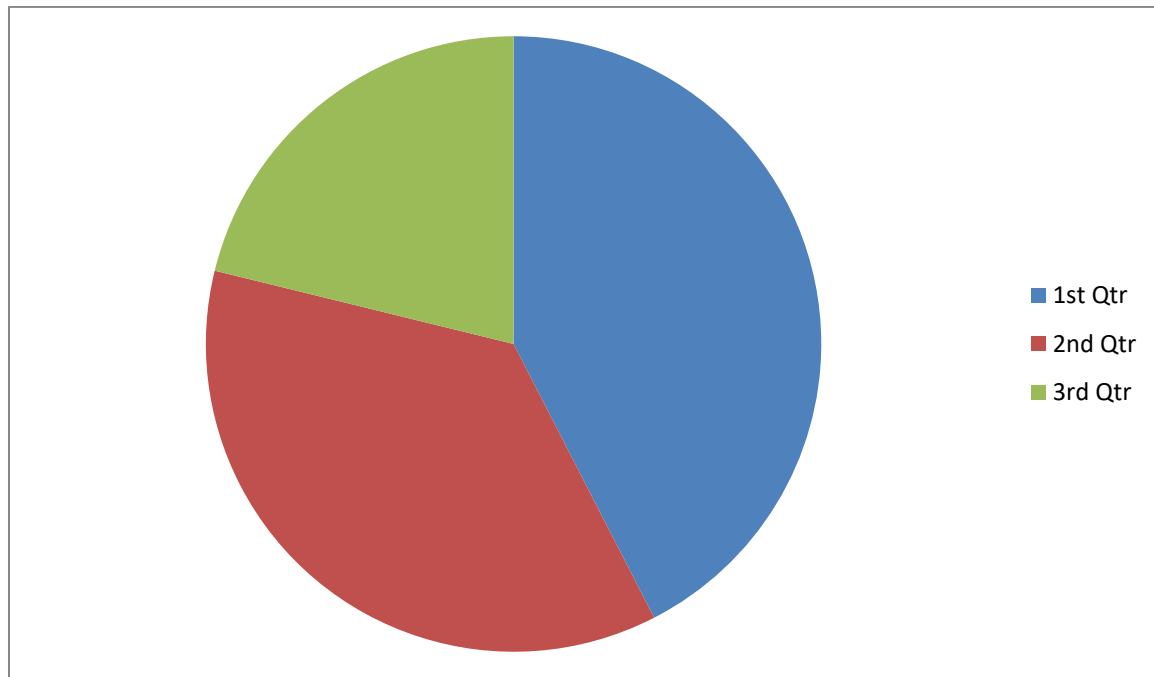
В червено: общо за цялата извадка

1. да, защото мога да убеждавам хората да търсят моите услуги 41,3%
 2. да, защото съчувствам на хората, които имат сериозни проблеми и чувствам сили в себе си да им помагам да ги решават 41,3%
 3. да, защото умея да намирам нови решения на възникващите проблеми 41,3%
 4. да, защото умея да намирам изход от всяка ситуация, хрумват ми нови идеи 35,4%
 5. да, защото имам комбинативен ум 29,5%
 6. не мога да преценя дали имам талант 5,9
 7. да, защото мисля, че имам талант за бизнес - 0
- Не отговорили 11,8%

Първите три позиции се заемат от отличната комбинация между търговското качество да убеждаваш хората да купуват стоката ти; социалната компонента – оказване на социална помощ плюс иновативност. Следващите два отговора /4 и 5/ също са в посока иновативност.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Тук отново можем да направим условно обобщаване на отговорите:

1. Съчувствие към хората и сили да им се помогне – отговори №2 – 41,3%
2. Иновативност – отговори 3,4,5 - 35,4%
3. Бизнес нюх и талант – отговори 1 и 7 – общ среден резултат 20,6%

На първа позиция като мотиватори недвусмислено излиза емпатията – разбиране проблемите на хората и възможността и силите да им се помогне. На втора – качествата, свързани с иновативност. И на трета – бизнес качествата.

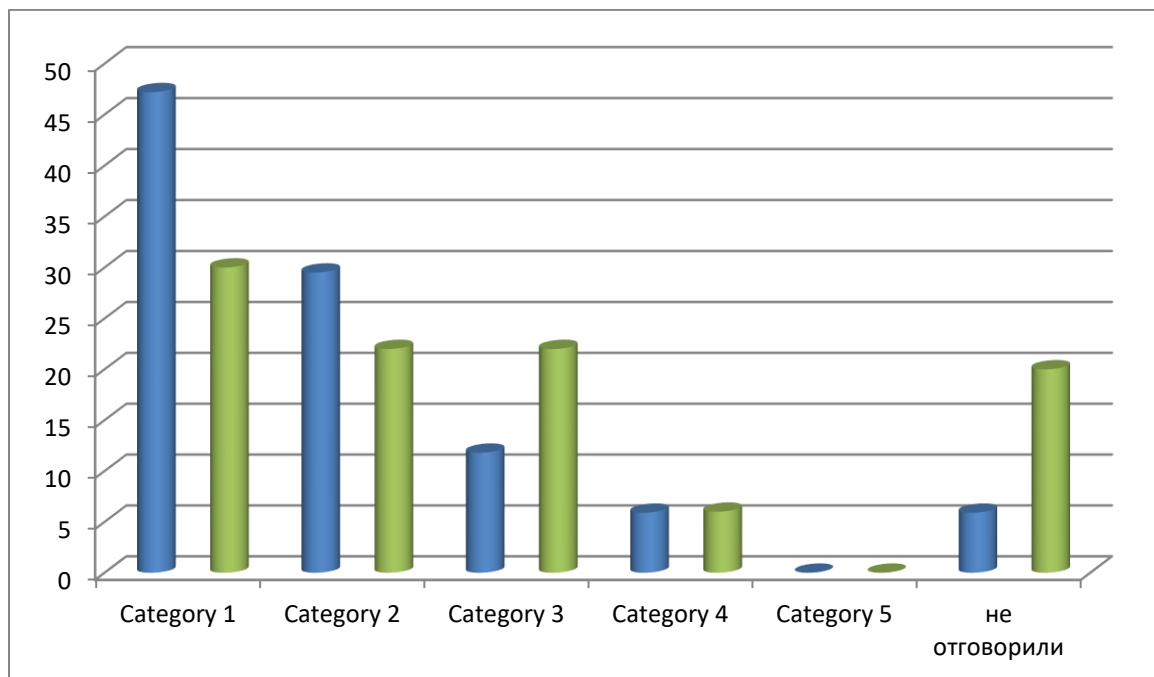
Следва да уточним обаче, че по принцип самопреценката е една доста несигурна територия – доколкото резултатите са обективни или пък в по-голяма степен представят желаниа аз-образ – само с един въпрос това трудно може да се прецени. Вероятно самопреценката в голяма степен се влияе от социалната желателност – т.е. на респондентите са им известни качествата, които, според общността, трябва да притежават социалните предприемачи в тази сфера, и те преценяват, че е добре да отговорят, че ги преценяват

Блок от отворени въпроси /№№21, 22, 23 24 и 25/ изследва степента на компетентност и задълбочено познаване на проблематиката. Затварянето и обработката на въпросите бе осъществена от експерти. Наясно сме, че по принцип респондентите не обичат много

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

отворените въпроси и често ги прескачат или отговарят лаконично, без да се задълбочават. Също така експертната преценка крие немалка доза субективизъм. Но все пак резултатите дават известна представа за нагласите, задълбочеността в познаване проблематиката в основната сфера на дейност на организациите и личната съпричастност към проблема.

Отговорите на отворен въпрос 21 „Какъв е основният социален проблем, с чието решаване се ангажира Вашата организация?“ се оценяват от експертите ни така:

В синьо: социална сфера

В зелено: общо за цялата извадка

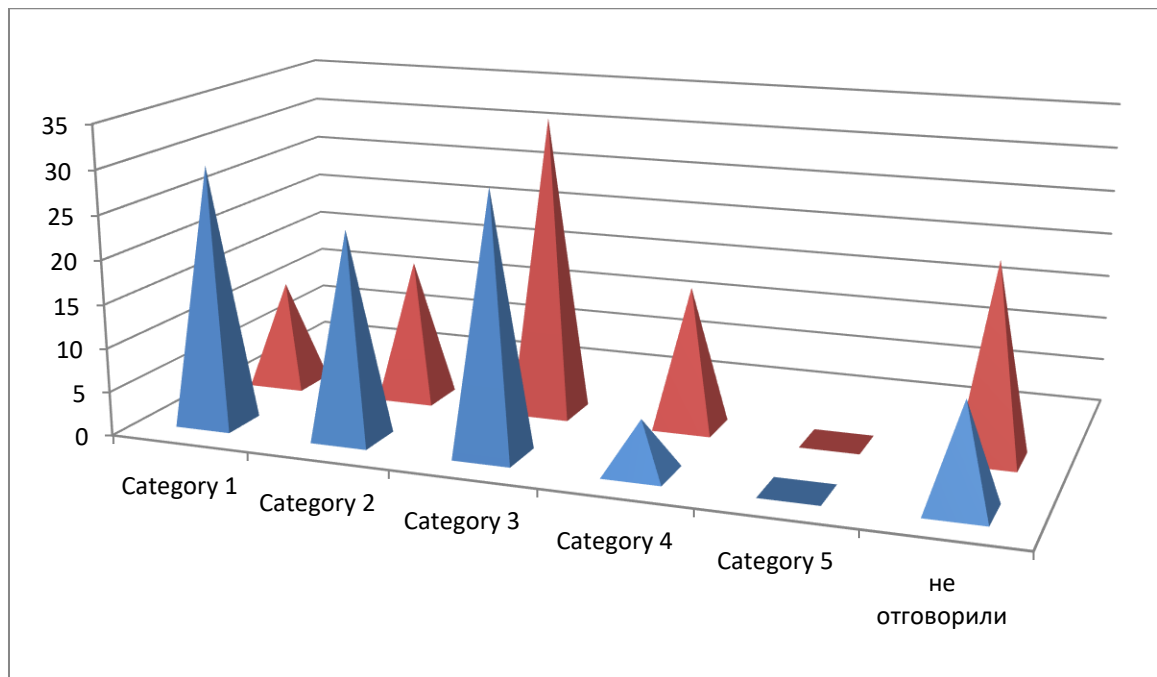
1. добра, конкретна формулировка 47,2%
2. много добра формулировка, със съпричастност и загриженост 29,5%
3. средна формулировка 11,8%
4. неточна, неясна 5,9%
5. много обща формулировка 0
0. не отговорили 5,9%

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Прави впечатление, че отговорите на около 4/5 от респондентите са в зоната на добри-много добри формулировки. Това означава, че те са наясно с проблема, за чието решаване работят. В сравнение с общата извадка, тази група е с около 20% по-голяма. Като добавим и това, че при тях неотговорилите са далеч по-малко, можем да заключим, че социалните предприемачи в социалната сфера са по-добре ориентирани за същността на проблема, за чието решаване работят.

Ето пример за много добра формулировка, изказана със съпричастност и загриженост на спортен клуб „Достоен живот“: Основният социален проблем е в това, че хората със зрителни увреждания са изключително зависими. Ако те няма човек, с когото да излязат, много трудно биха се справили. Някои от хората са доста мобилни, могат да се движат сами с бастуни, но по определени маршрути. Има само един човек тук в Благоевград с куче водач, но не всички така са обучени. Друг социален проблем е трудовата заетост и това, че те не са заети с нещо което да ги удовлетворява и да се чувстват по-пълноценни. Най-важното за тях е да са максимално независими, за да водят пълноценен начин на живот“.

При отговорите на отворения въпрос „Какви биха били последствията, ако този проблем дълго време не се решава?“качеството на обосновката съобразно степента на конкретност и задълбоченост на отговорите има следния вид:

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

В синьо: социална сфера

В червено: общо за цялата извадка

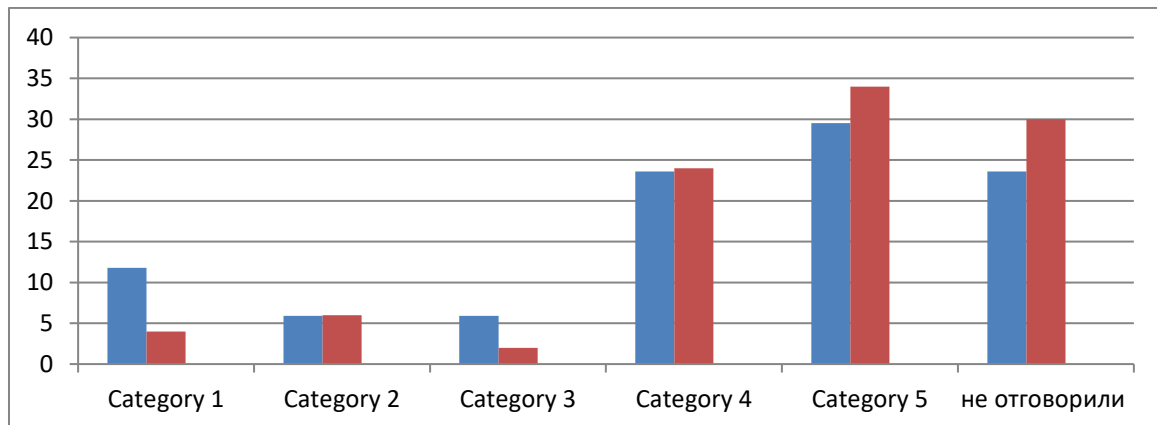
1. - много добра обосновка 29,5%
2. – добра обосновка 23,6%
3. средно добра обосновка 29,5%
4. по-скоро повърхностна и обща обосновка 5,9%
5. Недобра обосновка 0%

Не отговорили – 11,8%

Прави впечатление високият процент от отговори, преценени като много добри и добри – общо 53,1%. Също така – тук процентът неотговорили е два пъти по-малък от средното за цялата извадка.

Ето пример за отговор на председателя на сдружение“ Кан Пресиан“: „Тотален отлив на кадри в алтернативни спортни дисциплини, незаинтересованост към спорта като средство за добро физическо състояние, невъзможност за развитие на индивидуални и колективни човешки ценности, странични ефекти – затлъстяване, обездвижване, нихилизъм“

Каква е главната причина за подобни затруднения в живота ни – преценката на респондентите за това получаваме от отговорите на въпрос 23 – ето резултатите:

В синьо: социална сфера

В червено: общо за цялата извадка

- 1 – вътрешен локус на контрол³, локални причини 11,8%
- 2 – вътрешен локус на контрол, общи причини 5,9%
- 3 – външен локус на контрол – локални причини 5,9%
- 4 – външен локус на контрол – външни причини 23,6%
- 5 – най- общи причини 29,5%
- неотговорили 23,6%

Експертите прецениха, че включването на измерване по „локус на контрол“ е уместно, но в малко по-широк контекст - къде се търсят причините за проблемите, с решаването на които се е заела дадена организация – дали определящите фактори са външни и общи – държавата, обществото и пр., или могат да се търсят в по-тесен кръг – общност, семейство, самите хора. Вътрешният локус на контрол в случая говори за яснота и ангажираност да се повлияе с лични действия за преодоляване на проблемите.

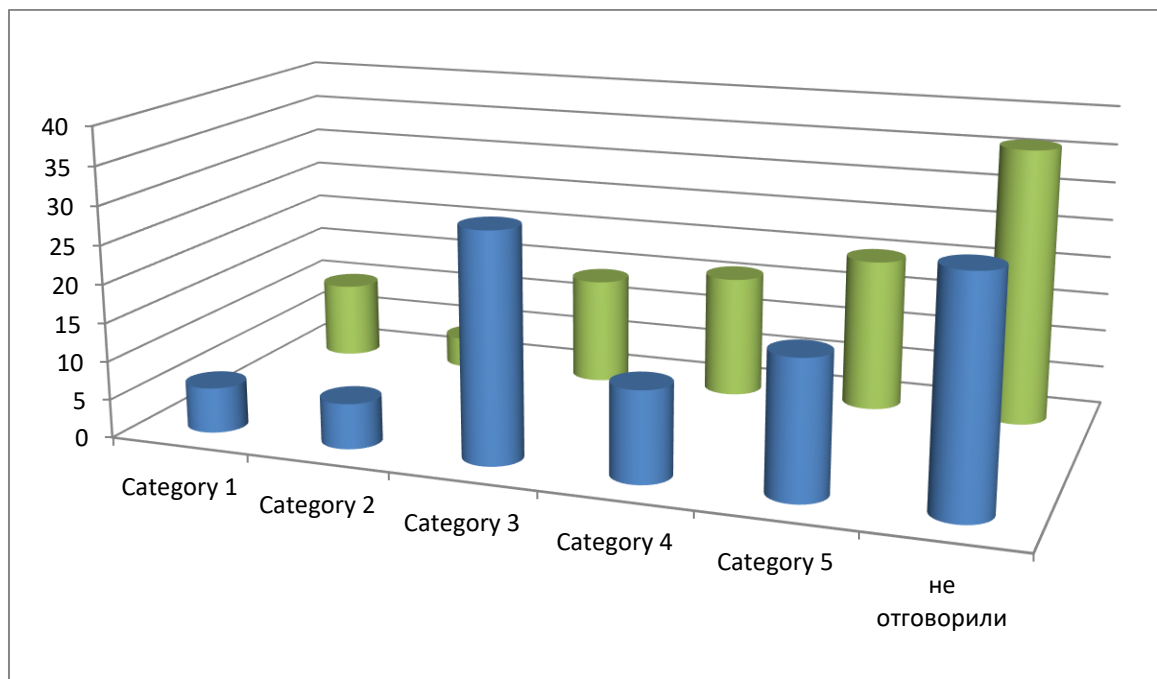
Едва 11,8% от респондентите дават отговори, които позволяват причисляването им към вътрешен локус на контрол с посочване на локални причини. Пример за подобен отговор – на ръководителя на Спортен клуб „Достоен живот“, занимаващ се с организиране на спортни занимания за хора с увреждания: „ Главната причина за подобни затруднения идва от семейната среда и от лошия пример, който тези хора са виждали в живота си. Те са израснали в семейство, в което не са имали пример за справяне с трудни ситуации, с конкуренция и с конфликти. Те нямат модел за подражание, няма как да го придобият освен да следват познатия модел. Затова имат нужда от някой, който да им покаже различен тип поведение в такъв момент“.

А ето пример за отговор, оценен като „външен локус на контрол и изтъквани външни причини: „Липса на гражданско мислене (общество), упадък на норми и ценности,

³ Локус на контрол , който се свързва с [убежденията](#) на [личността](#) относно причините за добрите или лошите резултати в нейния живот изобщо или в конкретна сфера. Концепцията е развита от [Джулиян Ротър](#) през 1954 г. и от тогава става важен аспект в личностните изследвания. Склонността да се приписват резултати от действията на външни фактори се нарича "външен локус на контрол" (екстерналност). Склонността да се приписват резултати от действията на вътрешни фактори се нарича "вътрешен локус на контрол" (интерналност). Вътрешни фактори тук се явяват свойствата на личността на [индивида](#): неговите усилия, собствените положителни и отрицателни качества, наличието или отсъствието на необходими знания, умения и навици. "Локусът на контрола" се нарича още "локализация на контрола на волевите усилия".

бюрократичност, нежелание за решаване на определени проблеми на управленско ниво“.

Как може да се реши проблемът – логично това е следващият въпрос, който зададохме на анкетирания в два варианта – по-общ въпрос „Според Вас какви последователни стъпки трябва да се направят, за да може най-ефективно да се реши проблемът?“ и съвсем конкретния въпрос „С какво вашата организация може да се ангажира за решаване на проблема?“. Резултатите от по-общия въпрос са следните:

В синьо: социална сфера

В зелено: общо за цялата извадка

1 – вътрешен локус на контрол, конкретни, ясни неща 5,9%

2 – вътрешен локус на контрол, общи неща 5,9%

3 – външен локус на контрол, конкретни неща 29,5%

4 – външен локус на контрол, общи неща 11,8%

5 – много общи неща 17,7%

6 – неотговорили 29,5%

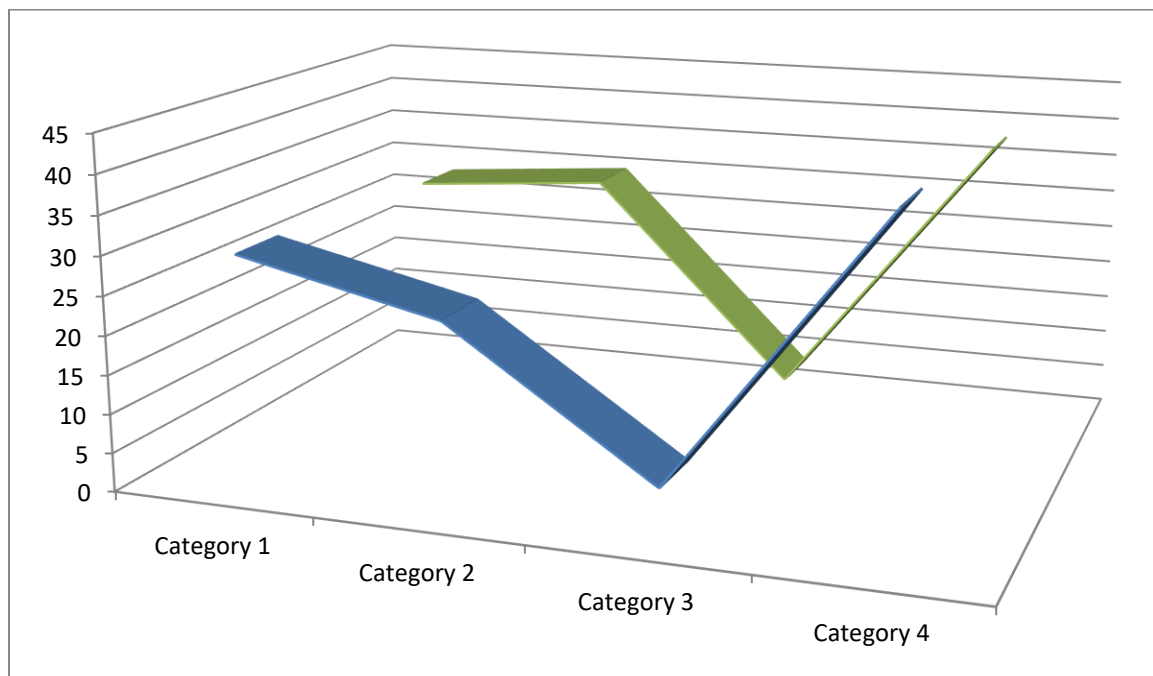
Отговорите, които дават основание да се преценят като свидетелстващи за вътрешен локус на контрол са едва общо 11,8%. Ето пример за подобен пространен отговор на

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

ръководителя на спортен клуб „Достен живот“: „ За да се реши проблемът, първо младите хора трябва да са наясно със себе си и какво искат да правят. Тоест да послушат вътрешния си глас, какво наистина те могат да правят, какви искат да бъдат на професионално ниво. След като са наясно, което в повечето случаи не се случва на 18-20 години, а се случва след 25 години, трябва да започнат активно да се образуват и да повишават квалификацията си. Не говоря само за образованието в университета, а след това за различни практически семинари, които да променят начина на мислене и да придобият различни компетенции, различни от това, което са учили в училище, защото там никой не ги учи как да бъдат успешни и как да бъдат щастливи, как да имат пълноценен контакт с околните... Всичко това се научава от живота и от различни обучения. Всъщност те подценяват този тип обучение“.

Най-голям процент от отговорите са преценени като такива с външен локус на контрол и изтъкнати конкретни неща – 29,5%. Процентът на неотговорилите е доста висок – почти всеки трети човек е прескочил въпроса.

Резултатите от отговорите на конкретния 25-ти въпрос „С какво Вашата организация може да се ангажира за решаване на проблема?“са следните:

В синьо: социална сфера

В зелено: общо за цялата извадка

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

1 – посочени конкретни неща 29,5%%

2 посочени общи неща 23,6%

3 - Не мога да преценя – 5,9%

Неотговорили – 41,3%

. Около 1/3 от анкетираните са дали отговори, включващи съвсем конкретни неща. Ето примери за подобен отговор: „С това, което правим в момента – обучения, насочени към младите хора, осъзнавайки от какво имат нужда, предлагайки им точно това и поднасяйки го чрез техния език чрез социалните мрежи Туитър, Фейсбук - там където те са активни. Защото аз мога да си направя блог или страница, но никой няма да влезе и да види, а като ги покана всички във Фейсбук, всички ще видят това“ или – сдружение „Кан Пресиан“: „с инициатива и организиране на спортни събития; с участие в други такива в града; в организиране на културни събития, които да повишат интереса към спорта“. И тук процентът неотговорили е висок – 41,3%.

Какви общи изводи можем да направим от резултатите на блока от отворените въпроси /21-25/: респондентите познават добре проблема, за чието решаване работят. Наясно са и с последствията, ако проблемът дълго време не се решава. Що се касае до атрибуцията – начина, по който преценяват причините, довели до възникването на проблема – тук преценките са по-скоро външни и общи. Решаването на проблема – отново срещаме немалко външни и общи отговори.

Познаване на целевата група

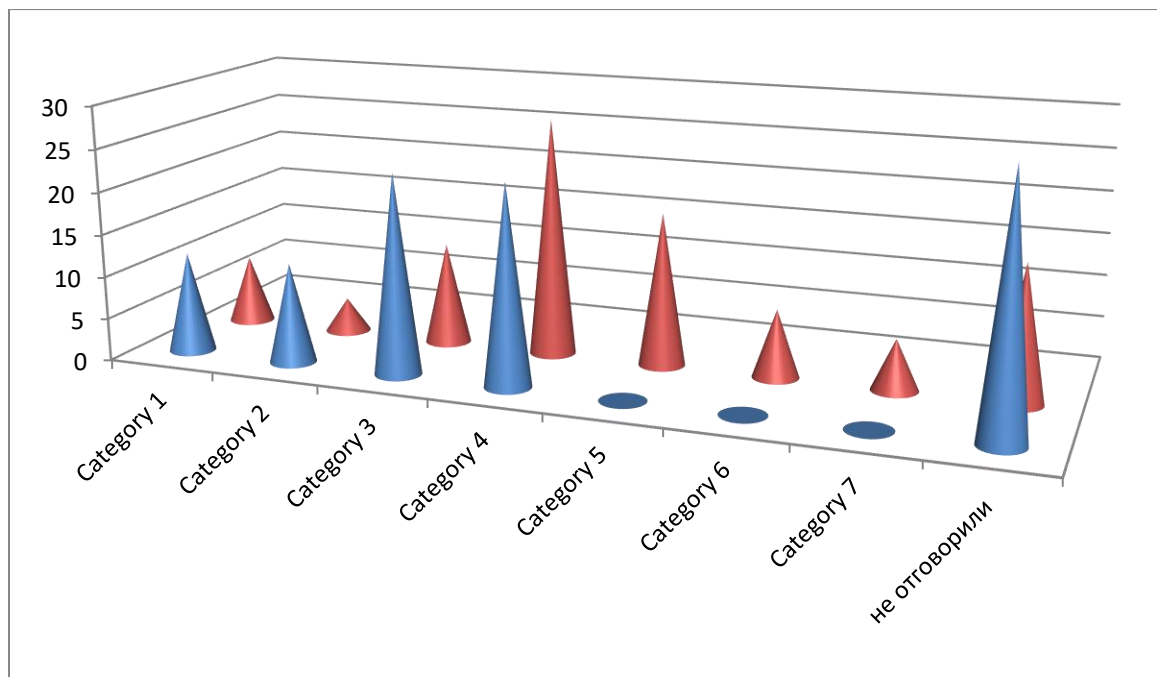
В началото на анализа бе отбелязано, че според резултатите от въпрос 20 за предварителните неща, които е трябвало да се направят преди формирането на социалното предприятие, на трета позиция по бал излиза отговорът „Опитах се да се запозная по-добре с характеристиките на целевата си група с общ среден бал 4,3 /от 5 възможни/. Това е висок резултат.

Доброто познаване на целевата група е много важно за успешността на социалното начинание, за търговския успех и общо за просперитета на организацията. Поради това положихме повече усилия да установим степента на познаване на целевата група.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

За да избегнем директния въпрос „Познавате ли своята целева група“, с който бихме рискували да получим от всички социално желателния отговор „Да, познавам я“, в анкетната карта включихме блок от общо 5 въпроса, три от които – отворени и два - затворени. Резултатите от отворените въпроси бяха обработени, затворени и шифрирани от експерти.

„За кого са предназначени вашите услуги, коя е групата /или групите/, към които са насочени усилията ви?“ – такъв е първият въпрос от блока /въпрос №7 от анкетната карта/. Резултатите са следните:

В синьо: социална сфера

В червено: общо за цялата извадка

1 – ясно конкретизирана целева група от един тип 11,8% 8%

2 две ясно конкретизирани целеви групи 11,8% 4

1 – три и повече конкретизирани целеви групи 23,5% 12

24

4 – съвсем обща формулировка за целевата група 23,5% 28

5 – групи с определено хоби 0 18

6 – групи, включващи главно представители на публичната администрация 0 8

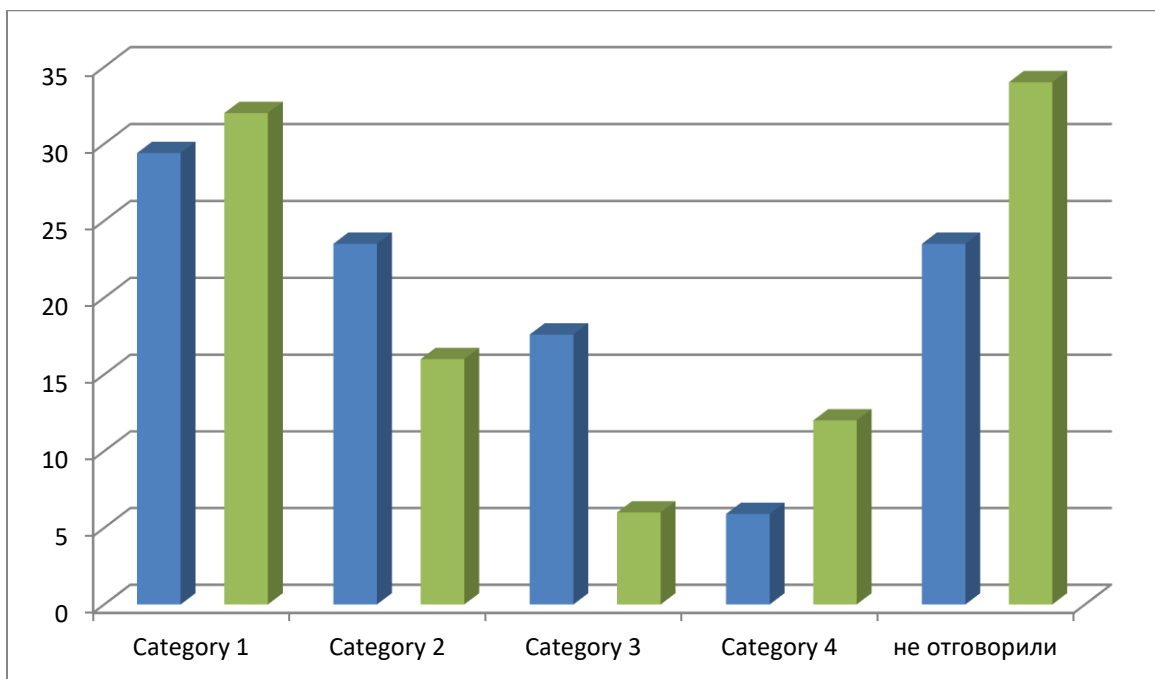
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

7 – неправилно отговорили /не са наясно/ 0 6

8 – неотговорили 29,5% 16

Ясно са конкретизирали своите целеви групи общо 47,1% от респондентите; съвсем обща формулировка е дал всеки четвърти. Процентът на неотговорилите е сравнително висок – 29,5%. В сравнение с общата съвкупност тук процентът на конкретно формулиралите своите целеви групи е два пъти по-висок.

Следващият отворен въпрос е въпрос №8а: „Моля опишете тази/тези групи - приблизително колко хора включва/т?“ Тук след затваряне на свободните отговори резултатите са следните:

В синьо: социална сфера

В зелено: общо за цялата извадка

1 – конкретен брой с висока степен на достоверност 29,4%

2 – без точен брой, но им е ясна общата картина на целевата група 24,5%

3 – съвсем обща формулировка, но вярна по принцип 17,6%

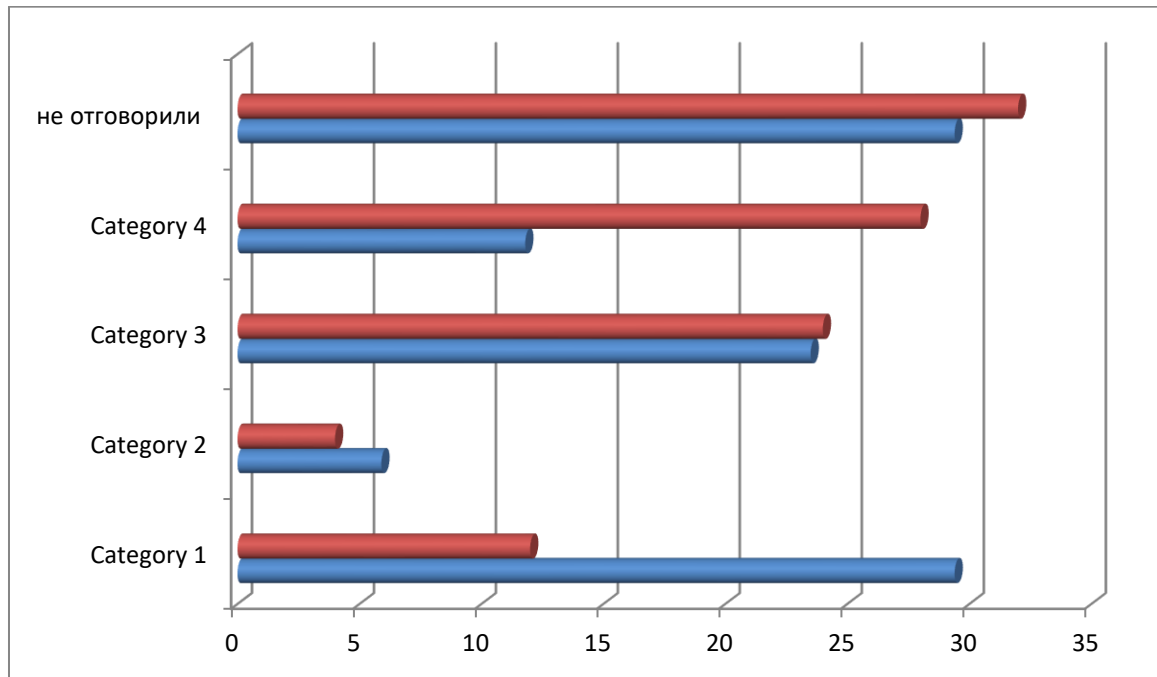
4 – общи приказки 5,9%

5 – не отговорили 23,5%

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Над половината от респондентите добре познават своята целева група – това важи особено за 30% от тях. Около 18% отговарят най-общо, но по принцип вярно. Процентът неотговорили е 23,5%.

Отговорите на въпрос 8б „Какви са характеристиките на тези хора, заради които ги включвате в целевата си група“ след кодиране, шифриране и статистическа обработка имат следния вид:

В синьо: социална сфера

В червено: общо за цялата извадка

1 – добра аргументация, за хора с увреждания 29,4%

2 – добра аргументация, за хора с нужда от социална помощ 5,9%

3 – много обща аргументация 23,5%

4 – добра аргументация за вид хоби 11,8%

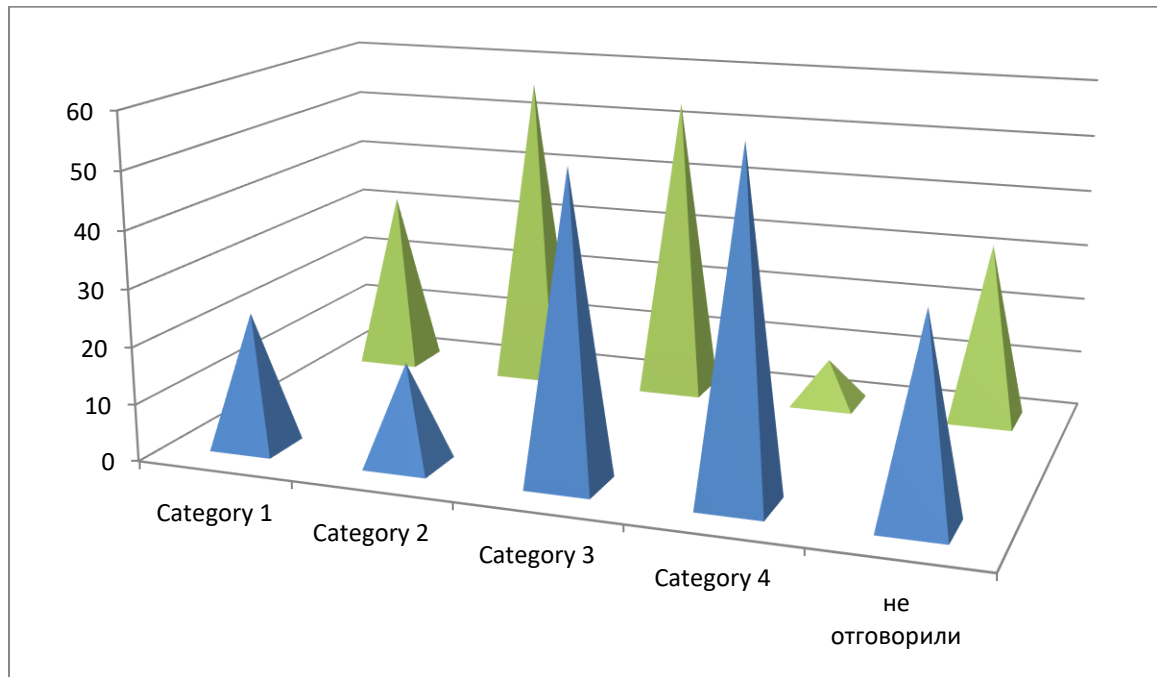
5 – не отговорили 29,4%

Добра аргументация за включване на хора в целевата група са дали общо 41,3% от респондентите. Много обща е аргументацията на всеки четвърти. Тук процентът на неотговорилите е сравнително висок – 29,4%. По-общо погледнато, 41,3% са напълно

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

наясно с целевата си група; останалите 60 % според отговорите им/или липсата на такива не дават индикации, че я познават.

За да се познава добре целевата група са необходими усилия и познаване технологията, начините за събиране на информация. На затворения въпрос „Как събрахте информация за тези групи?“ се получи следният резултат /резултатът е повече от 100%, тъй като можеха да се дават повече от 1 отговори/:

В синьо: социална сфера

В зелено: общо за цялата извадка

1. Не ми трябва информация, аз си ги знам 23,6%
2. Говорих с хора, които ги познават добре 17,7%
3. Разговарях с някои от целевата ми група 53,1%
4. Запознах се с резултати от изследвания, статистически данни и пр. 59,0%
5. Неотговорили 5,9%

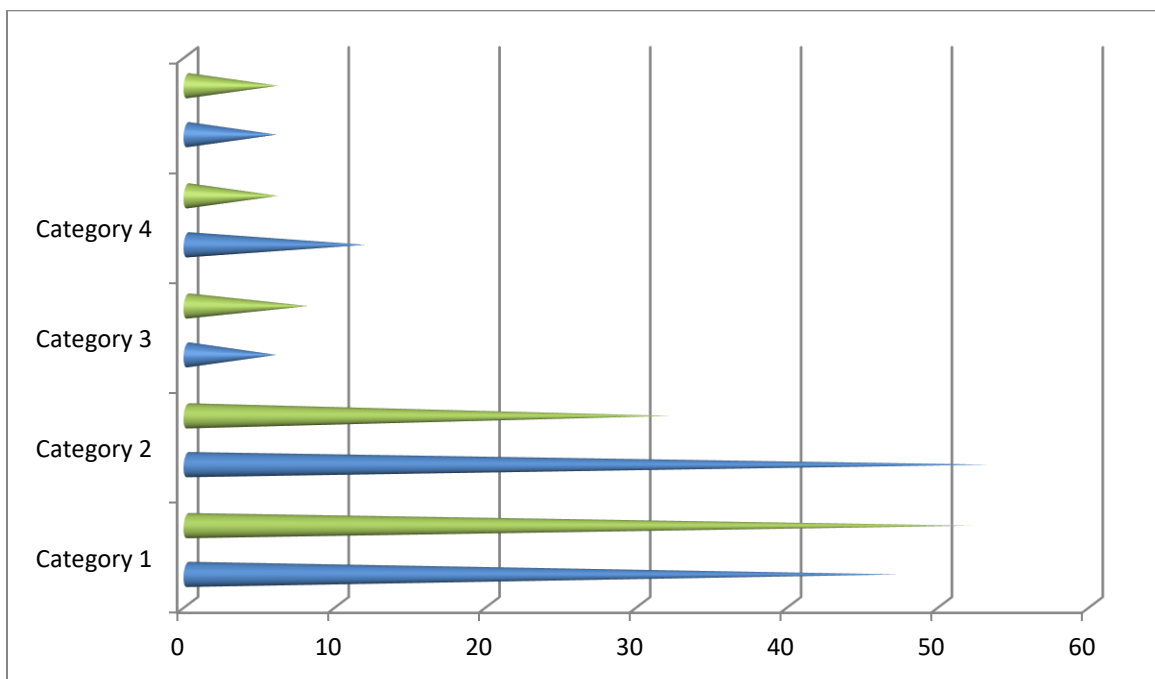
Най-често информация за целевата група респондентите получават, като се запознават с резултати от изследвания и статистика – 59%. Но непосредствено след този канал по честота излизат разговорите с хора от целевата група, което е много ефективен начин за опознаване. Но и всеки четвърти малко самонадеяно заявява „не ми трябва информация, аз си ги знам“.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Можем да заключим, че респондентите правилно са се ориентирали кои източници на информация са най-ефективни и надеждни .

На базата на резултатите от горните въпроси можем да заключим, че около половината от респондентите добре познават целевата си група, но другата половина имат по-скоро само обща представа за нея.

Дали изследваните лица се стараят да поддържат обратна връзка с тези, към които са насочени техните усилия – за това съдим по резултатите от въпрос 11 „Имате ли някаква система за обратна връзка с хората от целевата ви група?“, а са следните:

В синьо: социална сфера

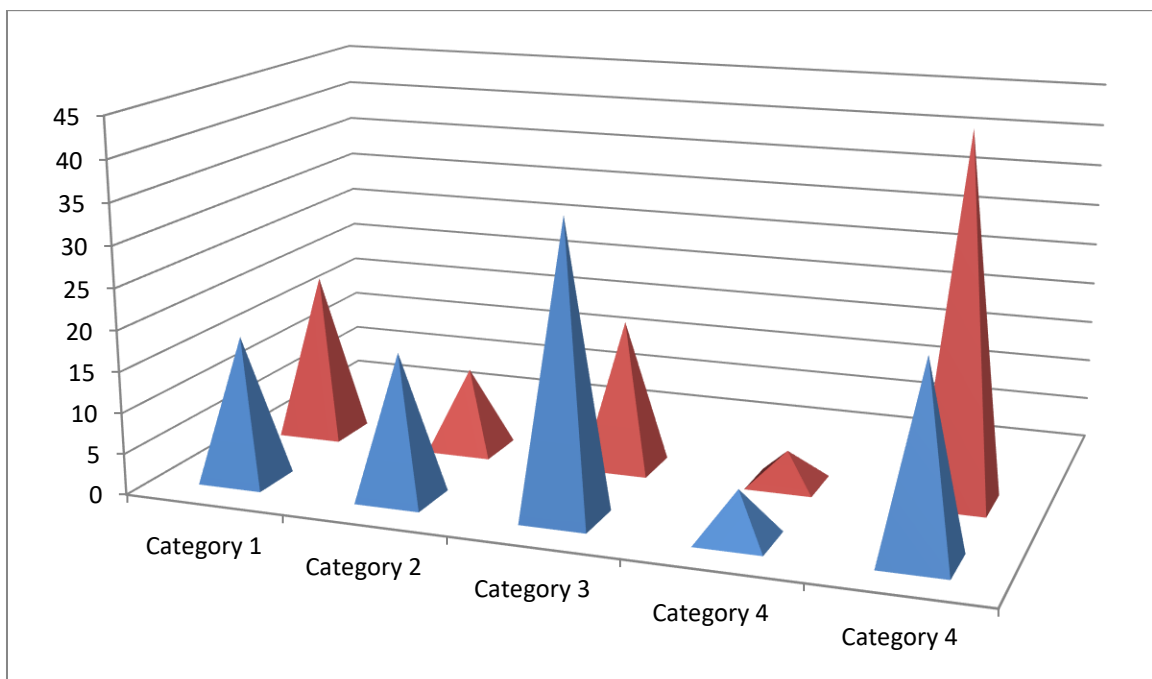
В зелено: общо за цялата извадка

1. Да, поддържаме връзка, като... / даден конкретен отговор/ 47,2%
2. Периодично правим наблюдения за ефекта от работата ни 53,1%
3. Не, засега нямаме 5,9%
4. Друго 11,8%
5. Неотговорили 5,9%

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Според резултатите около половината от респондентите заявяват, че поддържат редовна връзка с хората от целевата си група под различни форми – конкретизирани от тях. Още толкова твърдят, че периодично провеждат наблюдения над работата им. Тези резултати са обнадеждаващи, но като имаме предвид горните изводи, дали този висок резултат не е съобразен със социалната желателност /което всячески се стараем да избягваме/.

Стигаме до много важен въпрос – доколко усилията на организацията, насочени към целевата група, постигат желания ефект. Според резултатите от въпрос 10 - „Според Вас постигат ли желания успех усилията, които полагате, за подобряване живота на целевата група?“ – частично:

В синьо: социална сфера

В червено: общо за цялата извадка

1. Ние правим каквото можем, дано да успяваме 17,7%
2. Надявам се 17,7%
3. Тези процеси са бавни, отведнъж не става 35,4%
4. Засега не успяваме особено, но ще продължаваме 5,9%
5. Да, постигаме желаната цел 23,6%

Тези резултати изглеждат доста реалистични. Респондентите не са се плъзнали по пързалката на социалната желателност, според нас отговорите им са искрени.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Правим, каквото можем – дано да успяваме; надяваме се; тези процеси са бавни, отведнъж не става – отговарят общо 70,8%. Според твърденията им постигат желаната цел 23,6%.

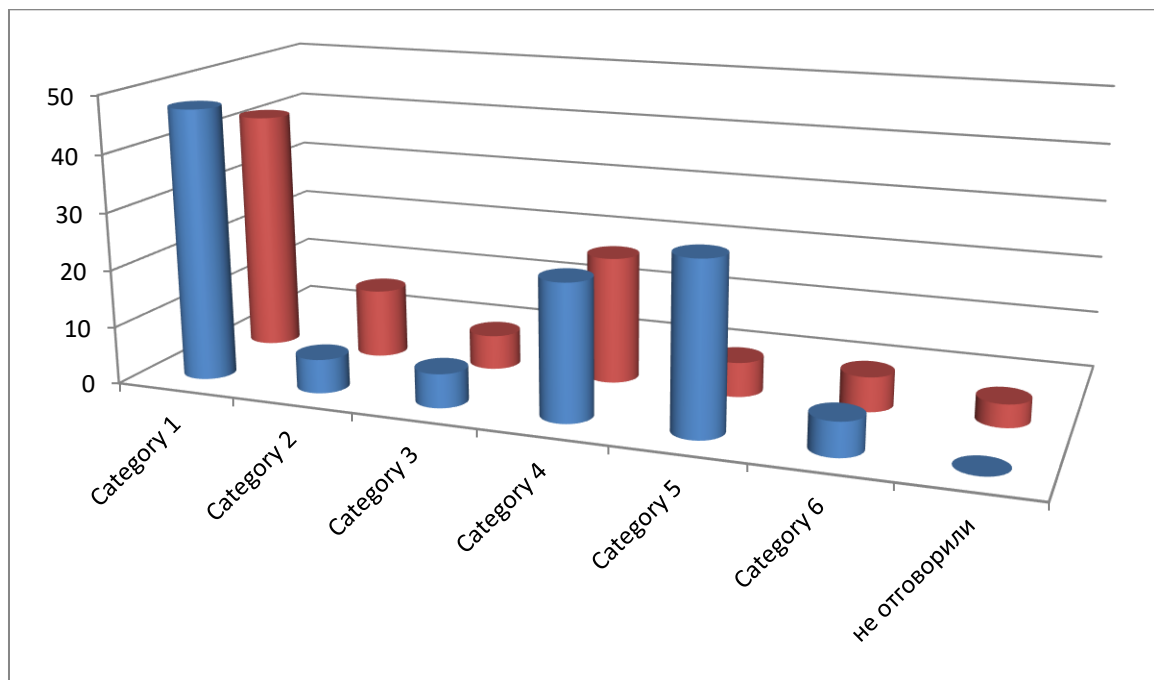
В сравнение с общата съвкупност, при която 44% смятат, че постигат желаната цел, тук резултатите са по-умерени, но реалистични.

Сътрудничеството

В анкетната карта е включен блок от три въпроса, свързани с проучване степента на сътрудничество между социалните предприятия, които работят в сходни сфери, както и деловите отношения с местната власт.

Първият въпрос проучва информираността на респондентите в тази област: „Работят ли и други организации, фирми, институции и пр. в сферата, в която работите вие?“

Разпределението на резултатите е следното:

В синьо: социална сфера

В червено: общо за цялата извадка

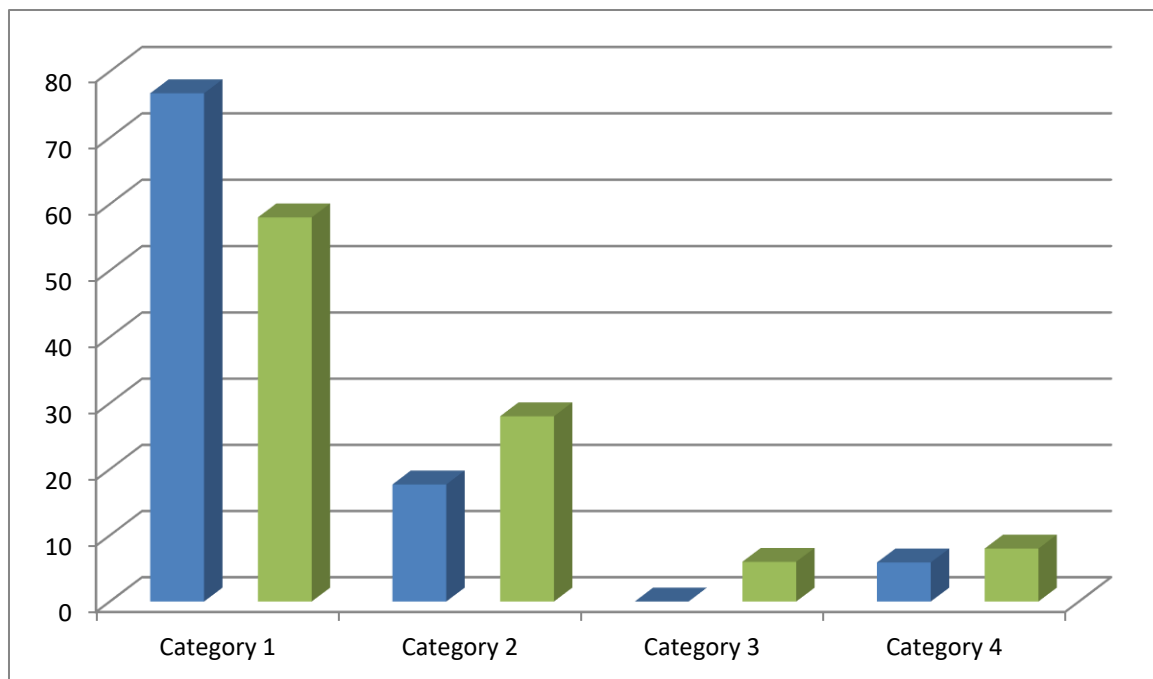
1. да, работят и други неправителствени организации /твърдението се допълва от респондента/ 47,2%
2. работят няколко ентузиаста 5,9%

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

3. нямам информация някой да се занимава с това 5,9%
4. да, в известен смисъл това е и работа на държавата 23,6%
5. никой друг не работи 29,5%
6. не зная, не мога да преценя 5,9%
7. Неотговорили 0%

Най-висок процент са отговорите, показващи висока информираност – това са почти половината от анкетираните. Качеството на отговорите е високо, доколкото те лично са допълнили кои са тези социални предприятия, работещи в сходна сфера. На следваща позиция излиза твърдението, че никой друг не работи в подобна сфера – възможно е и да е така, ако сферата е прекалено специфична, или поне това е индивидуалната визия на респондентите. 23,6% потвърждават, че държавата също работи в това поле, доколкото това е и нейна работа. В сравнение с общата съвкупност социалните предприемачи от тази сфера ни се струват по-информирани.

Следващият въпрос от блока касае доколко се поддържат връзки с други организации – въпрос 15 „Поддържате ли контакти с хора или организации, които също работят в сфера, подобна на вашата?“ Ето резултатите:

В синьо: социална сфера

В зелено: общо за цялата извадка

1. Да, работим в партньорство с /отговорът е допълнен от респондентите с кого работят в партньорство/. 76,7%
2. да, поддържам контакти, обменяме информация с 17,7%
3. не поддържаме интензивни делови контакти 0%
4. не поддържаме контакти 5,9%

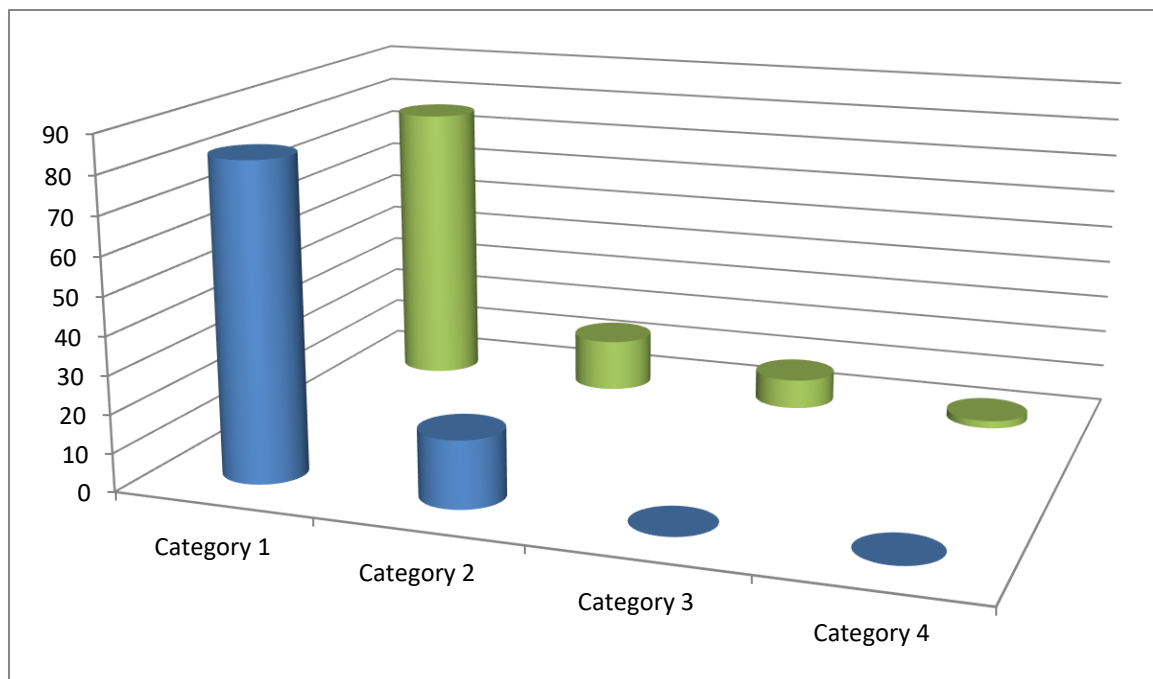
Резултатите показват, че организациите работят в партньорство – това заявяват 76,7% от респондентите. Преценяваме висока степен на достоверност на този резултат, доколкото твърдението е допълнено с конкретни организации, с които се поддържа сътрудничество.

Извод: над 70% от предприятията в социалната сфера поддържат добри контакти и си сътрудничат в работата. В сравнение с общата съвкупност този резултат е с 18% по-висок.

Държавата и местната власт имат отговорности в сферата на социалното подпомагане и социални услуги и е логично социалните предприятия да търсят сътрудничеството им.

Дали това е така на практика разбираме от отговорите на въпрос 16 „Търсили ли сте контакт или сътрудничество с общината или друга държавна институция?“:

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

В синьо: социална сфера

В зелено: общо за цялата извадка

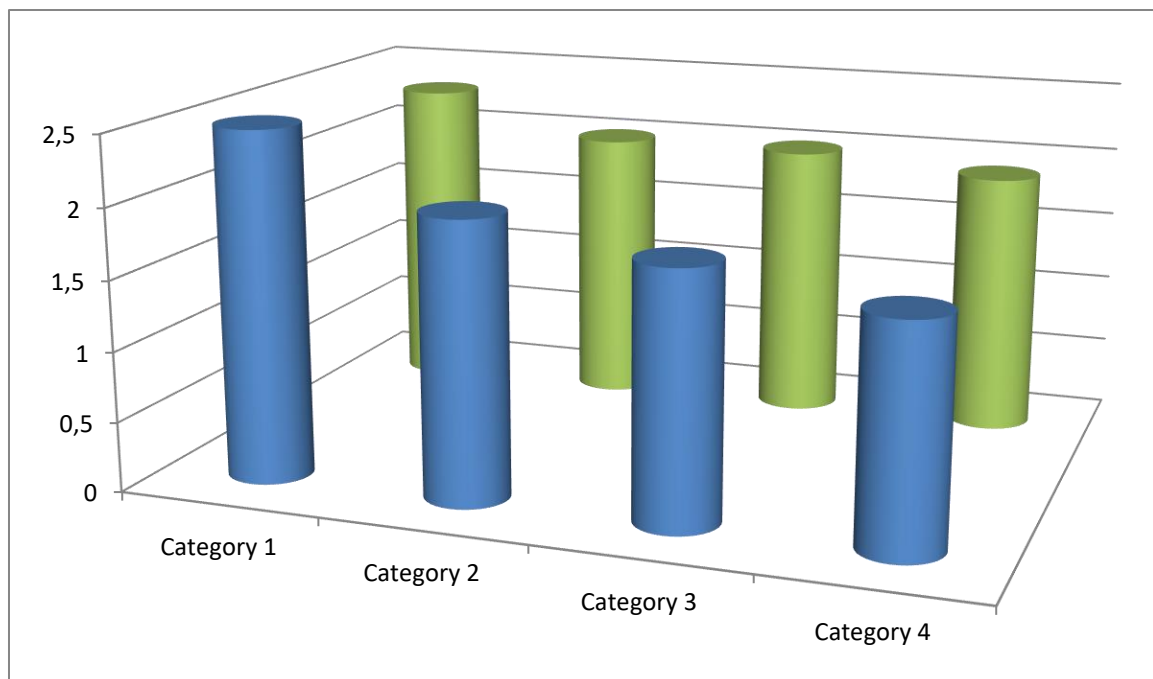
1. Да, търсил/а съм и установихме добро делово сътрудничество 82,6%
2. Да, търсил/а съм, но те не бяха много любезни и аз се отказах 17,7%
3. Не, но ще потърся, като ми се наложи 0%
4. Не съм търсил/а, защото не мисля, че има полза 0%

Над 4/5 от респондентите са установили добро делово сътрудничество с общината или друга държавна институция – това е много добър резултат. Той е съизмерим с данните за общата съвкупност.

Струва си обаче да се обърне внимание на онези 17,7%, които, по тяхно твърдение, са потърсили сътрудничество, но не са срещнали разбиране и отзивчивост.

Следващият малък блок въпроси е свързан с финансирането. Поради неговата важност, а и поради това, че едно социално предприятие може да финансира дейността си от различни източници, чието съотношение е уместно да знаем, зададохме въпроса с прилежаща тристепенна скала. Ето резултатите:

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

В синьо: социална сфера

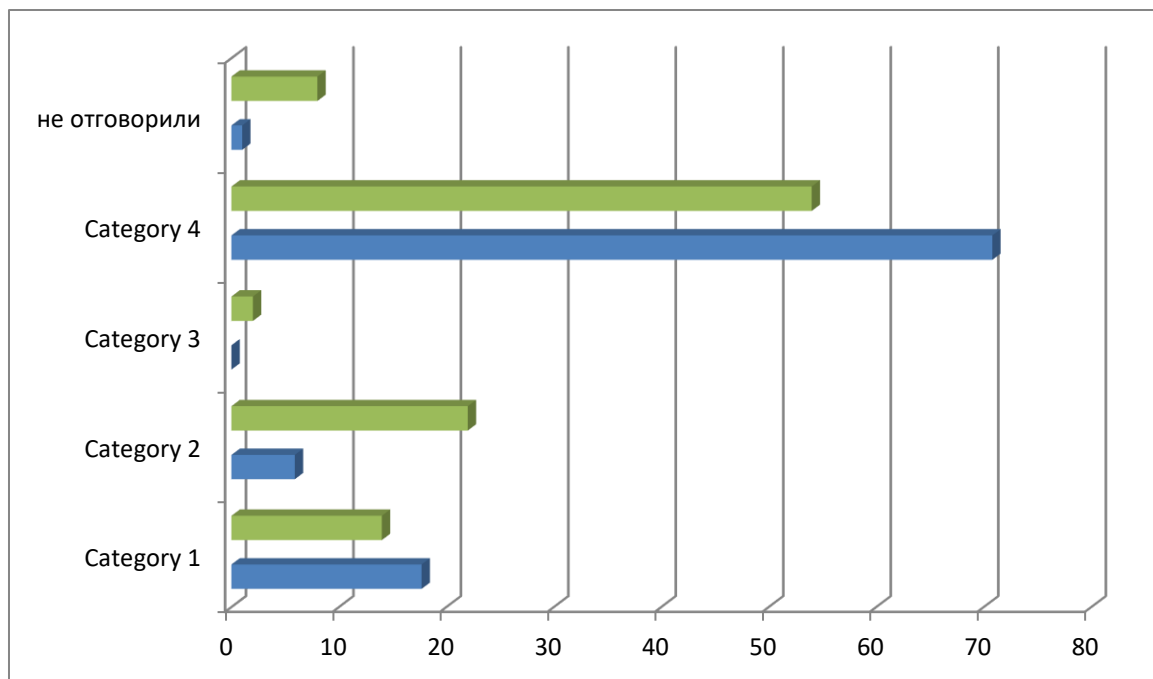
В зелено: общо за цялата извадка

1. Работим по проекти, които изцяло се финансират 2,5 2,3
2. Набираме средства от дарения 2,0 2
3. Работим по проекти, които частично се финансират 1,8 2
4. Организираме собствена дейност, от която печелим 1,6 1,9

Най-често финансирането на социалните предприятия идва от проекти, които изцяло се финансират – бал 2,5. Следват даренията – бал 2, частично финансираните проекти – 1,8. Най-скромни, но все пак ги има, са приходите от собствена дейност – 1,6.

Тези резултати са съизмерими с начините на финансиране, получени при общата съвкупност.

Как се разпределя печалбата в социалните предприятия – това е ключов въпрос при определяне едно предприятие като социално. Да видим какви са резултатите по този критерий – резултатите от въпрос 27“Ако генерирате печалба от своята дейност, как я разпределяте?“ ни дава отговора:

В синьо: социална сфера

В зелено: общо за цялата извадка

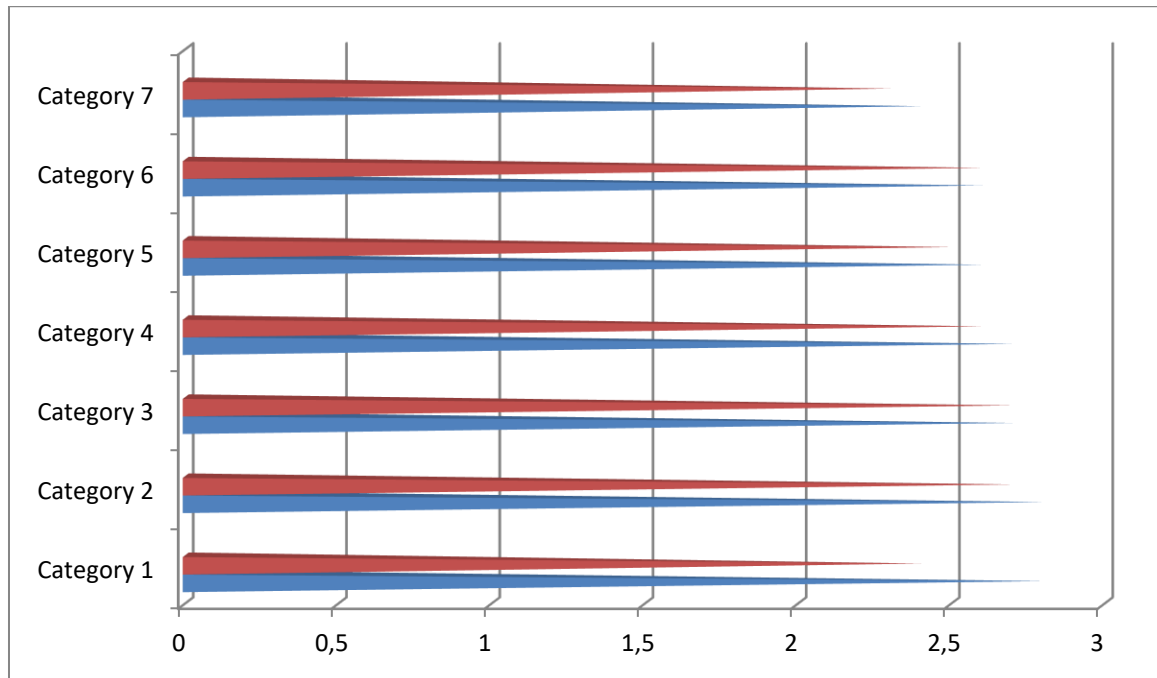
1. Разпределяме я за заплащане труда на тези, които работят в организацията 17,7%
2. Заплащаме труда на работещите и каквото остава – инвестираме за разширяване на дейността 5,9%
3. Ако има печалба, я инвестираме в други печеливши сфери
4. Нямаме печалба 70,8%
5. Не отговорили 5,9%

Най-голям процент – 70,8 от респондентите отговарят, че нямат печалба от своята дейност. Този резултат не е много радващ, като при това е по-висок с около 16% от аналогичния резултат при общата съвкупност. 17,7% отговарят, че разпределят парите за заплащане труда на работещите.

Стигаме до екипа и екипната работа – много важен фактор както за успеха на едно социално предприятие, така и за това хората да се чувстват добре в работата си. С въпрос 33 „Как преценявате качеството на работа на вашия екип?“ набираме

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

информация в тази насока. Поради неговата важност, въпросът бе формулиран с прилежаща тристепенна скала. За по-добра сравнимост даваме резултатите като бална оценка /с най-висок бал 3 и най-нисък – 1/:

В синьо: социална сфера

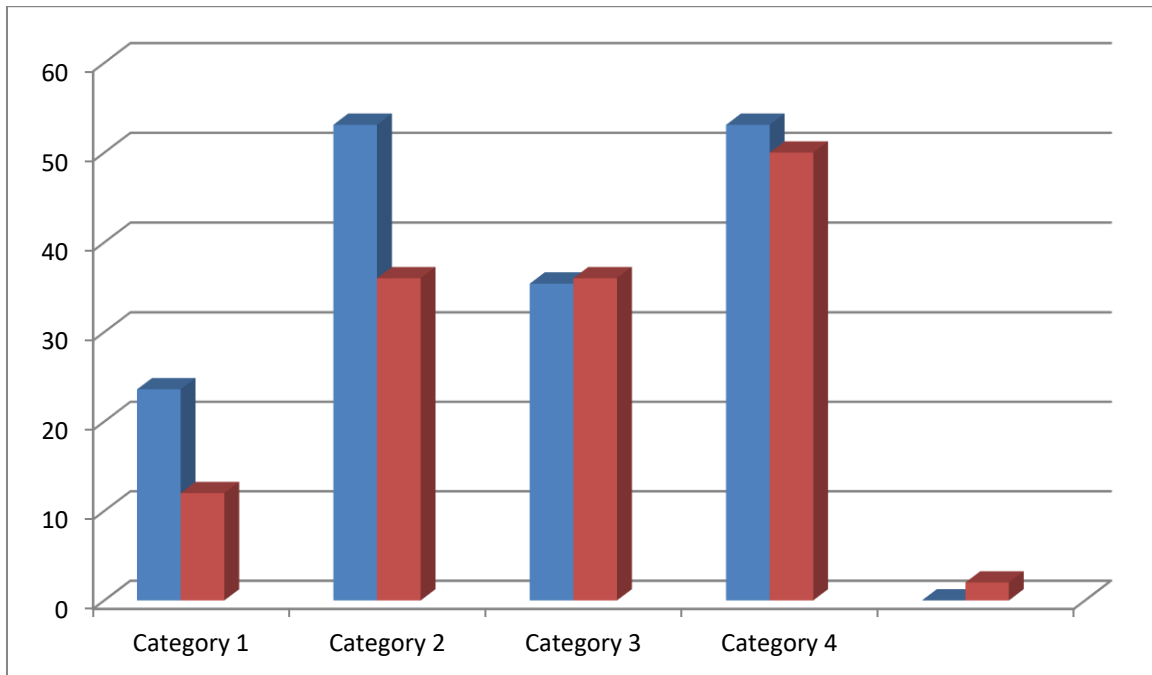
В червено: общо за цялата извадка

1. Умения за управление на финансиите 2,8
2. Сработеност, екипност в работата 2,8
3. Оперативност 2,7
4. Умения за ръководене на фирмата /мениджмънт/ 2,7
5. Познаване потребностите на пазара 2,6
6. Степен на иновативност 2,6
7. Умения за най-успешно правно регулиране и решения 2,4

Всички оценки за екипност в работата са високи. Най-високо се оценява финансовият мениджмънт, а най-ниско – правното регулиране. Оценките са съизмерими с тези от общата съвкупност – тук малко по-високи спрямо общите са оценките за финансов мениджмънт /0,4/, сработеност /0,1/, мениджмънт /0,1/ и правно регулиране /0,1/.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Известна е силата на добрата реклама, както и минусите на това едно начинание да не се рекламира. У. Стюарт отбелязва: "Да правиш бизнес, без да рекламираш, е като да намигаш на момиче в тъмното. Знаеш какво правиш, но никой друг не знае.". Как се отнасят респондентите ни към рекламата на своето предприятие –изследваме това с въпрос 28 „Полагате ли усилия, за да рекламирате своята дейност?“Ето разпределението на отговорите/процентите са повече от 100 поради възможността за повече отговори/:

В синьо: социална сфера

В червено: общо за цялата извадка

1. Не полагаме никакви усилия, тя сама си се рекламира 23,6%
2. Да, направихме си лого, което слагаме върху всичките си материали 53,1%
3. Направихме сайт на НПО-то и го захранваме редовно 35,4%
4. Поддържаме информация за нас в социалните мрежи /в кои – моля напишете/ 53,1%

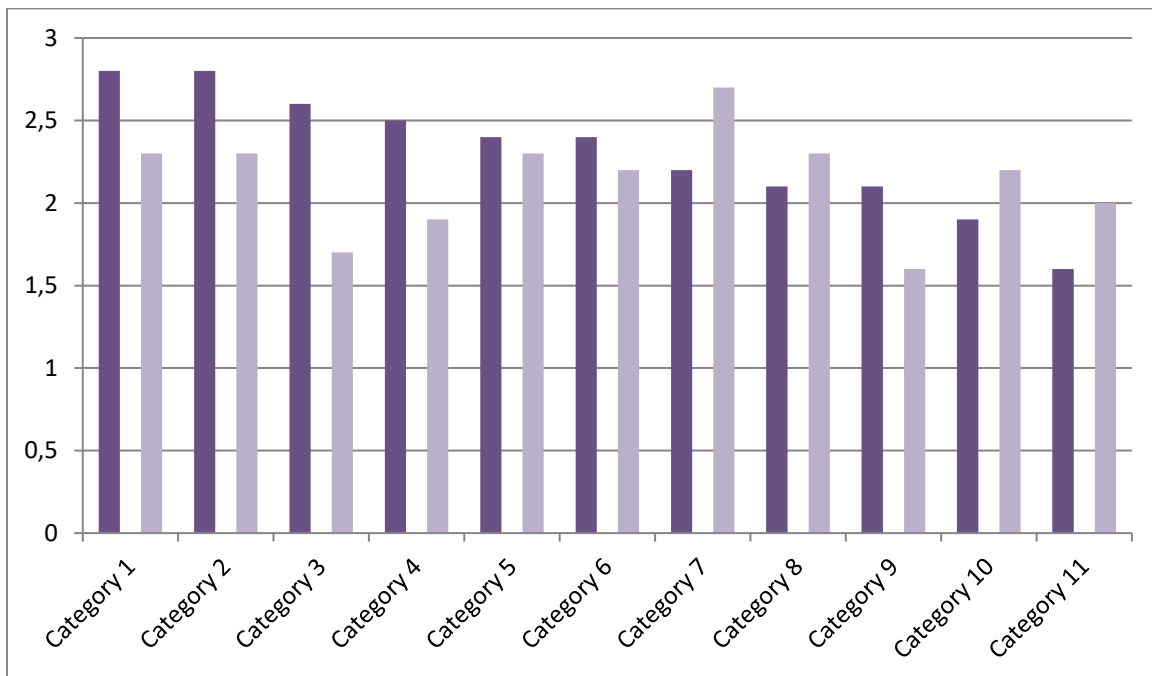
Според резултатите над $\frac{3}{4}$ от респондентите обръщат сериозно внимание на рекламата - 53,4% от тях поддържат информация за своята организация в социалните мрежи /като

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

са записали точно в кои мрежи;/ 35,4% имат собствен сайт в интернет, който се захранва редовно, 53,1% са си направили лого, което слагат върху материалите си.

Но не са малко и онези, които не рекламират дейността си . това е всяка четвърта организация - резултатът 23,4% е два пъти по-висок от процента сходни отговори в общата съвкупност..

Не е лесно да се ръководи социална организация, трябва да се преодоляват трудности от всякакъв характер. За да съберем и обобщим информация по този важен проблем, зададохме въпроса /№32/ „Какви са основните предизвикателства, с които трябва да се справяте в работата си?“ с прилежаща тристепенна скала с най-висока оценка 3 и най-ниска – 1. Ето резултатите:

В лилаво: социална сфера

В синьо: общо за цялата извадка

Доколкото въпросът е важен, ще представим и средните балове в общата извадка, като отбелязваме и позицията им в подредбата на общата съвкупност:

Вид предизвикателство	Среден бал в социал-	Среден бал в общата съвкупност	Позиция в подредбата на общата

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

		ната сф.		съвкупност
1	Осигуряване на финансиране	2,5	2,3	3-6
2	Развитие на нови идеи	2,4	2,3	3-6
3	Винаги има риск дали ще успяваме в бъдеще	2,3	2,7	2
4	Реклама и популяризиране дейността на организацията	2, 1	1,9	10
5	Да поддържаме високо темпо на работа, да не ни забравят	2,1	2,3	3-6
6	Хората са бедни, трудно отделят пари за неща, които не са от първа необходимост	2	2,2	7-8
7	Връзка, корупция при печелене на проекти и обществени поръчки	2	2,7	1-2
8	Маркетинг и продажба на услугата	1,8	2,3	3-6
9	Бюрокрацията на държавните институции	1,8	1,6	11
10	Трудно се поддържа сплотен и добре работещ екип	1,7	2,2	7-8
11	Този живот е несигурен, което ме уморява 1,4	1,4	2	9

В социалната сфера финансирането се оказва най-голямото предизвикателство, с което социалните предприемачи трябва да се справят. При общата съвкупност то излиза на 3-6 място.

Следващото по тежест предизвикателство е необходимостта да се развиват нови идеи – в общата съвкупност това пак е малко по-назад /3-6 позиция/.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Рискът дали ще се успява бъдеще тежи на предприемачите – по бал то се нарежда на трета позиция. Но при общата съвкупност то е на втора позиция с доста по-висок бал /2,7/.

Изненадващо необходимостта да се прави реклама се подрежда на предното 4-то място. В общата съвкупност то е на предпоследно

Около средата на класацията – на 5-то място се нарежда необходимостта да се поддържа високо темпо на работа, а на 6-то ограничените средства, с които разполагат клиентите им.

Във втората част от класацията – като по-малки трудности се нареждат необходимостта да се справят с връзкаството /7-ма позиция/ и бюрокрацията /9-та позиция/ и общата несигурност на живота /11-та позиция/.

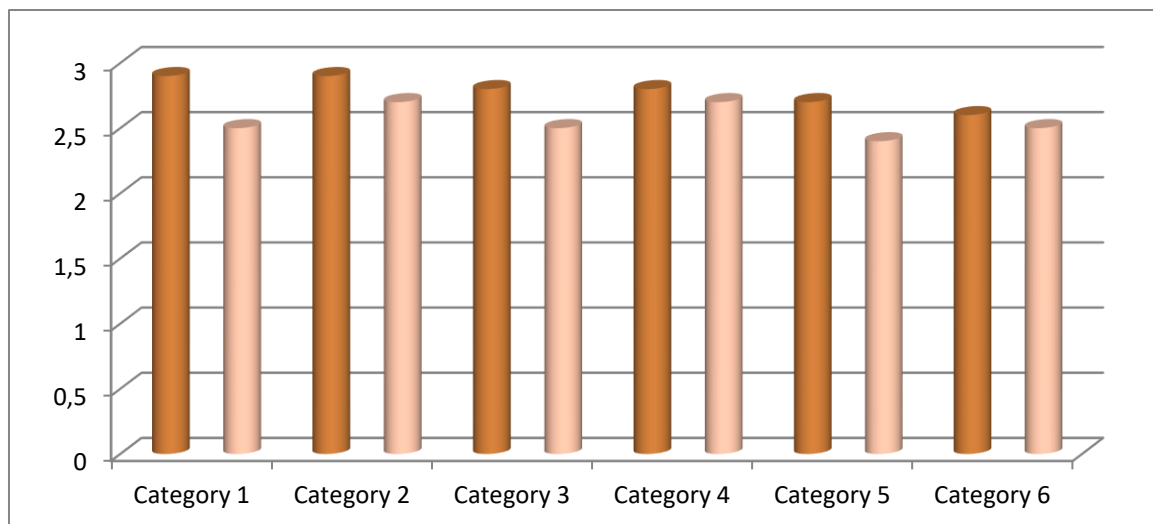
Тук са и вътрешните затруднения, свързани с естеството на работата – маркетингът /8-ма позиция/ и екипният дух /10-та позиция/.

Бихме обърнали внимание, че излезлите на първите 5 позиции предизвикателства са свързани и зависят от вътрешните усилия и работа на колектива, т.е. това са неща, които зависят от тях /бихме го нарекли вътрешен локус на контрол/.

Докато външните фактори – ниският стандарт на живот, връзкаството /, бюрокрацията, общата несигурност на живота са в края на класацията /външен локус на контрол/. Това, според нас, говори за борбеност, енергичност и усилия за справяне с проблемите.

Друг много важен въпрос, свързан с развитието на социалното предприемачество у нас, е свързан с промените, които следва да се направят, за да се създадат по-добри условия за него. Въпросът /№31/ „Според Вас какво трябва да се промени /или усъвършенства/, за да се създадат по-добри условия за работа на неправителствените организации у нас?“ бе зададен с прилежаща тристепенна скала с най-висока оценка 3 и най-ниска 1. Ето резултатите, които отново представяме в таблица, сравнени с получените средни балове при общата съвкупност:

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

В кафяво социална сфера

В розово: общо за цялата извадка

	Печеленето на проекти да става по обективни критерии, а не чрез връзки	2,9	2,5	4
2.	Драстично да се намали корупцията	2,9	2,7	2
3.	Да се усъвършенства законодателството, свързано с дейността на социалните предприятия	2,8	2,5	3
4	Да се създадат стимули за формиране на иновативно мислене и нагласи	2,8	2,7	1
5.	Да се вдигне стандартът на живот – хората са бедни	2,7	2,4	6
6.	Да се положат усилия за повишаване квалификацията на работещите в социалните предприятия	2,6	2,5	5

Доколкото, както видяхме, социалните предприятия в тази сфера намират финансиране главно чрез проекти, **логично най-важната наложителна промяна е печеленето на проекти да става по обективни критерии**, а не чрез връзки – това изискване излиза едва на 4-та позиция в общата съвкупност.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Респондентите от социалната сфера и при общата съвкупност са солидарни с излизането на втора позиция на изискването *драстично да се намали корупцията*, както и с необходимостта да се усъвършенства законодателството, свързано с дейността на социалните предприятия.

Необходимостта да се създават стимули за формиране на иновативно мислене и нагласи тук излиза чак на 4-та позиция, докато при общата съвкупност то е на първа.

Последните две позиции се заемат от стимулиране вдигането стандарта на живот /5-та позиция/ и необходимостта за повишаване квалификацията на работещите в социалните предприятия.

Основни изводи

Резултатите от изследването показват, че:

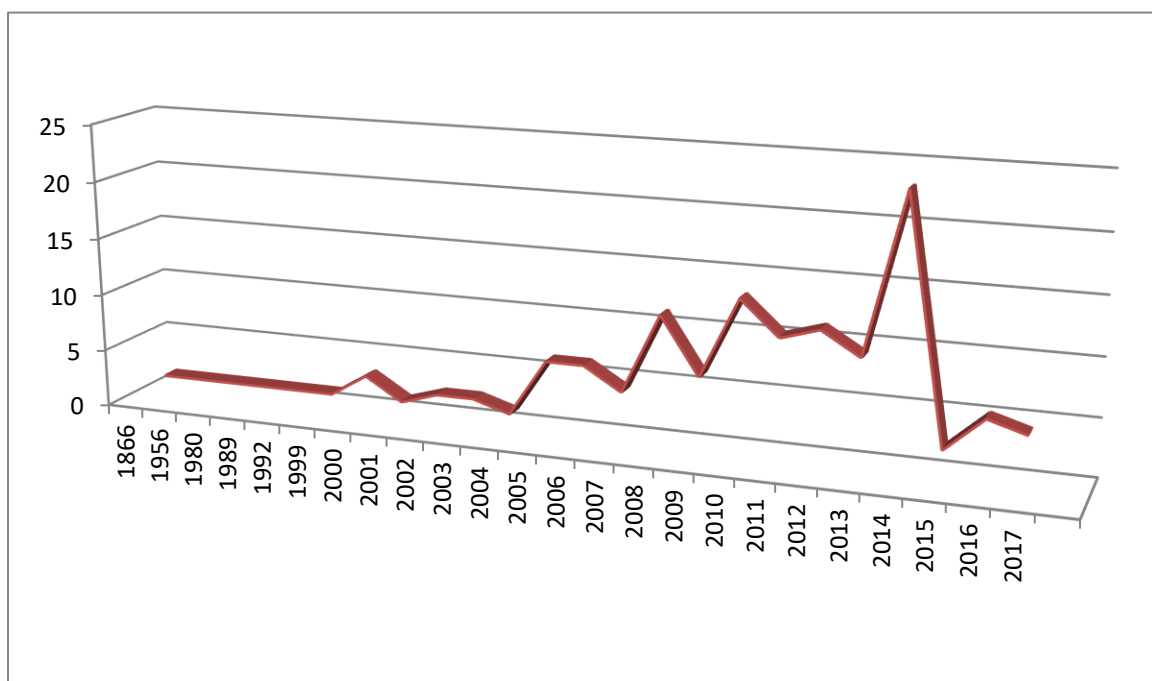
- 1. Социалните предприятия в социалната сфера са силно ангажирани със социалната кауза, на която са посветили дейността си; ръководителите на предприятията са убедени, че с работата си постигат желаните ефекти;*
- 2. Налице е известно недооценяване на предварителния проучвателен етап при създаването на социално предприятие и особен, познаването на пазара;*
- 3. Необходимо е по-детайлно познаване на целевата група от около половината от предприемачите;*
- 4. Усееща се известен дефицит на нови идеи, иновативност в тази сфера;*
- 5. Комуникацията между социалните предприятия, действащи в една и съща сфера, е интензивна;*
- 6. Комуникацията с местната власт е на добро равнище, но има какво още да се желае;*
- 7. Финансирането става главно от проектна дейност и дарения. Над 70% не натрупват печалба от дейността си;*
- 8. Екипната работа е на високо равнище;*
- 9. Рекламата се осъществява преобладаващо чрез социалните мрежи. Би било добре повече организации да създават и поддържат свои сайтове в социалните мрежи;*
- 10. Характерен за ръководителите на социални предприятия е вътрешен локус на контрол – т.е. пречките, както и възможностите за развитие се търсят на първо място във вътрешните условия и ресурси за развитие.*

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Профил на организациите, работещи в сферата на културата и изкуствата в Благоевградска област

Изследвани са общо 153 организации, работещи в сферата на културата и изкуствата в Благоевградска област.

1. Година на създаване

Легенда

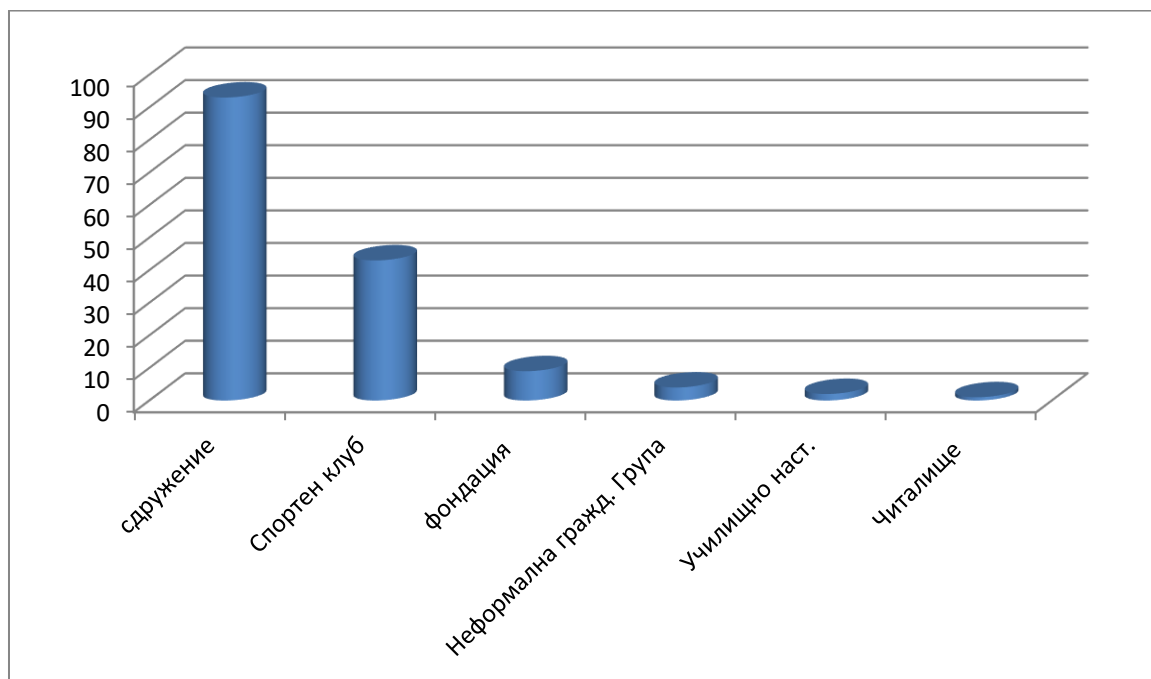
1866 – 1	1956 – 1	1980 – 1	1989 – 1	1992 – 1	1999 – 1
2000 – 3	2001 – 1	2002 – 2	2003 – 2	2004 – 1	2005 – 6
2006 – 6	2007 – 4	2008 – 11	2009 – 6	2010 – 13	2011 – 10
2012 – 11	2013 – 9	2014 – 23	2015 – 2	2016 – 5	2017 – 4

Резултатите показват, че пикът на създаване на социални организации от сферата на културата и изкуствата в Благоевградска област е между 2008 – 2014 г., като най-много са били регистрирани през 2014 г. – 23. Следващите години броят на новосъздадените организации рязко спада – до 4-5 годишно.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

2. Тип на организацията

Съществуват различни типове организации, всеки от които – със своите предимства и ограничения. Изследваните от нас организации са от следните типове:

1. сдружение – 93
2. Спортен клуб – 43
3. фондация – 9
4. Неформална гражданска група – 4
5. Училищно настоятелство – 2
6. Читалище - 1

Най-често избирана форма е сдружението – 60,4% от организациите са регистрирани като стружения. На втора позиция са спортните клубове – 27,9%. Фондациите представляват 5,8% от общата съвкупност.

3. Статут на организацията

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

По статут разпределението на организациите изглежда така:

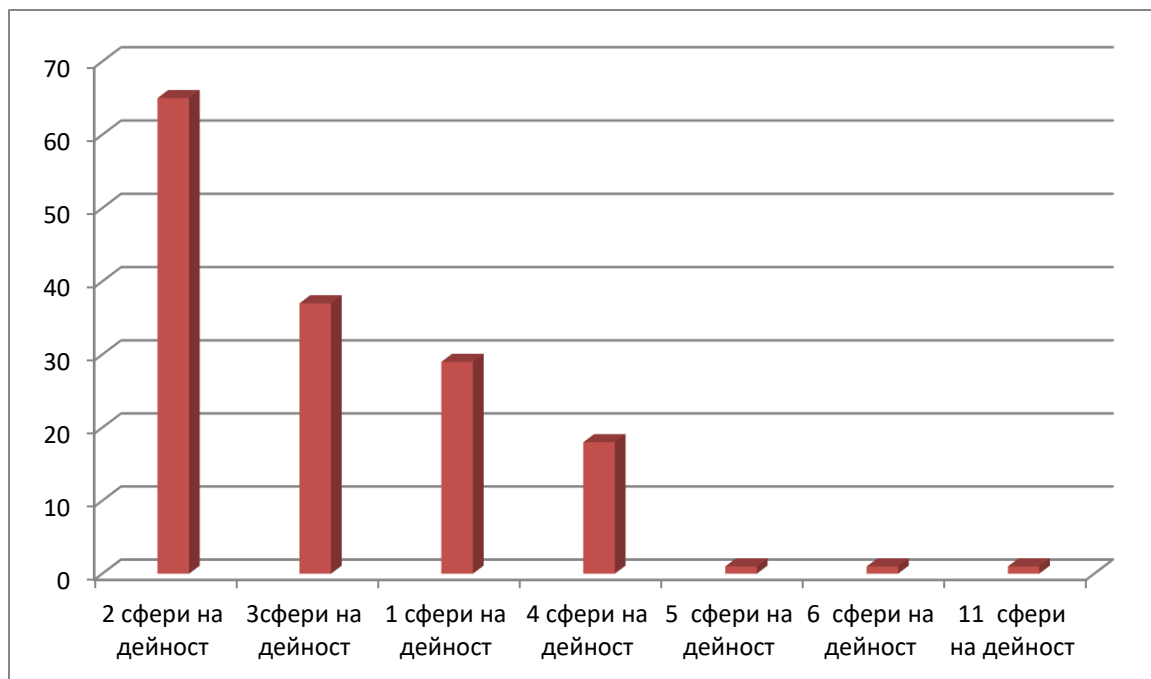
Легенда

1. Обществена полза, вписна в Централния регистър – 138 броя, или 89,7%
2. Обществена полза, невписна в Централния регистър – 2 броя, или 1,3%
3. Частна полза – 12 броя, или 7,8%

Резултатите са недвусмислени – най-предпочитан е типът организация е в обществена полза, вписана в централния регистър – 9/10 от организациите са такива. На втора позиция с далеч по-малко представителство са организациите с частна полза – едва 7,8%..

4. Брой записани сфери на дейност при регистрацията

При регистрация на своята организация бъдещите социални предприемачи могат да посочват повече от 1 сфера на дейност. Какво е разпределението на резултатите тук:

Легенда

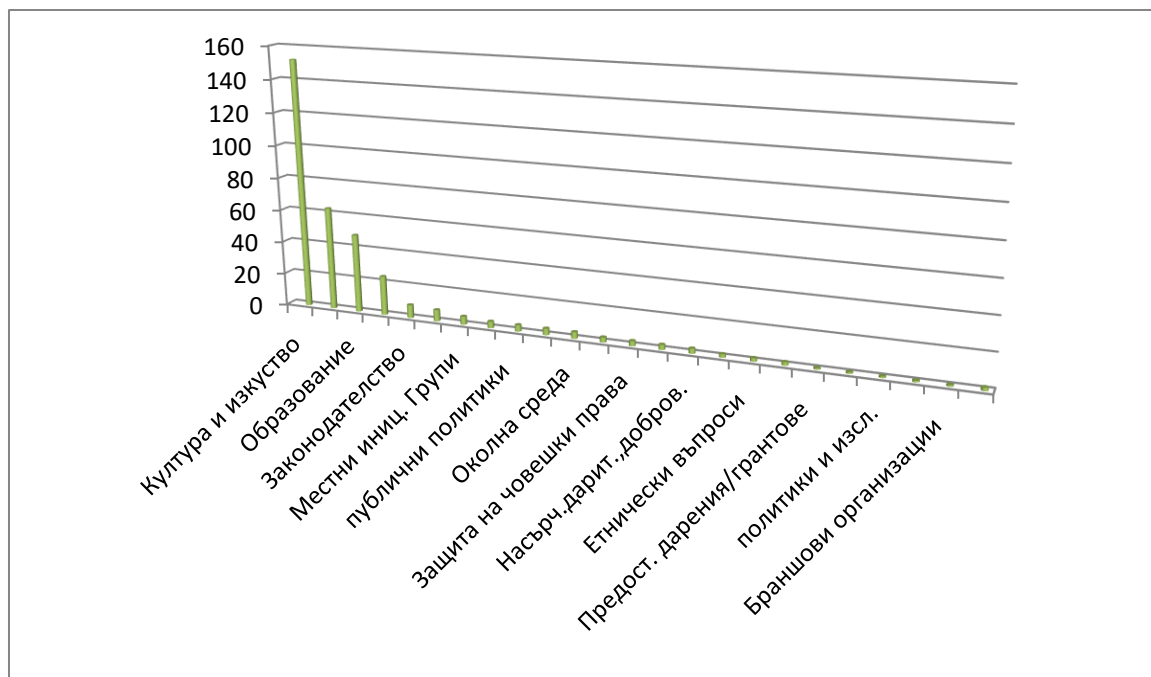
1. При регистрацията записани 2 сфери на дейност – 65 организации или 45,2%
2. При регистрацията записани 3 сфери на дейност - 37 организации или 24,0%
3. При регистрацията записана 1 сфера на дейност – 29 организации или ,18,8%
4. При регистрацията записани 4 сфери на дейност - 18 организации или 11,7%
5. При регистрацията записани 5 сфери на дейност - 1 организация
6. При регистрацията записани 6 сфери на дейност – 1 организация
7. При регистрацията записани 11 сфери на дейност – 1 организация

Графиката показва, че най-често при регистрацията се записват 2 основни дейности – така правят почти половината от организациите. Около ¼ от регистриращите социална организация посочват 3 сфери на дейност. 18,8% /приблизително всеки пети/ е напълно уверен в своя избор на бъдеща дейност и записва само нея.

5. Разбивка по сфери на дейност

Да видим сега кои са предпочитаните сфери на дейност, записани при регистрацията:

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Легенда

1. Култура и изкуство – 152 броя или 98,8%
2. Физическо възпитание и спорт – 63 броя или 44,2%
3. Образование – 48 броя или 31,2%
4. Здравеопазване, права на пациента – 24 броя или 15,6%
5. Законодателство, застъпничество, публични политики – 8
6. Социални услуги – 7
7. Местни инициативни групи – 5
8. Младежки въпроси, политики и изследвания – 4
9. публични политики – 4
10. Читалищни дейности – 4
11. Околна среда – 4
12. Насърчаване на икономическото развитие – 3
13. Защита на човешки права – 3
14. Международни и европейски въпроси, политики и изследвания – 3
15. Насърчаване на дарителството/доброволчеството – 3
16. Проблеми на жените, джендър въпроси - 2
17. Етнически въпроси – 2

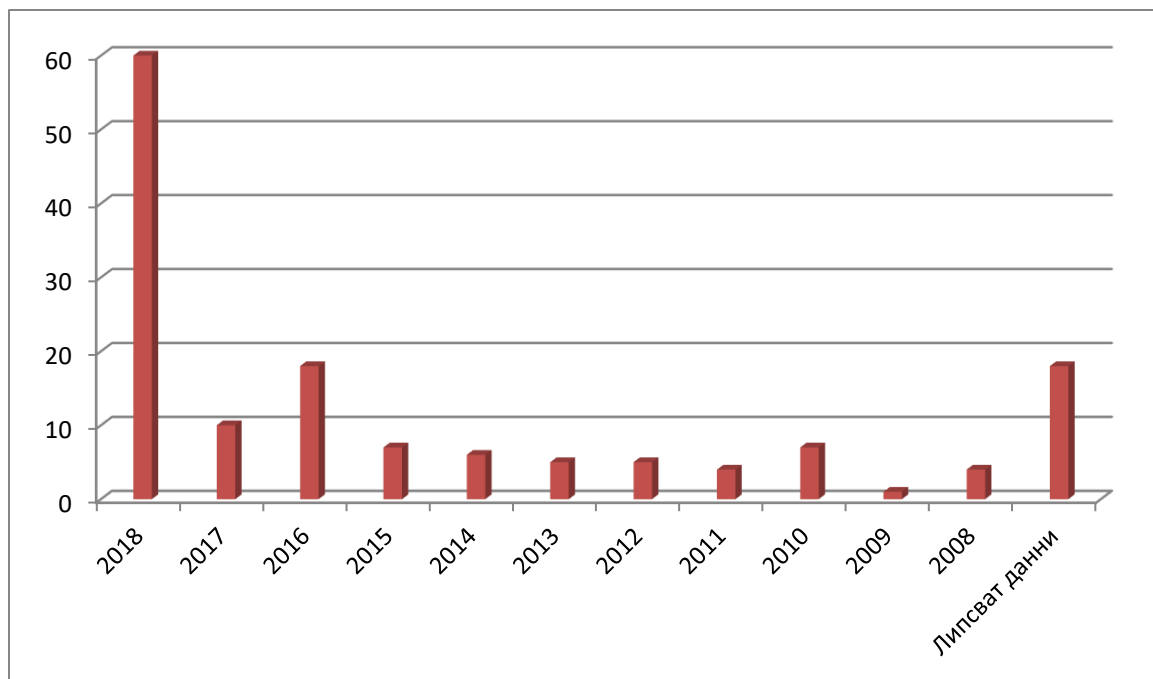
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

18. Клубове по интереси – 2
19. Предоставяне на дарения/грантове - 1
20. Социални дейности – 1
21. Политики и изследвания – 1
22. Проблеми на децата – 1
23. Браншови организации – 1
24. Друго - 2

Логично 98,8% от организациите посочват като първа своя дейност сферата на културата и изкуствата. На втора позиция с 44,2% се нарежда сферата на физическото възпитание и спорта. На трета – с 31,2% - сферата на образованието. И на четвърта – здравеопазване и права на пациента с общо 15,6%. Останалите сфери са далеч по-рядко посочвани.

6. Интензивност на проектната дейност

Много важен източник на финансиране дейността на социалните организации е проектната дейност. Спечелените и реализирани проекти са индикатор и за интензивността на дейността на социалните организации в сферата на културата и изкуствата. Следва представяне на резултатите от индикатора годината на последния проект, по който е работено:

Легенда

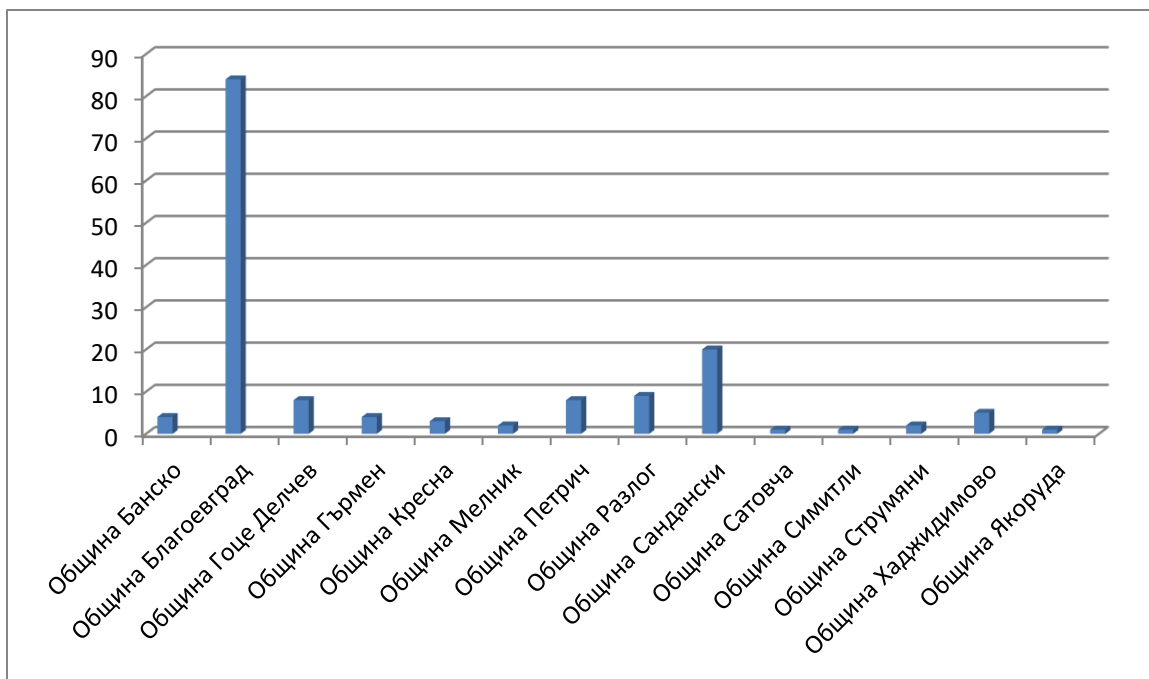
2018 – 60	2017 – 10	2016 – 18
2015 – 7	2014 – 6	2013 – 5
2012 – 5	2011 – 4	2010 – 7
2009 – 1	2008 – 4	Липсват данни - 18

Според посочените по-горе данни 39% от организациите в момента работят върху проекти – това е впечатляващ резултат. Ако към него добавим и 6,5% с последен проект миналата година плюс онези 11,7%, чиито последен проект е само преди 1-2 години /2016/ излиза, че общо 57,2% от регистрираните социални организации в сферата на културата и изкуствата работят сравнително интензивно.

7. Разпределение на социалните организации по общини

Какво е разпределението на регистрираните социални организации в сферата на културата и изкуствата по общини – картината по-долу ни дава ясна представа за това:

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Легенда

1. Община Банско: гр. Банско – 3; гр. Добринище – 1
2. Община Благоевград: гр. Благоевград – 83 с. Покровник – 1
3. Община Гоце Делчев: гр. Гоце Делчев – 6 ; с. Лъжница – 1; с. Буково – 1
4. .Община Гърмен:с. Гърмен – 2; с. Рибново – 1; с. Долно Дряново – 1
5. Община Кресна: гр. Кресна – 3
6. Община Мелник: гр. Мелник -2
7. Община Петрич: гр. Петрич – 8
8. Община Разлог:гр. Разлог – 8; с. Бачево – 1
9. Община Сандански: гр. Сандански - 18;с. Поленица – 1; с. Левуново – 1
10. Община Сатовча: с. Сатовча – 1
11. Община Симитли: с. Брежани – 1
12. Община Струмяни: с. Струмяни – 2
13. Община Хаджидимово: гр.Хаджидимово – 1; с. Ново Лески – 1;с. Тешово 2; с. Копривлен 1
14. Община Якоруда: гр. Якоруда – 1;

Много добро впечатление прави пълното покриване на общините от Благоевградска област със социални организации, работещи в сферата на културата и изкуствата. Както

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

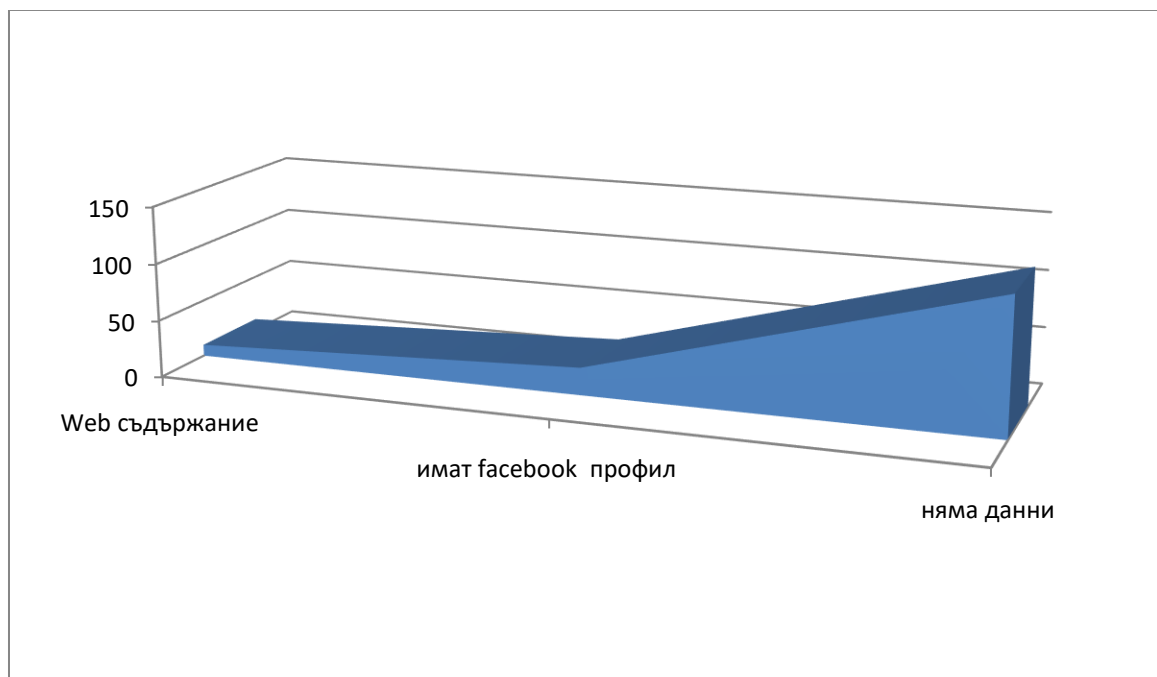
може да се очаква, най-много са те в централния град за областта – гр. Благоевград – там са съсредоточени 53,9% от всички организации. На втора позиция е гр. Сандански – 11,7%.

Интересен е и друг резултат – регистрирани са организации не само в градовете, но и в 16 села от общо 9 общини.

8. Реклама на социалните организации

Събрахме данни за броя на организациите, които, за да рекламират дейността си, поддържат Web съдържание, както и онези, които имат facebook профил.

Ето какви резултати получихме:

Легенда

1. Брой на организациите, които имат Web съдържание - 10
2. Организации, които имат facebook профил – 24
3. Брой организации, които не са заявили Web съдържание или facebook профил
119 или 77,3%
6. Според резултатите едва 22,7% от организациите са включили адреси на Web съдържание или facebook профил при своето представяне. Вероятно

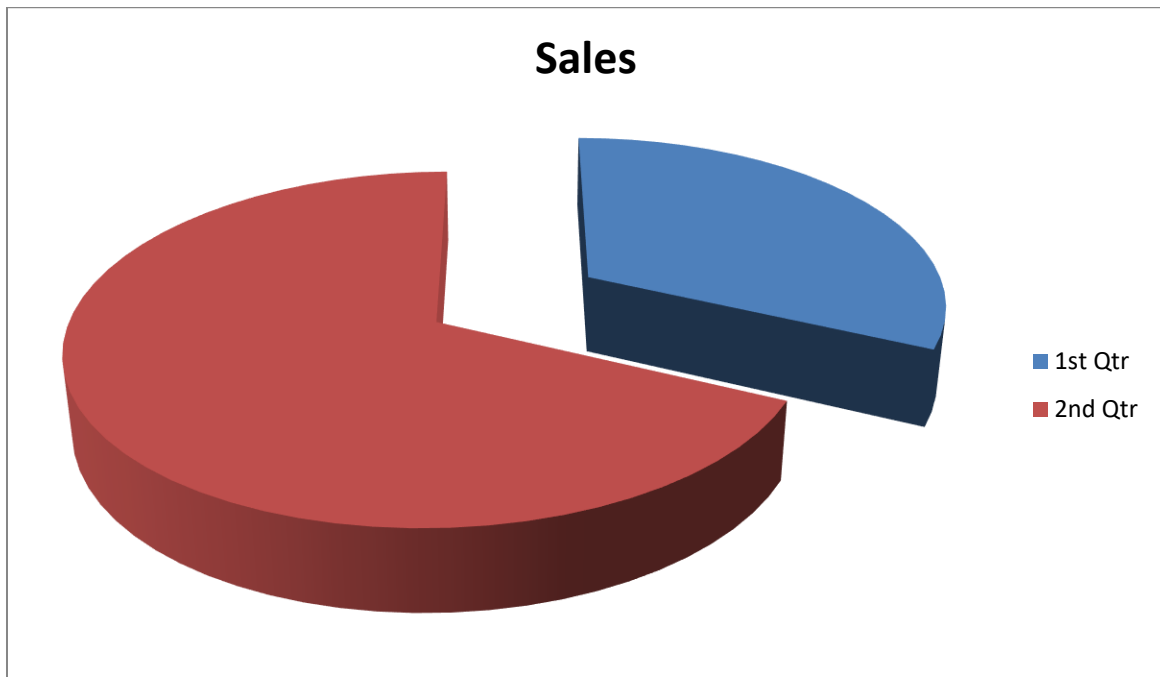
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

това не представя достоверно реалната картина – при обработката на анкетните карти от второто ни дълбочинно изследване се оказва, че

7. 11,7% от респондентите заявяват, че не полагат никакви усилия за реклама, защото тя сама си се рекламира;
8. 35,9% са си направили лого, което поставят върху всичките си материали;
9. 49,3% са си направили сайт и го захранват редовно.

Общо 58,8% твърдят, че поддържат информация за дейността си в социалните мрежи.

8. Членове на Управителния съвет - разпределение по пол

Легенда

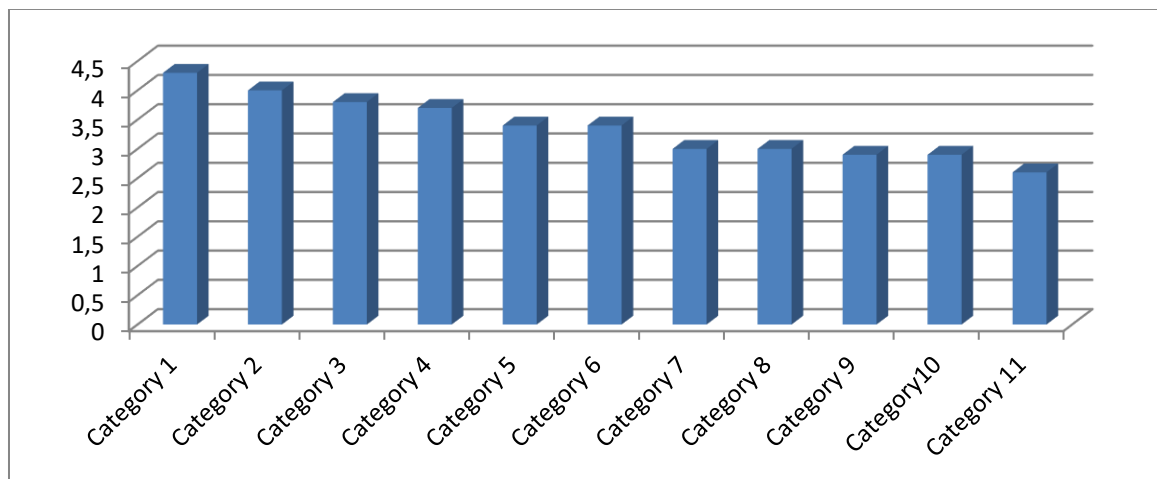
1. Брой на жените в управителните съвети на НПО-тата – 194 души или 32%
2. Брой на мъжете в управителните съвети на НПО-тата – 413 души или 68%

Оказва се, че съотношението жени – мъже в управителните съвети на социалните организации от сферата на културата и изкуствата е приблизително 1:2 в полза на мъжете – те са просто два пъти повече. За сравнение- при организациите в социалната сфера съотношението е 59,%/40,9% в полза на жените.

Анализ на резултатите от емпиричното изследване на социални предприятия в сферата на културата и изкуствата

Важна предпоставка за добър старт и развитие на едно социално предприятие има предварителната подготовка. Тя включва предварително ориентиране в обстановката, очертаване и изясняване на проблематиката – обект на бъдещата работа, запознаване с условията на пазара и организации, работещи в същата сфера. На следващо място е решаването на проблеми, свързани с организацията на самата работа – създаване на екип, регистриране на НПО, реализиране на сътрудничество с местната власт и сходни организации и пр. След това идва ред на осигуряване на финансиране, информиране и рекламира на дейността и пр.

Каква е нагласата на респондентите за важността на предварителните дейности, осигуряващи перспективен старт на социалното предприятие? Отговорите на въпроса „Кои бяха първите стъпки, които предприехте, след като решихте да направите НПО?“ ни дават информация за това. Ето подредбата на отговорите, представена в низходящ ред:

- 1 - Положих усилия да рекламирам начинанието и дейността си 4,3
- 2 - Направих екип от хора, с които да работя 4
- 3 - Внимателно проучих как става регистрацията на НПО 3,8
- 4 - Запознах се задълбочено с проблемите в обществената сфера, в която исках да работя 3,7

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

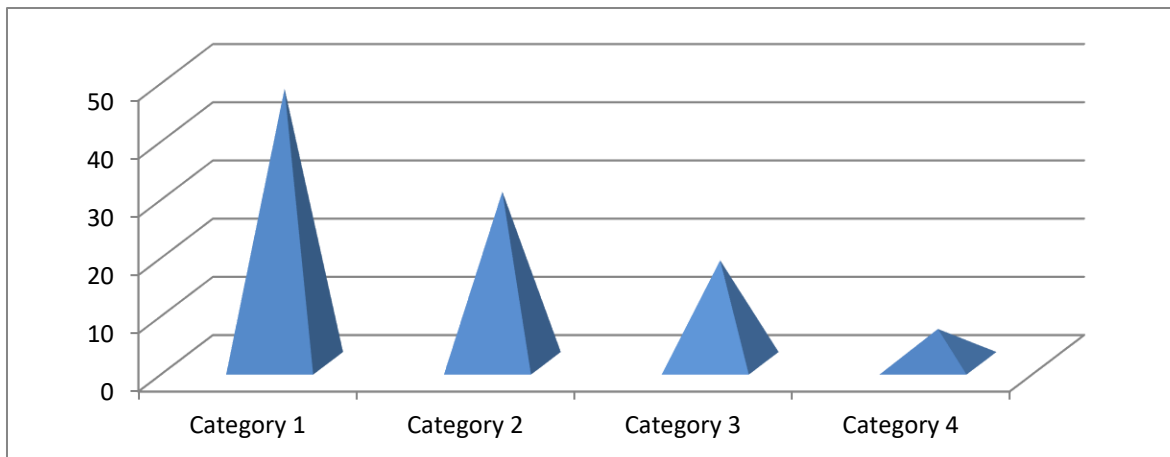
- 5 - Опитвах се да се запозная по-добре с характеристиките на целевата си група 3,4
- 6 - Осъществих контакти с други организации, които работят в тази сфера 3,4
- 7 - Потърсих източници за финансиране 3
- 8 - Свързах се с общината и/или с други институции, от които зависи работата ми 3
- 9 - Погрижих се да намеря помещение, техническо оборудване, мебели 2,9
- 10 - Направих проучване на пазара – доколко ще се търсят услугите, които ще предлагам 2,9
- 11 Направих проучване кои други организации работят в тази сфера 2,6

Според резултатите първите стъпки, насочени към предварително запознаване със средата, проблематиката, пазара, конкуренция, евентуалните съмишленици и пр. излизат доста назад в подредбата – на 4-та позиция излиза запознаването с проблемите в обществената сфера, в която ще се работи, на 5-та – запознаване с характеристиките на целевата група, на 10-та – проучване на пазара – доколко ще се търсят услугите, които ще се предлагат, на последна, 11-та позиция – кой друг работи в същата ниша /конкурентите/. Елементите от следващата крачка - организацията на работата, са разположени съответно на 3-то място/проучване за регистрация на НПО/и създаване на екип /2-ра позиция/. Търсенето на сътрудничество включва: връзка с местната власт – 8-ма позиция, контакт с други организации – 6-та позиция. Търсенето на финансиране заема 7-ма позиция и търсене на помещение – 9-та. Важността на рекламата на бъдещото начинание обаче е поставена на първа позиция – очевидно в нагласите на респондентите тя има водещо място за успеха на едно начинание.

Резултатите показват известно недооценяване на необходимостта от предварително проучване на средата, на основния социален проблем, с решаването на който ще се обвърже бъдещата работа на организацията, спецификата на целевата група, детайлно познаване на пазара и пр.

Можем да допуснем, че вероятно са работили в подобна сфера и имат известен опит.

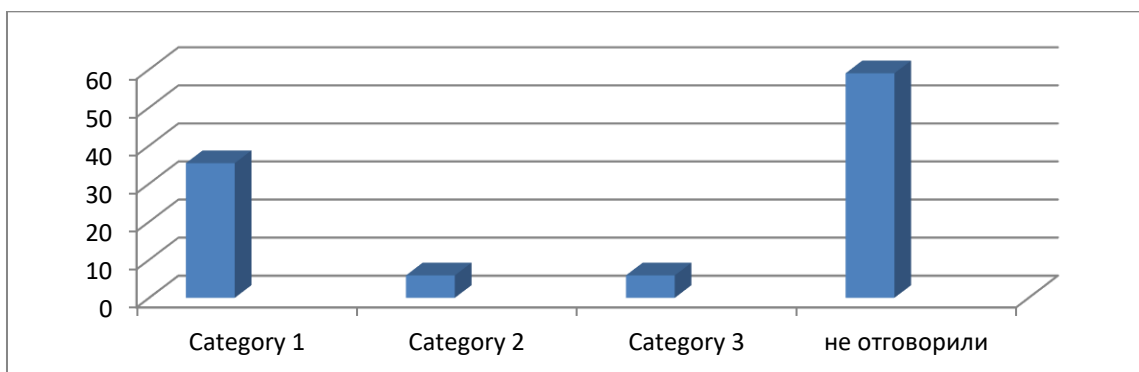
Резултатите от въпрос №13 „Какъв опит имахте в тази сфера преди да основете своята организация?“ частично подкрепят подобно допускане. Ето ги:

5. Работил/а съм като...47,2
6. Нямах голям опит 29,5
7. Чел/а съм доста по проблема 17,7
8. Изобщо нямах опит 5,9

Около половината от респондентите са работили в същата или сходна сфера, което наистина е сериозно предимство. Но над 1/3 от респондентите нямат голям или изобщо нямат опит в тази сфера, а 17,7% са чели доста по проблема. Т.е. констатацията ни, че би било добре бъдещите социални предприемачи предварително задълбочено да проучат въпроса остава в сила.

Мотивацията за разкриване на социално предприятие изследваме с въпроса „Как се зароди у Вас идеята да създадете социално предприятие?“ Ето резултатите:

10. ЗВиждам, че хората имат проблеми и се опитвам да им помогна 35,4
11. Виждах, че хората успяват - печелят проекти , намират пари - реших да опитам и аз 5,9
12. Търся начин да започна свой бизнес без големи инвестиции5,9

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

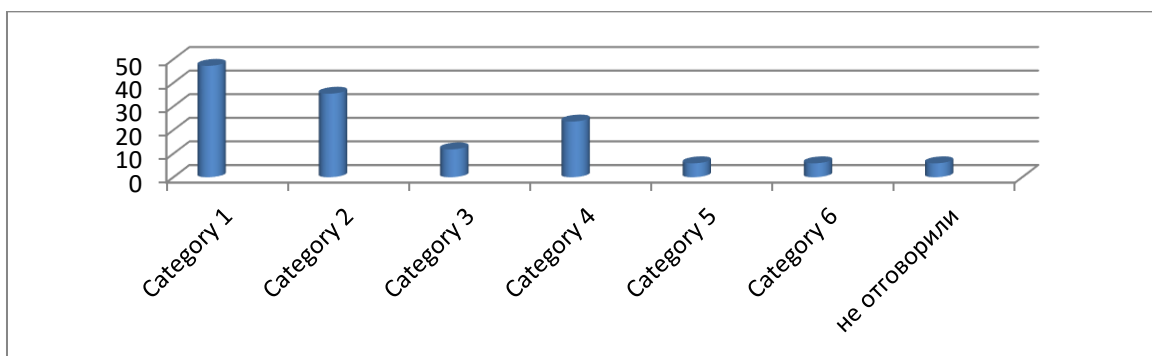
13. Неотговорили 59,0

Най-честият мотив за създаване на социално предприятие е необходимостта да помогнат на хората за решаване на определени проблеми – така отговарят 35,4%. Други 5,9% , окуражени от това, че хората успяват да намират пари, да печелят проекти, се престащават да опитат и те. Толкова са и отговорите, свързани с желание да започнат свой бизнес. Прави впечатление големият процент неотговорили – над половината от респондентите

За да преценим доколко анкетираните са били завладяни от идеята за разкриване на социално предприятие, ги попитахме доколко техните близки и приятели са били в течение на това. Резултатът – 100% от тях отговарят „Знаеха и всячески ме подкрепяха“.Общността съзнава необходимостта от подобни начинания, подкрепя тези инициативи и е готова да подпомага дейността им.

За да се впусне в такова сложно начинание като разкриване на социално предприятие, вероятно човек трябва да има добро самочувствие и усещане за висока самоефективност. С въпроса „Според Вас имате ли талант да организирате и ръководите добре работеща неправителствена организация?“ целим да получим информация за това. Резултатите от този въпрос дават известна информация и за друго – кои, според респондентите, са най-необходимите качества за подобна дейност.

/Условието на въпроса допуска до 3 отговора, затова процентът на отговорите е повече от 100%/. Ето резултатите:

-47,2 да, защото имам комбинативен ум 6

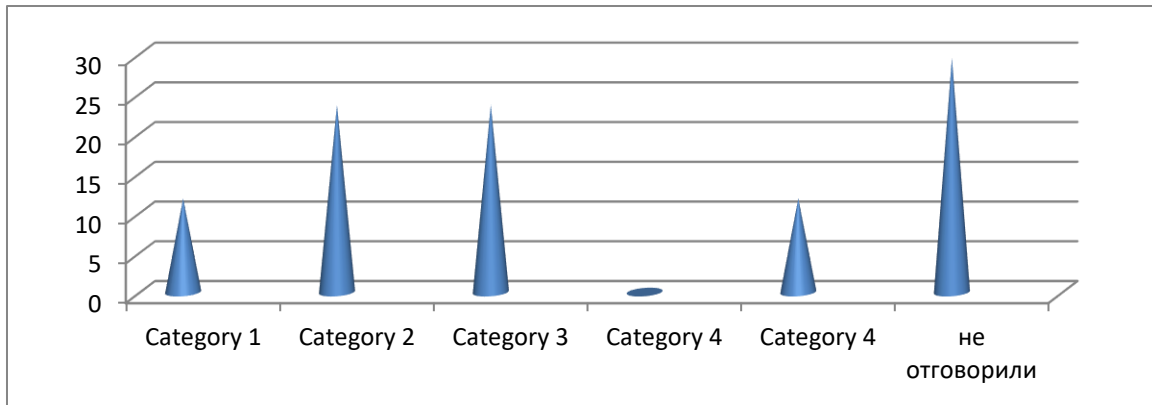
- 35,4да, защото умея да намирам изход от всяка ситуация, хрумват ми нови идеи 2

- 11,8 да, защото съчувствам на хората, които имат сериозни проблеми и чувствам сили в себе си да им помагам да ги решават 3
- 23,6- не мога да преценя дали имам талант 7
- 5,9да, защото мога да убеждавам хората да търсят моите услуги 1
- 5,9 да, защото мисля, че имам талант за бизнес 4
- да, защото умея да намирам нови решения на възникващите проблеми 5
- 5,9 не отг./

Резултатите много убедително показват, че по преценка на хората най-важно за откриване на социално предприятие е способността за иновативност и те я притежават – това са отговорите, класирали се на първите 2 места. Следващата позиция е за отговорите, свързани с изразена чувствителност към проблемите на хората и желание да им се помага за решаването им. Отговорите, свидетелстващи за бизнес талант са в края на класацията. Бизнес-страната от социалното предприемачество някак убягва от вниманието на хората, занимаващи се в социалната сфера.

Блок от отворени въпроси /№№21, 22, 23 24 и 25/ изследва степента на компетентност и задълбочено познаване на проблематиката. Затварянето и обработката на въпросите бе осъществена от експерти. Наясно сме, че по принцип респондентите не обичат много отворените въпроси и често ги прескачат или отговарят лаконично, без да се задълбочават. Също така експертната преценка крие немалка доза субективизъм. Но все пак резултатите дават известна представа за нагласите, задълбочеността в познаване проблематиката в основната сфера на дейност на организациите и личната съпричастност към проблема.

Отговорите на отворения въпрос „Какъв е основният социален проблем, с чието решаване се ангажира Вашата организация?“ се оценяват от експертите ни така:

5 – много добра формулировка, със съпричастност и загриженост 11,8

4 – добра, конкретна формулировка 23,6

3 – средна формулировка 23,6

2 – обща формулировка 0

1 – неточна, неясна 11,8

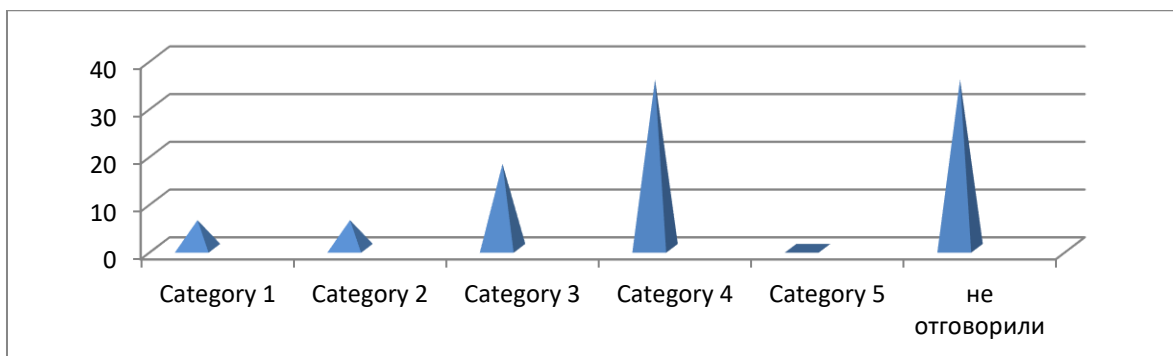
0 – не отговорили 35,4

Друг начин да се представят отговорите е със средна бална оценка – тя е 3,3 – т.е. малко над средното.

Много добра и добра формулировка са дали общо 35,4%; средна – 23,4%, неточна и неясна – 11,8%. Процентът на неотговорилите е доста висок.

Пример за ясна и конкретна формулировка на основния социален проблем, с чието решаване се ангажира съответната организация – сред тях е НПО ЮНИ ПАРТНЪРС –: „приобщаващо образование за деца/хора със СОП, високи нива на функционална неграмотност, маргинализиране на уязвими групи“.

При отговорите на отворения въпрос „Какви биха били последствията, ако този проблем дълго време не се решава?“ степента на конкретността и задълбоченост на отговорите има следния вид:

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

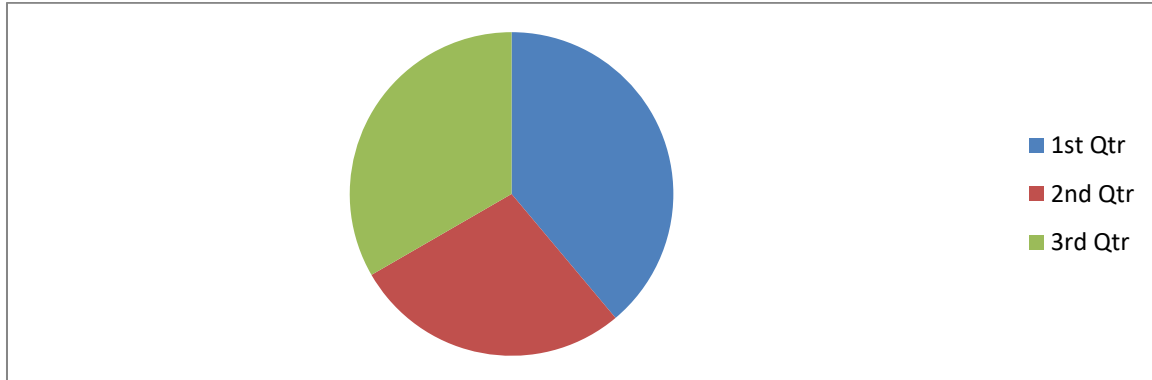
- 6. - много добра обосновка 5,9
- 7. – добра обосновка 5,9
- 8. срено добра обосновка 17,7
- 9. по-скоро повърхностна и обща обосновка 35,4
- 10. Недобра обосновка

Не отговорили – 35,4

Средният общ бал тук е 2,7 – под средното.

35,4% респондентите дават на този въпрос по-скоро повърхностна и обща обосновка. Средно добра е обосновката на 17,7%. Много добра обосновка за последствията, ако проблемът не се решава, дават едва 5,9% от изследваните лица – ето един такъв отговор на СНЦ Култура без граници: „ Лош контрол над здравословното състояние на диабетиците, неразбиране и недобра информираност за иновациите, които и без друго трудно влизат в България“

Третият въпрос, свързан с преценка относно причините подобни затруднения в живота ни преценката за изтъкваните причини са следните:

- 1. Изтъкнати най-общи причини 41,3
- 2. Външен локус на контрол, общи причини 29,5%
- 3. Неотговорили 35,4

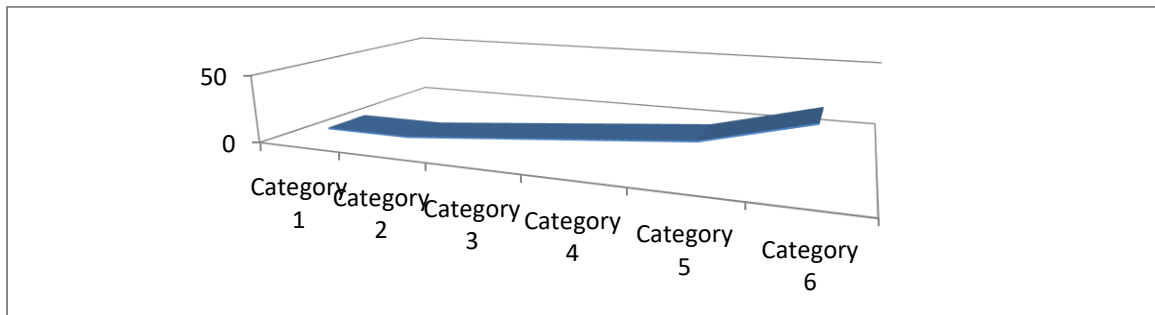
41,3% от анкетираните лица изтъкват най-общи причини – например „Социални икономически политически и т.н“, „глобализацията и навлизането на новите

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

технологии“ „външни и вътрешни врагове“. 29,5% изтъкват по-конкретни причини за проблемите, но прехвърлят отговорността за тях изцяло на външни фактори, което е в посока на т.нар.външен локус на контрол. Например: „Занемарена спортна култура и инфраструктура; дълги години липса на инвестиции в спорта в града; работа на парче от страна на останалите спортни клубове в града“. И тук процентът на неотговорилите е висок.

Следващият въпрос, с който изследваме нагласите на анкетиранията относно проблемите, за решаването на които работи тяхната организация, е следният „Според Вас какви последователни стъпки трябва да се направят, за да може най-ефективно да се реши проблемът?“

Експерти оцениха отговорите на респондентите така:

1 – вътрешен локус на контрол, конкретни неща 5,9

2 – вътрешен локус на контрол, общи неща 5,9

3 – външен локус на контрол, конкретни неща 11,8

4 – външен локус на контрол, общи неща 17,7

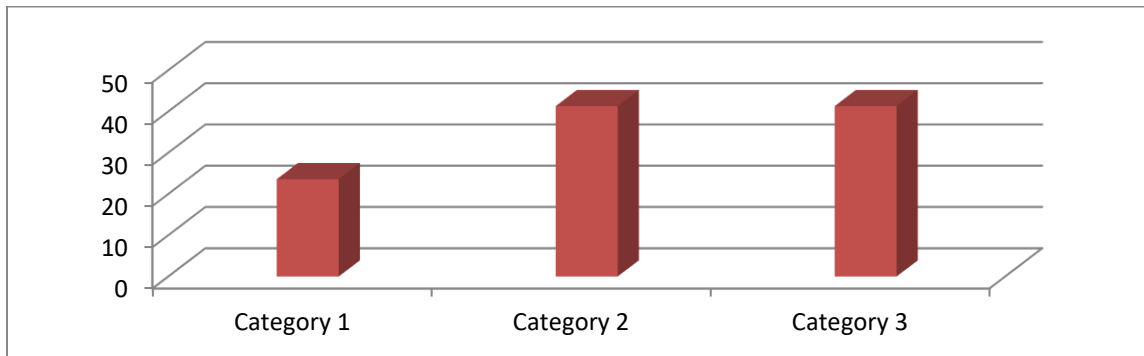
5 – много общи неща 23,6

6 – неотговорили 41,3

Отговорите на 23,6% от респондентите са в сектора много общи неща, които различни външни институции следва да предприемат. Но все пак, около 12% от отговорите са по посока на това какво „ние“ трябва да направим, т.е. налице е лична отговорност за подобряване на картината /вътрешен локус на контрол/. Процентът неотговорили отново е доста висок – 41,3%.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

И резултатите от последния въпрос от тази серия – „С какво вашата организация може да се ангажира за решаване на проблема?“

1 – посочени общи неща 23,6%

2 посочени конкретни неща 41,3%

Неотговорили 41,3

. При 41,3% от отговорите са формулирани конкретни форми на помощ – напр. СНЦ „Култура без граници“ отговаря - обучения, срещи, семинари, масови мероприятия, правна защита“. При 23,6% отговорите са общи. Процентът на неотговорилите е както при предишните въпроси.

Общият извод, който можем да направим: социалните организации, работещи в сферата на културата и изкуствата, са силно ангажирани с това, което правят. Но работата им вероятно би спечелила, ако по-задълбочено и компетентно познаваха спецификата на проблемното поле, целевата група, традиционните и иновативни методи за получаване на добри резултати.

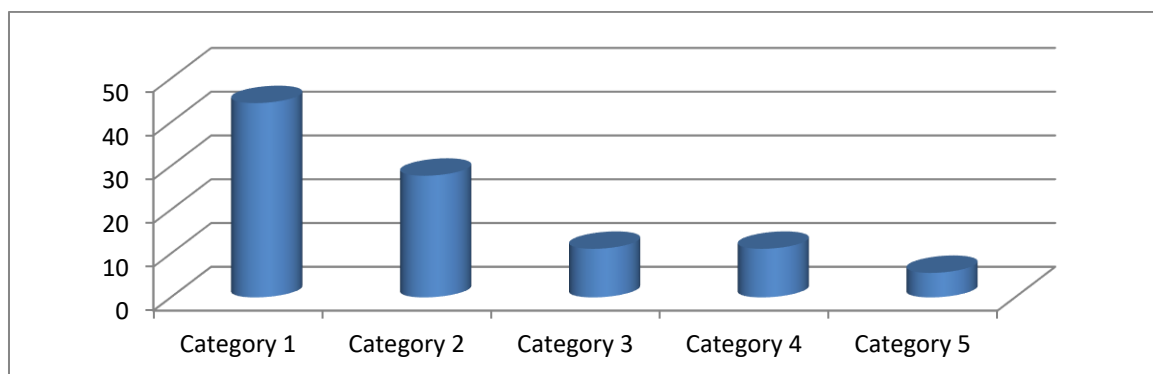
Познаване на целевата група

Доброто познаване на целевата група е важна предпоставка за успех на социалното предприятие. За да избегнем директния въпрос „Познавате ли своята целева група“, с който бихме рискували да получим социално желателните отговори, в анкетната карта включихме блок с общо 5 въпроса от които 3 отворени и 2 – затворени.

Първият отворен въпрос е общ – „За кого са предназначени вашите услуги, коя е групата /или групите/, към които са насочени усилията ви?“

Експерти затвориха въпроса и кодираха отговорите – резултатът има следния вид:

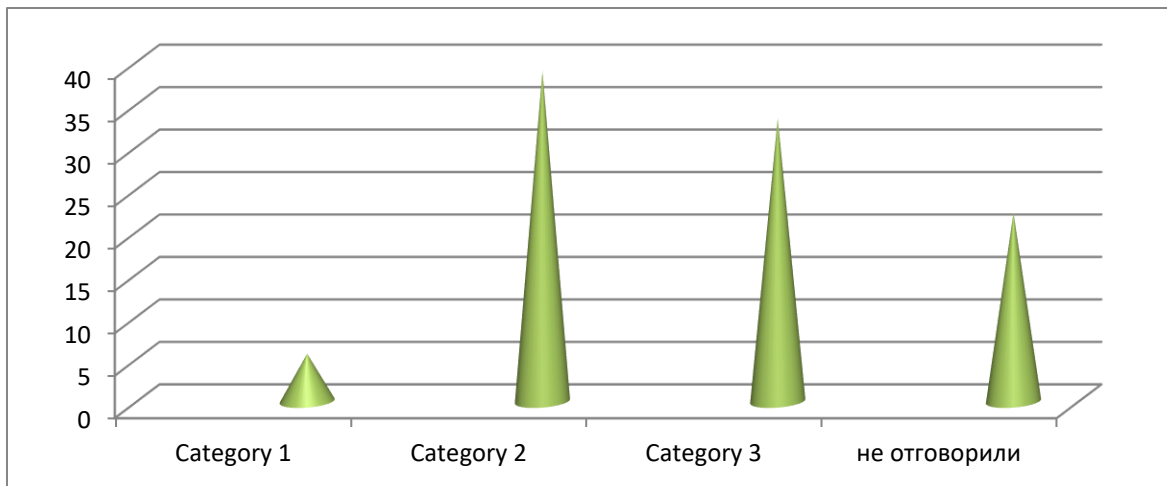
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

1. съвсем обща формулировка за целевата група 44,4%
2. групи с определено хоби 27,8%
3. групи, включващи главно представители на публичната администрация 11,1%
4. ясно конкретизирана целева група 11,1%
5. неправилно отговорили /не са наясно 5,6%.

Около половината от респондентите са дали доста общи отговори – напр. услугите ни са предназначени за: подрастващото поколение; различни възрастови и етнически групи; хора на средна възраст и пр. Разбираемо с оглед на заниманията с изкуство, около 1/3 от определенията за целева група включват признака „интерес към дадено изкуство“ без оглед на други характеристики като напр. възраст.. Едва 11,1% от отговорите посочват ясно конкретизирана целева група.

При въпроса „Моля опишете тази/тези групи - приблизително колко хора включва?“ резултатите са следните:

1 – конкретна цифра с висока степен на достоверност 5,6

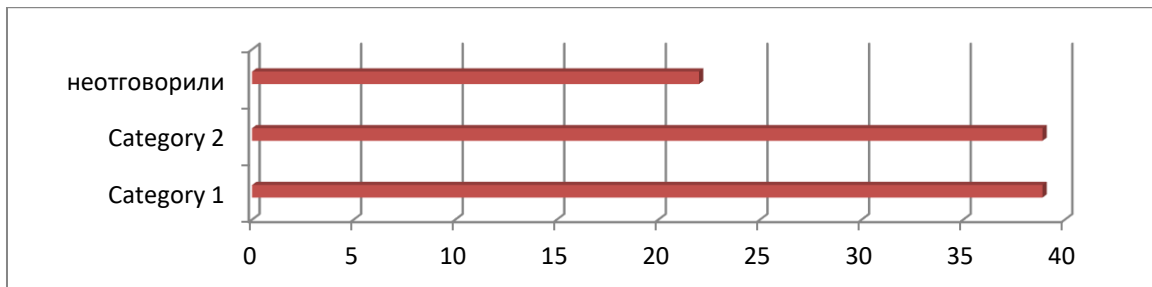
3 – съвсем обща формулировка, но вярна по принцип 38,9

4 – обща, неуточнена формулировка 33,3

не отговорили 22,2

Малко под половината от респондентите познават обема на целевата си група. Но не е малък и процентът отговорили неуточно - 1/3 от анкетираните, а като добавим към тях и групата неотговорили, се получава внушително число.

Доколко респондентите познават не само обема, но и специфични определящи особености на хората от целевата група – резултатите тук са следните:

– не отговорили 22

1 – добра аргументация 38,9

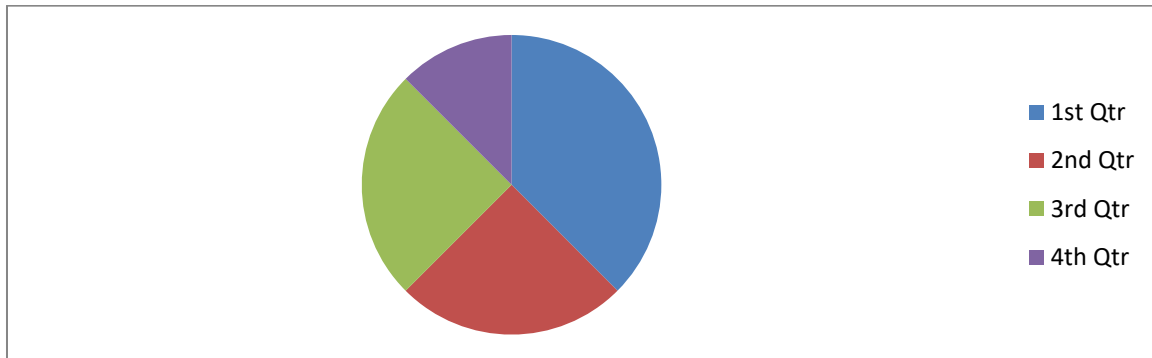
3 – много обща аргументация 38,9

Процентът на лицата, дали много общи и неопределени характеристики, е 38,9%. Ако към тях обаче добавим и процентът неотговорили, се получават внушителните 60,9%.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Останалите общо 38,9% познават характеристиките на целевата си група.

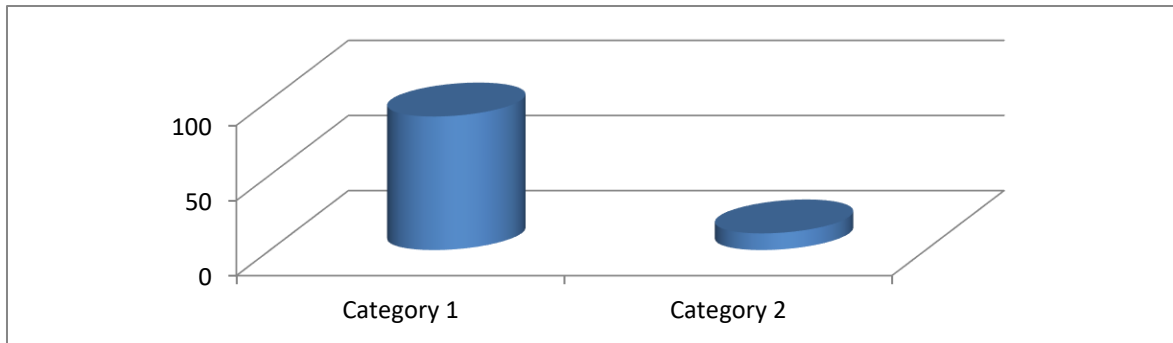
Как анкетираните лица събират информация за целевата си група – на този въпрос те отговарят така:

1. не ми трябва информация, аз си ги знам – 35,4
2. запознавам се с резултати от изследвания – 23,5%
3. дават свои конкретни отговори 23,5
4. неотговорили 11,8

Над 1/3 от респондентите малко самонадеяно заявяват, че не им трябва такава информация – ти си ги знаели. Ако обединим броя на хората, които дават конкретни отговори и тези, които ползват резултати от изследвания, се получава, че около 47% от анкетираните целенасочено търсят информация, за да разберат повече за целевата си група.

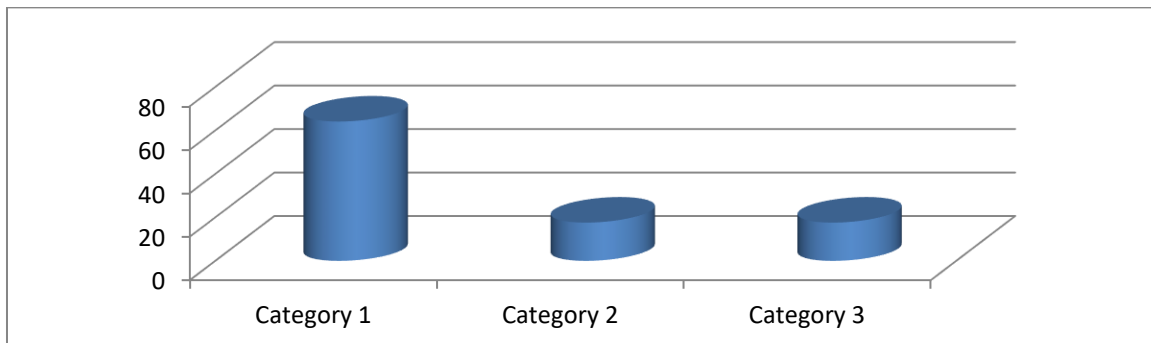
Нормална практика е когато искаме да предложим нов продукт или услуга на пазара, да направим някакво предварителнопроучване доколко той би бил търсен. По тази логика зададохме следния въпрос на респондентите: „Направихте ли някакво предварително проучване или сондажи какъв би бил интересът им към това, което искате да предложите на хората /вид услуга, дейност, продукт и пр./ ?“. отговорите, които получихме, са следните:

1. Не, защото имам известен опит в тази работа 94,4%
2. Не, аз знаех, че биха проявили интерес – 11,8%

Както се вижда, и двата отговора са отрицателни – само аргументацията е различна. При първия хората са сигурни, че не им е трябвало проучване, защото имат опит в тази работа, а вторите са сигурни, че ще има интерес към начинанието им. Доколко ли обаче подобно самочувствие е самодостатъчно?

Ако въз основа на горните резултати направим преценка за степента на познаване на целевите групи от страна на ръководителите на социални предприятия в сферата на културата и изкуствата, картината е следната:

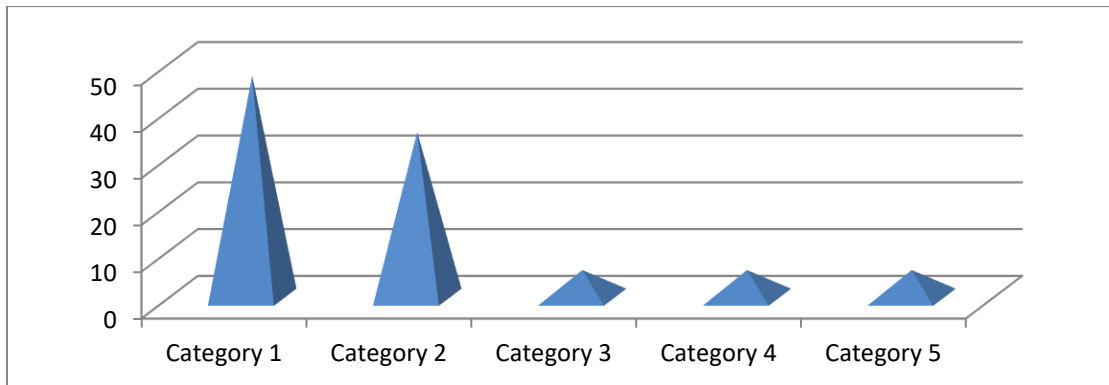

1. недостатъчно добро познаване на целевата група 64,9%
2. добро познаване на целевата група 17,7%
3. много добро познаване на целевата група 17,7%

Много добро и добро познаване на целевата група се отбелязва при общо при 35,4% от респондентите, което е малко над 1/3. Все пак следва да се радваме на този резултат, но би било по-добре, разбира се, ако този процент се увеличи – т.е. работещите в социалния сектор в сферата на културата да полагат повече усилия за по-добро и детайлно познаване на целевите си групи.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Резултатите от въпроса „Имате ли някаква система за обратна връзка с хората от целевата ви група?“ са следните:

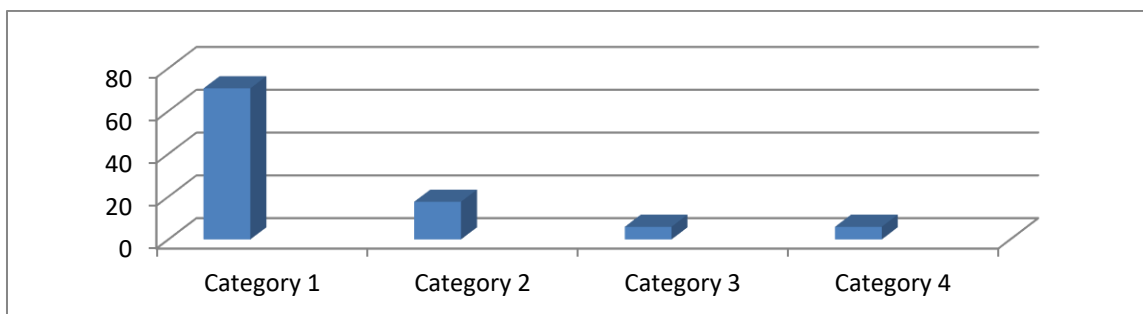

6. Да, поддържаме връзка, като... / даден конкретен отговор/ 53,1%
7. Периодично правим наблюдения за ефекта от работата ни 29,5%
8. Не, засега нямаме 5,9%
9. Друго 5,9%
10. Неотговорили 5,9%

Тези резултати са обнадеждаващи – излиза, че 82,6% от респондентите поддържат жива обратна връзка с хората от целевата си група. Какво се оказва: преди да започнат дейността си, социалните предприемачи изобщо не търсят връзка с целевата група /защото си я знаят/, но след това, реализирайки своите дейности, по-голямата част от тях поддържат връзка с целевата група.

Дали със своите начинания социалните организации постигат желания ефект?

Резултатите показват високата убеденост на ръководителите, че това е така:

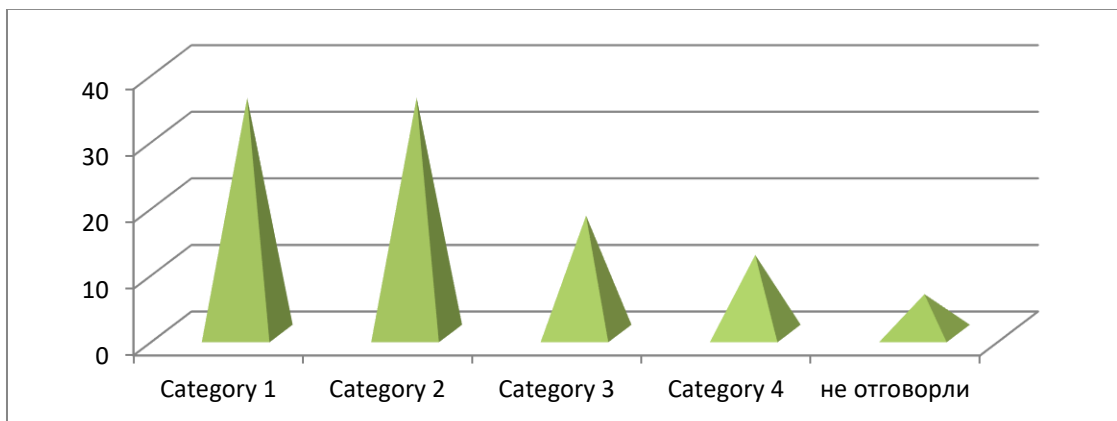
1. Да, постигаме желаната цел 70,8
2. Ние правим каквото можем, дано да успяваме 17,7
3. Надявам се 5,9

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

4. Тези процеси са бавни, отведнъж не става 5,9

70% от анкетиранияте са убедени, че постигат търсения ефект сред целевата група. Да се надяваме, че имат основание. Общо около 30% са доста по-скромни в преценките си – надяват се да успяват, тези процеси са бавни – отведнъж не става пр.

Показател за качеството на работата е търсенето на сътрудничество с други организации, работещи в същата или сходни други сфери. Опитавме се да проучим този аспект с 4 въпроса. Първият е свързан с информация работят ли и други организации, фирми, институции и пр. в сферата, в която работи съответното социално предприятие. Разпределението на отговорите е следното:

да, работят и други неправителствени организации – например....35,4

да, в известен смисъл това е и работа на държавата и местната власт 35,4

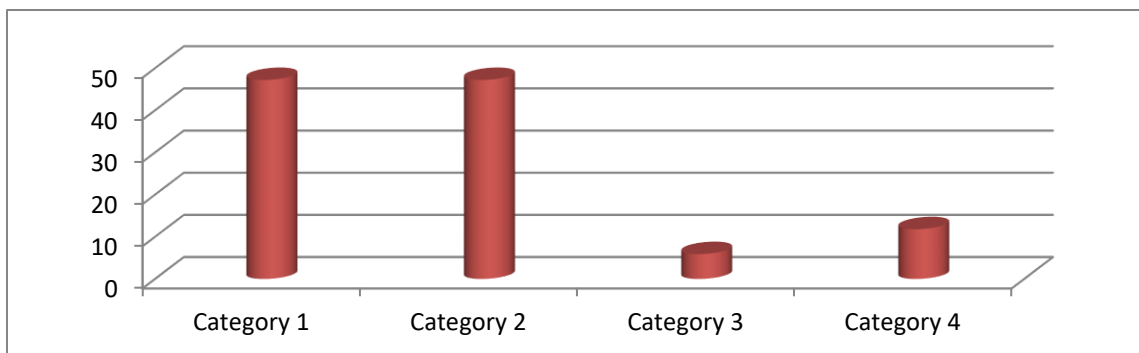
работят няколко ентузиаста 17,7

не зная, не мога да преценя 11,8

не отговорили 5,9

Над 1/3 от респондентите отговарят предварително, като записват и примери за работещи в същата сфера НПО. Толкова отговарят, че местната власт също е ангажирана в този процес.

При ледващия въпрос „Поддържате ли контакти с хора или организации, които също работят в сферата, подобна на вашата?“ картината на отговорите е следната:

15.а. Да, работим в партньорство с ... 47,2

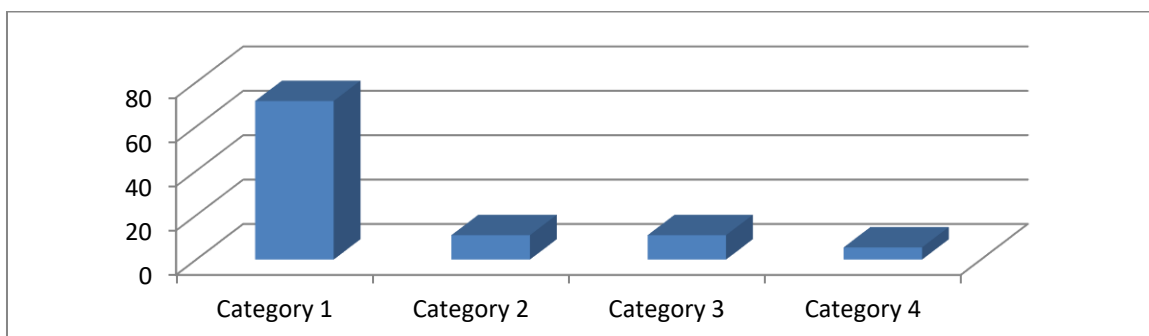
15.б. да, поддържам контакти, обменяме информация с 47,2

15.в. не поддържаме интензивни делови контакти 5,9

6. не поддържаме контакти 11,8

По-голямата част от социалните предприятия в сферата на културата и изкуствата поддържат активна връзка помежду си.

Каква е комуникацията на социалните организации с местната власт – отговор дават резултатите от въпроса „Търсили ли сте контакт или сътрудничество с общината или друга държавна институция?“:

7. 1. Да, търсил/а съм и установихме добро делово сътрудничество 70,8%

8. 2. Не, но ще потърся, като ми се наложи 11,8%

9. 3. Да, търсил/а съм, но те не бяха много любезни и аз се отказах 11,8%

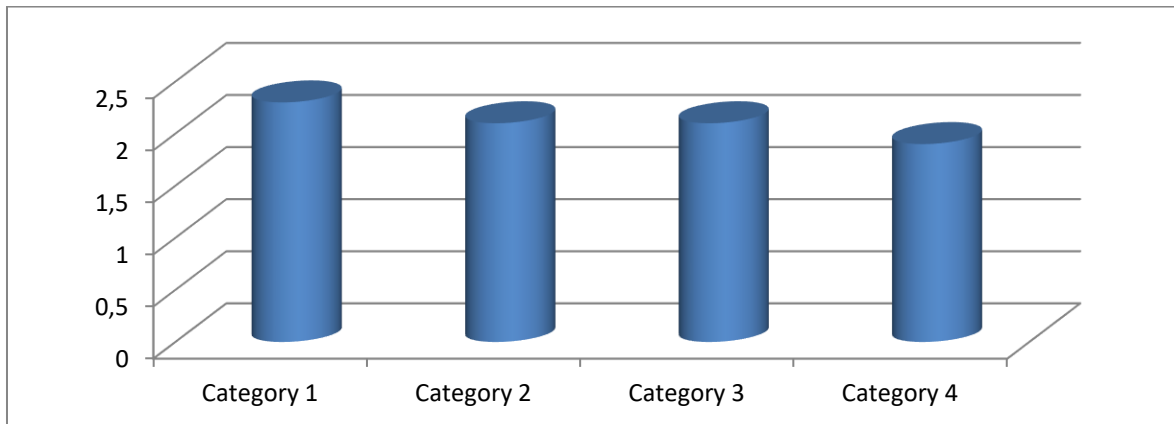
10. 4. Не съм търсил/а, защото не мисля, че има полза 5,9%

Резултатите тук също са оптимистични: 70,8% от анкетираните твърдят, са установили добро делово сътрудничество с общината или с друга държавна институция. Още 11,8% не са търсили, но имат нагласа да потърсят, ако им се наложи. 11,8% са потърсили

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

контакт, но поради нелюбезно отношение сасе отказали. И още 5,9% не виждат полза от подобни контакти.

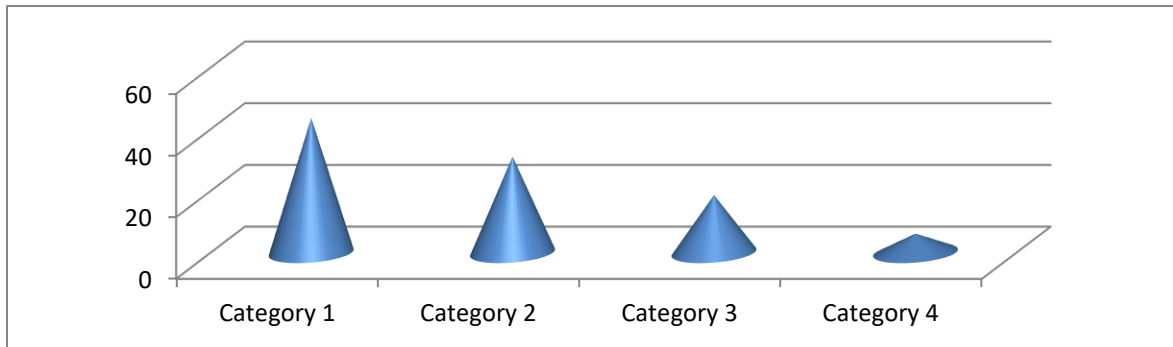
Важна страна от работата на социалната организация е набирането на средства за реализация на нейната дейност. Възможностите за финансиране са различни, поради което формулирахме въпроса катоотворен с прилежаща тристепенна скала с най-висока оценка 3 и най-ниска – 1. Изчислихме резултата като средни бални оценки - ето ги:

5. Набираме средства от дарения 2,3
6. Организираме собствена дейност, от която печелим 2,1
7. Работим по проекти, които частично се финансират 2,1
8. Работим по проекти, които изцяло се финансират 1,9

Водещ източник за социалните организации от сферата на културата са даренията; следват приходи от собствена дейност и проекти, които частично се финансират. На следваща позиция са приходите от изцяло финансирани проекти.

В първа глава се изясни, че важен критерий за определянето на едно предприятие като социално е начинът на разпределение на печалбата. На въпроса „Ако генерирате печалба от своята дейност, как я разпределяте?“се получиха следните отговори:

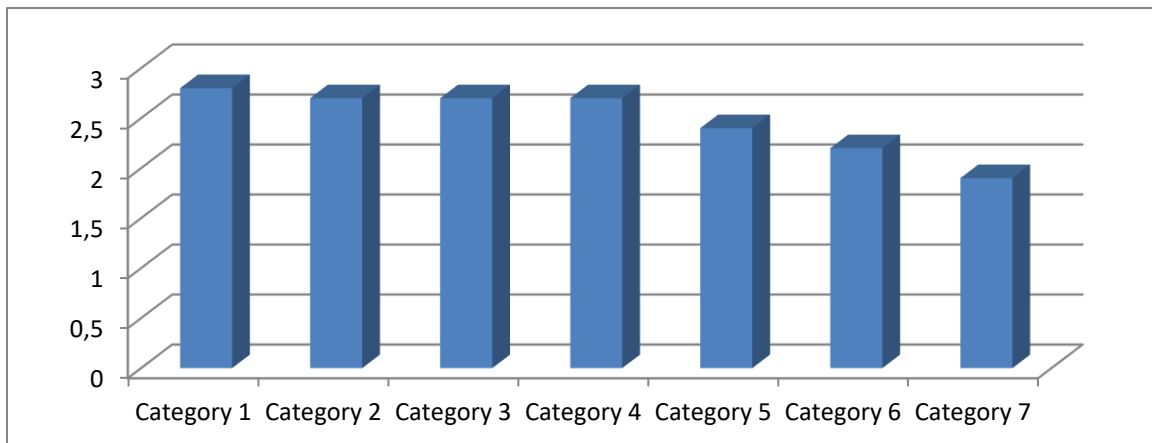

1. Заплащаме труда на работещите и каквото остава – инвестираме за разширяване на дейността 41,37%
2. Нямаме печалба 29,5%
3. Разпределяме я за заплащане труда на тези, които работят в организацията 17,7%
4. Ако има печалба, я инвестираме в други печеливши сфери 5,9%

Неотговорили – 11,8%

Според резултатите около 70% от социалните предприятия в сферата на културата и изкуствата, попаднали в нашата извадка, са сравнително печеливши и след заплащане труда на работещите в тях реинвестират печалбата отново в предприятието – това е „като по учебник“. Около 1/3 обаче отговарят, че нямат печалба – това е очакван резултат, доколкото според данните от предходния въпрос почти половината от финансирането идва от проектна дейност, при която няма крайна печалба.

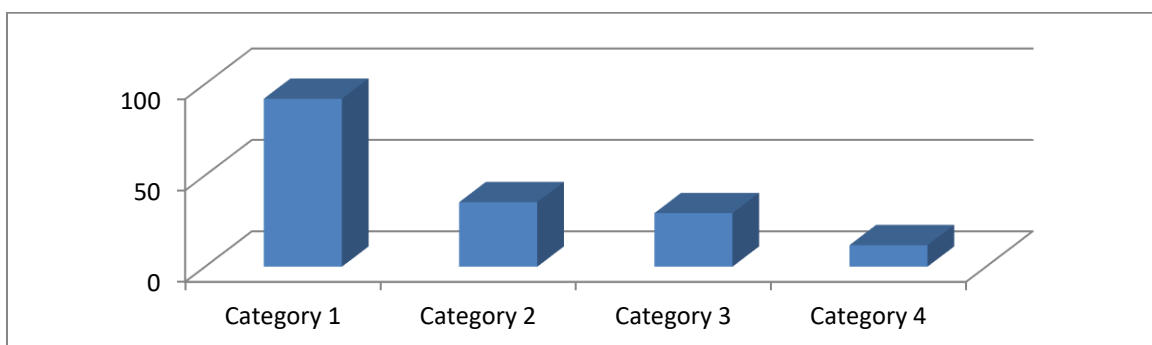
Много важно за успеха на едно начинание в сферата на социалното предприемачество е създаването и поддържането на добър екип. Въпросът ни бе формулиран като затворен с прилежаща тристепенна скала с най-висока оценка – 3 и най-ниска 1. Ето резултатите:

1. Сработеност, екипност в работата 2,8
2. Степен на иновативност 2,7
3. Познаване потребностите на пазара 2,7
4. Оперативност 2,7
5. Умения за ръководене на фирма 2,4
6. Умения за най-успешно правно регулиране и решения 2,2
7. Умения за управление на финансиите 1,9

Много висока оценка дават ръководителите на сработеността и екипността в работата на своите организации, на степента на иновативност, познаване потребностите на пазара и оперативността. По-ниски са оценките за мениджмънти правни решения. Най-ниско се оценява финансовият мениджмънт. При последните три показателя би било уместно да са се помисли за организиране на квалификационни курсове.

В началото на анализа ни се оказва, че респондентите осъзнават важността на рекламата за успеха на едно начинание. Да видим сега как по-конкретно те рекламират дейността на своите организации:

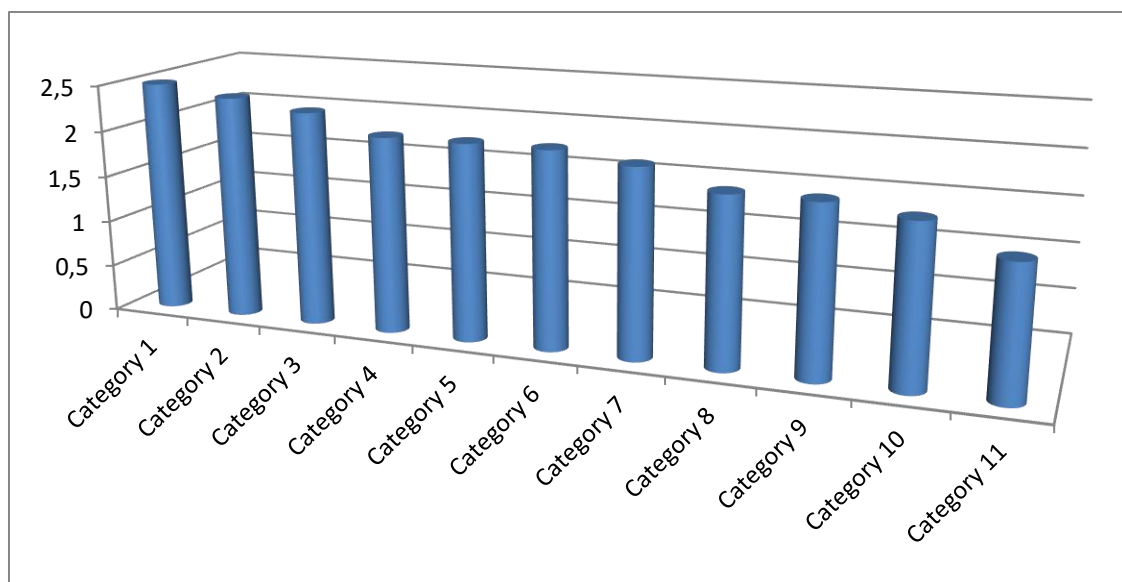

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

1. Поддържаме информация за нас в социалните мрежи 59,2%
2. Да, направихме си лого, което слагаме върху всичките си материали 35,4%
3. Направихме сайт на НПО-то и го захранваме редовно 29,5%
4. Не полагаме никакви усилия, тя сама си се рекламира 11,8%

Тази картина за реклама на дейността на социалните организации е сравнително удовлетворяваща. Но все пак 11,8% разчитат, че дейността им сама си се рекламира сама -възможно е, но от допълнителна реклама винаги има нужда. Също така би било добре повече организации да направят свои сайтове.

За да разберем какви са трудностите, които ръководителите срещат в своята работа, зададохме въпроса „Какви са основните предизвикателства, с които трябва да се справяте в работата си?“ с прилежаща тристепенна скала с най-висока оценка 3 и най-ниска – 1. Ето резултатите:

- 1 - Осигуряване на финансиране 2,5
- 2 - Развитие на нови идеи 2,4
- 3 - Винаги има риск дали ще успяваме в бъдеще 2,3
- 4 - Реклама и популяризиране дейността на организацията 2, 1
- 5 - Да поддържаме високо темпо на работа, да не ни забравят 2,1
- 6 - Хората са бедни, трудно отделят пари за неща, които не са от първа необходимост 2
- 7 - Връзкачество, корупция при печелене на проекти и обществени поръчки 2
- 8 - Маркетинг и продажба на услугата 1,8

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

9 - Бюрократията на държавните институции 1,8

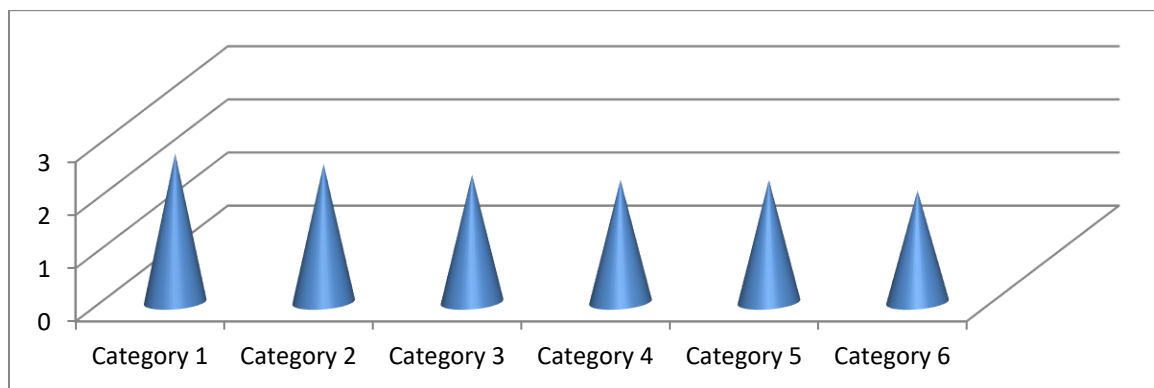
10 - Трудно се поддържа сплотен и добре работещ екип 1,7

11 - Този живот е несигурен, което ме уморява 1,4

Очаквано, осигуряването на финансиране излиза на първа позиция с бал 2,5, а на втора – развитието на нови идеи. Радващо е, че ръководителите по достоинство оценяват необходимостта от нови идеи и иновации – получихме подобен резултат и при другивъпроси. Осигуряването на добра реклама и поддържане високо темпо на работа се нареждат на следваща позиция с равен бал.

Бихме обърнали внимание, че излезлите на първите 5 позиции предизвикателства са свързани и зависят от вътрешните усилия и работа на колектива, т.е. това са неща, които зависят от тях /бихме го нарекли вътрешен локус на контрол/. Докато външните фактори – ниският стандарт / 6-та позиция/, връзкарството /седма позиция/, бюрокрацията /9-та позиция/, общата несигурност на живота /11-та позиция/ са изместени в края на класацията /външен локус на контрол/.

Със следващия въпрос изследваме посоката на препоръките на ръководителите на социални предприятия в сферата на културата и изкуствата за това какво трябва да се промени /или усъвършенства/, за да се създадат по-добри условия за работа на неправителствените организации у нас. Въпросът е с прилежаща тристепенна скала. Преценката им е следната:

1- Да се създадат стимули за формиране на иновативно мислене и нагласи 2,8

2 - Драстично да се намали корупцията 2,6

3 - Да се положат усилия за повишаване квалификацията на работещите в НПО 2,4

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

- 4 - Да се усъвършенства законодателството, свързано с дейността на НПО 2,3
- 5 - Да се вдигне стандартът на живот – хората са бедни 2,3
- 6 - Печеленето на проекти да става по обективни критерии, а не чрез връзки 2,1

За по-голяма яснота бихме обединили отговорите в следните групи:

1. Създаване на добри условия за повишаване квалификацията на работещите в социалните организации – отговорите, класирали се на първа и трета позиция общ среден бал 2,6–
2. Справяне с негативните корупционни схеми – отговорите, класирани на втора и шеста позиция – общ среден бал 2,35;
3. Подобряване на законодателството – четвърта позиция – бал 2,3
4. Повдигане стандарта на живот – бал 2,3..

И тук на първа позиция излизат вътрешните условия ресурси за усъвършенстване /вътрешен локус на контрол/, следвани от необходимите външни промени.

Основни изводи

Резултатите от изследването показват, че:

- 11. Социалните предприятия в сферата на културата са силно ангажирани със социалната кауза, на която са посветили дейността си; ръководителите на предприятията са убедени, че с работата си постигат желаните ефекти;*
- 12. Налице е известно недооценяване на предварителния проучвателен етап при създаването на социално предприятие - набиране на информация за средата, за социалния проблем, спецификата на целевата група, познаване на пазара и пр.*
- 13. Необходимо е по-детайлно познаване на целевата група*
- 14. Социалните предприемачи следват принципа, че иновативността е от основна важност за успешната работа на социалното предприятие, което е радващо;*
- 15. Комуникацията между социалните предприятия, действащи в една и съща сфера, е интензивна;*
- 16. Комуникацията с местната власт е на добро равнище;*
- 17. Финансирането става главно чрез дарения; от собствена дейност; от проектна дейност;*
- 18. Екипната работа е на високо равнище;*
- 19. Рекламата се осъществява преобладаващо чрез социалните мрежи. Би било добре повече организации да създават и поддържат свои сайтове в социалните мрежи;*
- 20. Характерен за ръководителите на социални предприятия е вътрешен локус на контрол – т.е. пречките, както и възможностите за развитие се търсят на първо място във вътрешните условия и ресурси за развитие.*

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

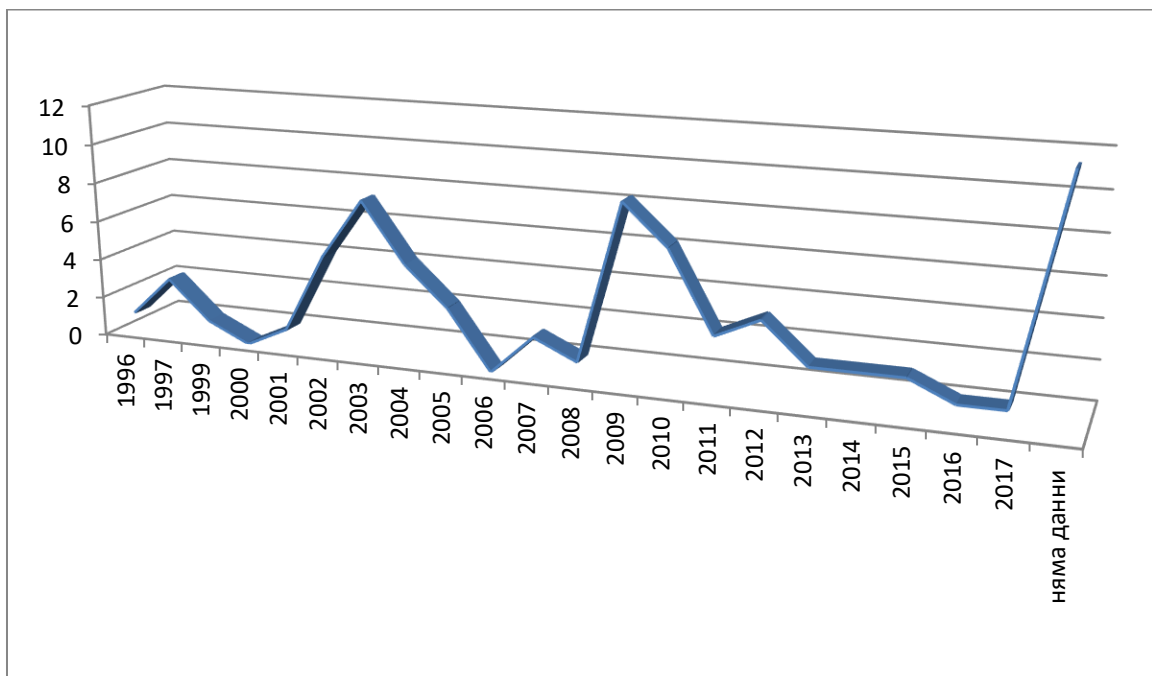
Профил на организациите, работещи в сферата на културното наследство и културния туризъм в Благоевградска област

В изследването бяха включени на случаен принцип 73 организации. Стремехът ни беше да има по-пълно представителство на организациите от различни общини чиято сфера на дейност, по един или друг начин значима за развитието на културния туризъм в региона.

Време на създаване на организациите

Създаването на този тип организации улавяме чрез годината на регистрацията им като НПО в съда, като трябва да направим уточнение че някои от туристическите дружества имат доста по-дълга история, която предшества регистрацията им като НПО.

Разпределението по година на създаване на НПО организациите, ангажирани по един или друг начин в сферата на туризма следния вид:

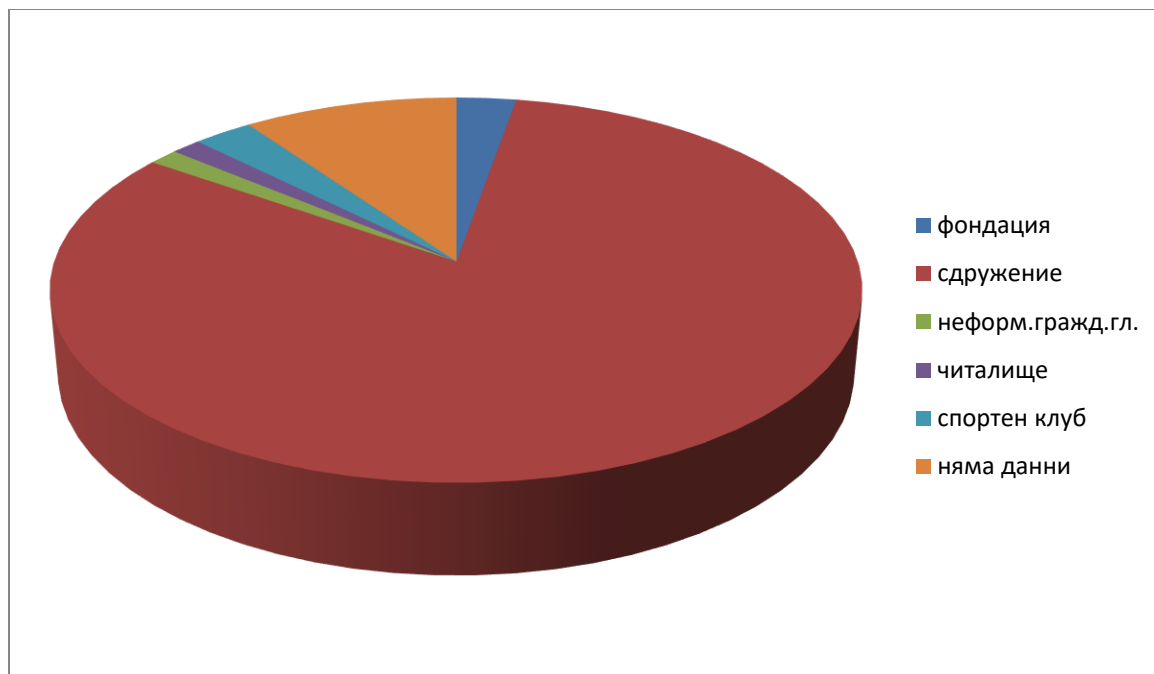
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Както се виж да от графиката, пикови периоди за регистрация са 2003-2004 г. и времето 2009 – 2010 г.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

4. Тип на организацията

Попадналите в извадката общо 73 организации са регистрирани и работят като:

- 1 фондации – 2,8%
2. сдружения – 84%
3. Неформални граждански групи – 1,4%
4. Читалище – 1,4%
5. Спортен клуб – 2,8%
6. няма данни – 10,1%

Според изнесените данни почти всички организации, работещи в сферата на културния туризъм, са регистрирани като сдружения – това са 84% от всички организации, попаднали в извадката.

5. Статут на организацията

По статут неправителствените организации биват 3 вида:

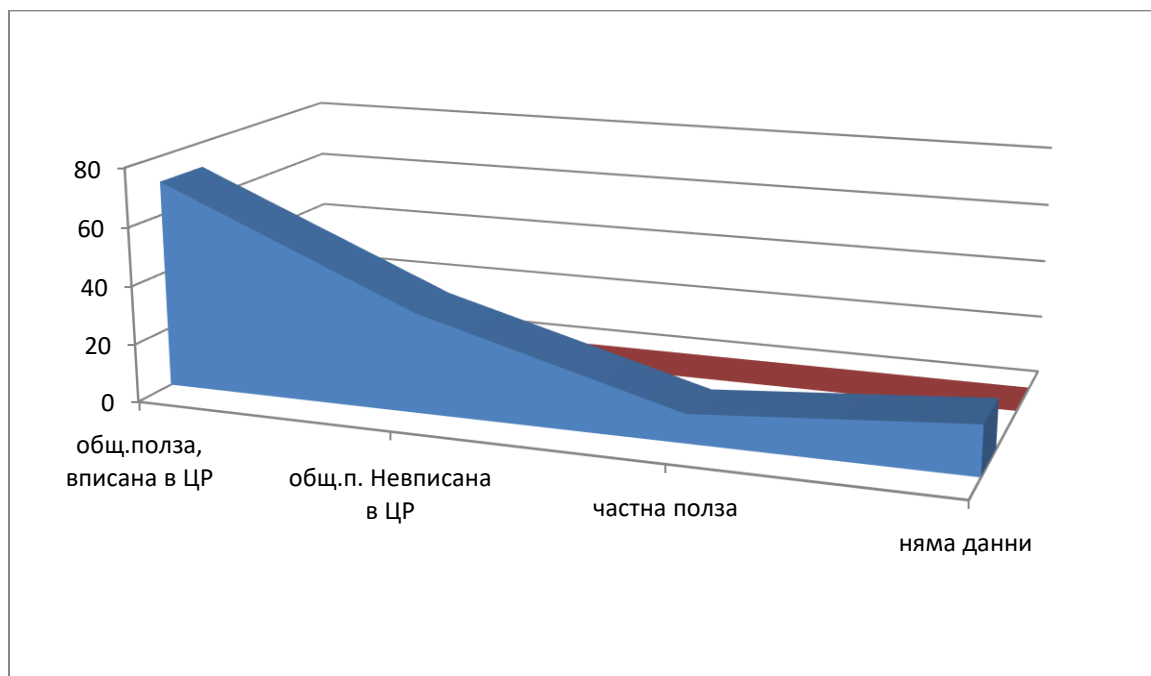
1. Сдружение в частна полза – финансира се със собствени средства, от собствена дейност (стопанска, доколкото е свързана с предмета на основната дейност), както и

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

по проекти, стига да няма изискване за това организацията да бъде в обществена полза ;

6. Сдружение в обществена полза – финансира се със собствени средства, от собствена дейност (стопанска, доколкото е свързана с предмета на основната дейност), както и по проекти;
7. Фондация – финансира се със средствата, представени от учредителя, както и със средствата, получени от собствена дейност (стопанска, доколкото е свързана с предмета на основната дейност).

Организациите, попаднали в нашата извадка, имат следния статут:

1. Сдружение в обществена полза, вписно в Централния регистър – 71,4%%
2. Сдружение в обществена полза, невписно в Централния регистър - 34,2%
3. Сдружение в частна полза – 9,8%
4. Няма данни – 16,8%.

71,4% от социалните организации в сферата на културния туризъм са със статут за обществена полза, вписани в централния регистър. Висок, в сравнение със социалните организации в другите, изследвани от нас сфери, е процентът на невписаните в

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

централния регистър предприятие – 34,2% /за сравнение – при социалната сфера са едва 5,4% /. Сравнително висок е и процентът на предприятията в частна полза – 9,8.

4. Разпределение по общини

Усилията на екипа бяха насочени към това в изследването да се включат социални организации от възможно повече общини в Благоевградска област. Извадката включва организации от следните общини:

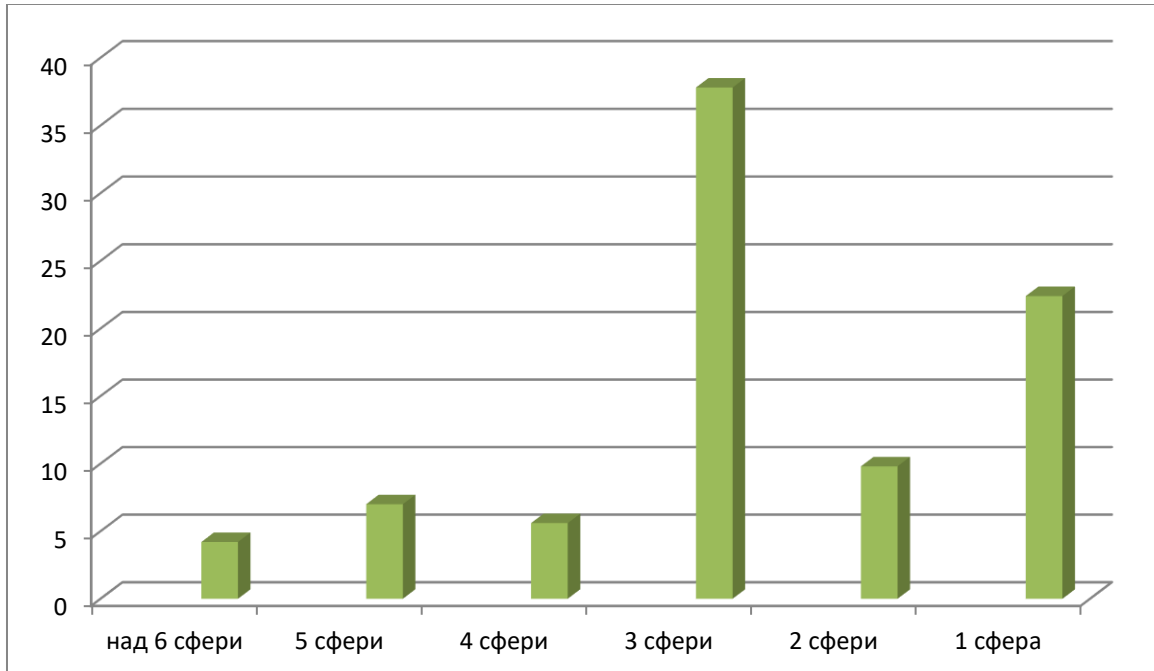
10. Община Благоевград: Гр Благоевград – 27 организации; с. Покровник – 1
11. Община Банско: гр.Банско – 6 организация;
12. Община Разлог, гр. Разлог – 7 организации; с. Добърско – 1 организация; с. Бачево – 1 организация;
13. Община Якоруда, гр. Якоруда – 3 организация;
14. Община Струмяни, гр. Струмяни – 1 организация;
15. Община Симитли, гр. Симитли – 1 организация; с. Сенокос – 1 организация;
16. Община Гоце Делчев, гр. Гоце Делчев – 5 организации;
17. Община Сандански, гр. Сандански – 7 организации; с. Петрово – 1 организация;
18. Община Петрич, гр. Петрич -4 организации;
19. Община Гърмен – с. Ковачевица – 1 организация
20. Община Белица, с. Белица – 1 организация
21. Община Хаджидимово – с. Абланица – 1 организация;

Гр. Благоевград е най-големият град в областта, отнасящ се по критериите на Европейската система на градските центрове /ESPON/ към второ ниво. В него са регистрирани най-много социални организации, поради което в извадката са включени 27 организации от Благоевград. Много активни в сферата на културния туризъм са в гр.Разлог, гр. Банско, гр. Сандански, гр. Гоце Делчев.

8. Брой сфери на дейност, записани при регистрация на организацията

Регистрацията на организациите в съда от година на година се опростява, но допреди няколко години това бе доста трудоемка, неефективна процедура. Вероятно поради това предприемачите, ангажиращи се в това ново начинание, включват при регистрацията

доста сфери на дейност, за да нямат допълнителни ограничения, ако периодично сменят сферата си на дейност. Ето данните за това:

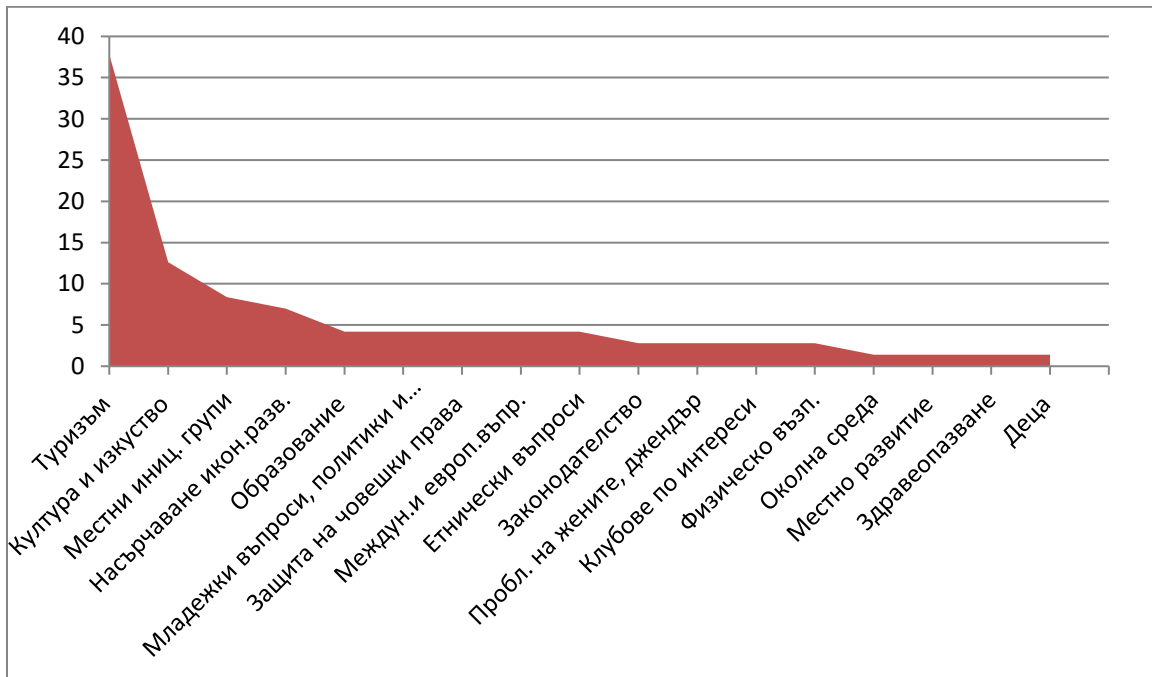
7. Обявени 6 и повече сфери на дейност при регистрацията -4,2% от организациите;
8. Обявени 5 сфери на дейност при регистрацията - 7% от организациите;
9. Обявени 4 сфери на дейност при регистрацията -5,6% организациите;
10. Обявени 3сфери на дейност при регистрацията -37,8% от организациите;
11. Обявени 2 сфери на дейност при регистрацията -9,8% от организациите;
12. Обявени 1сфера на дейност при регистрацията -22,4% от организациите.

Както се вижда от резултатите, най-масови са организациите, записали при регистрацията си 3 сфери на дейност - общо 37,8%. На втора позиция се нареждат организациите ограничили се с 1 тип дейност при регистрацията – 22,4%. Сходни са резултатите и при социалната сфера.

Разбивка по сфери на дейност, обявени при регистрацията

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Кои сфери на дейност са най-предпочитани при регистрацията на организацията в съда – ето данните, подредени в низходящ ред:

Туризъм – 37,8%

Култура и изкуство – 12,6%

Местни инициативни групи – 8,4%

Насърчаване на икономическото развитие – 7%

Образование – 4,2%

Младежки въпроси, политики и изследвания – 4,2%

Защита на човешки права – 4,2%

Международни и европейски въпроси, политики и изследвания – 4,2%

Етнически въпроси - 2,8%

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Законодателство, застъпничество, публични политики **2,8%**

Проблеми на жените, джендър въпроси 2,8%

Клубове по интереси 2,8% Физическо възпитание и спорт **2,8%**

Околна среда – 1,4%

Местно развитие – 1,4%

Здравеопазване – 1,4%

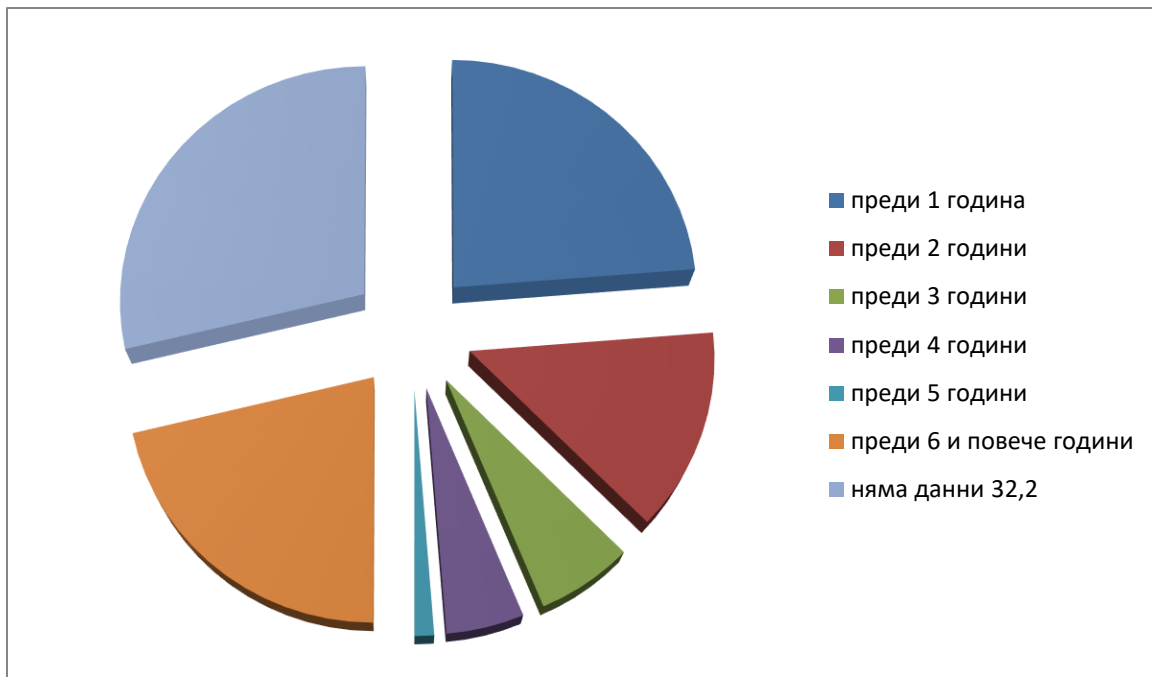
Деца -1,4%

Както може да се очаква, най-много са организациите, регистрирани в сферите си на дейност туризъм – общо 37,8%. На втора позиция се нарежда сферата на културата и изкуството – 12,6%. Следват местните инициативни групи с 8,4% и насърчаване на икономическото развитие.

Комбинациите, които са правили управителните съвети при регистрацията на организацията си, ни се струват уместни с оглед основните цели, които те преследват.

13. Последен проект

Интензивността на проектната дейност през годините и свързаното с това осигуряване на финансиране дейността на социалните организации можем да установим с данните, даващи информация за това преди колко време е реализиран последният проект, по който е работила организацията. Ето ги:

8. Последният проект е реализиран преди 1 година – 26,6% от организациите;
9. Последният проект е реализиран преди 2 година – 15,4% от организациите;
10. Последният проект е реализиран преди 3 година – 7% от организациите;
11. Последният проект е реализиран преди 4 година – 5,6% от организациите;
12. Последният проект е реализиран преди 5 година – 1,4% от организациите
13. Последният проект е реализиран преди 6 и повече години – 23,8% от организациите;
14. Няма данни - 32,2% от организациите.

Ако условно приемем, че много активни са онези организации, които са реализирали последните си проекти до две години назад, то такива са общо 42% от социалните организации в сферата на културния туризъм.

Средно активни са онези предприятия, реализирали социална туристическа дейност преди 3-5 години – те са общо 14 %.

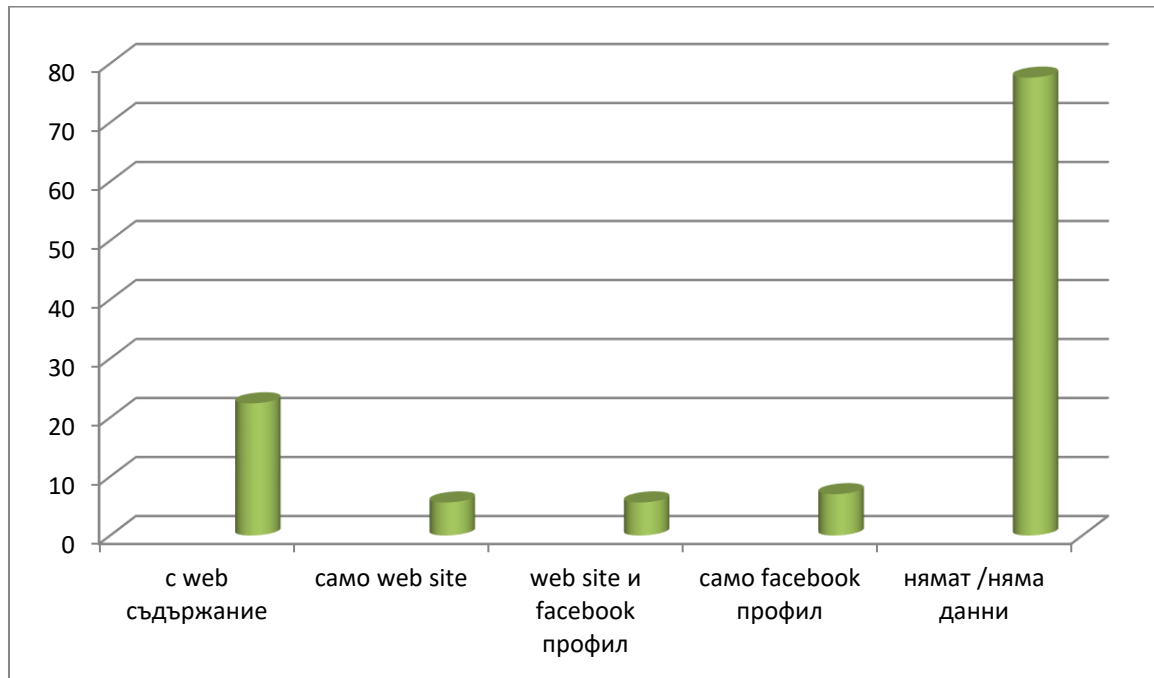
Към неактивните в проектната си дейност отнасяме предприятията, чиито последен проект е бил преди 6 и повече години, както и онези, за които няма данни – това са общо 56% /отново с висока доза условност/.

Оказва се, че по критерия проектна дейност около половината от изследваните от нас предприятия в сферата на културния туризъм са активни.

14. Реклама дейността на организациите

Преценявайки, че особено действена и ефективна форма на реклама дейността на социалните организации са новите медии, проучихме колко от работещите в сферата на културния туризъм социални организации изнасят данни за своите активности в тях.

Ето какво се оказва:

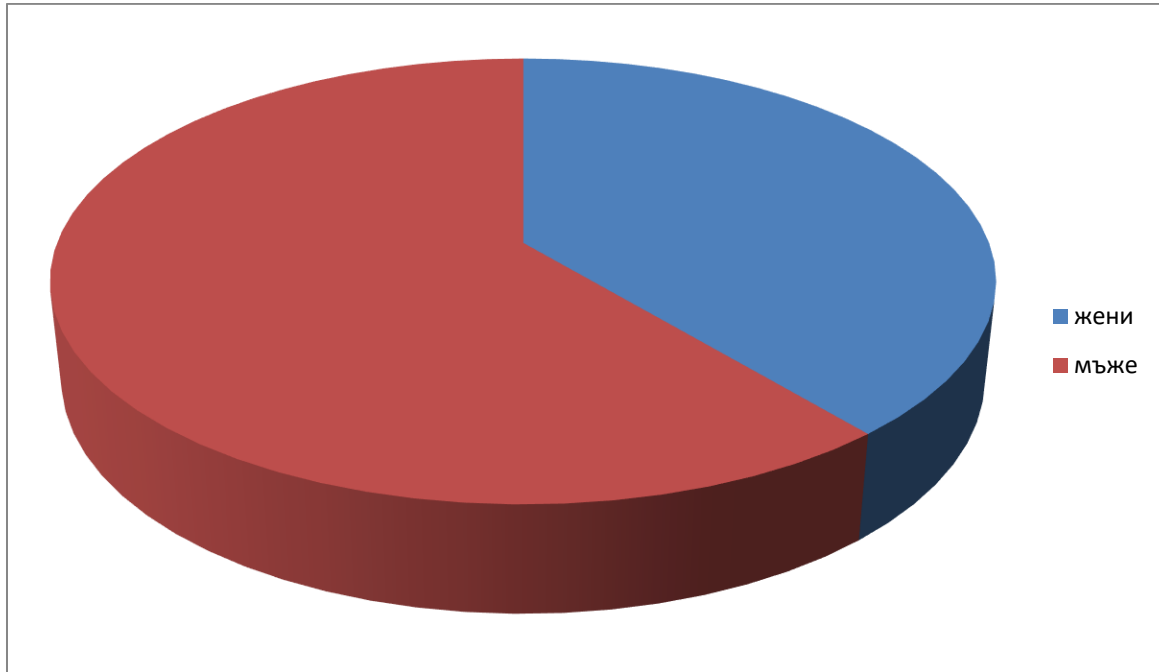

1. С web съдържание – 22,4%
2. Само с web site 5,6%
3. Web site и facebook профил – 5,6%
4. Само facebook профил – 7%
5. Няма данни/нямат - 77,6%

Според резултатите малко над 1/5 от организациите имат уеб-съдържание за реклама на своята дейност., като едва 5,6% имат и Web site и facebook профил. Около 4/5 от организациите за съжаление не са обявили адрес с уебсайт или фейсбук профил, което насочва към заключението, че тези организации не практикуват подобна реклама.

15. Равнопоставеност по пол в ръководството на социалната организация в сферата на културния туризъм

Разпределението по пол в управителните съвети на социалните организации в сферата на културния туризъм има следния вид:

1. Жени – 38,9%
2. Мъже – 61,1%

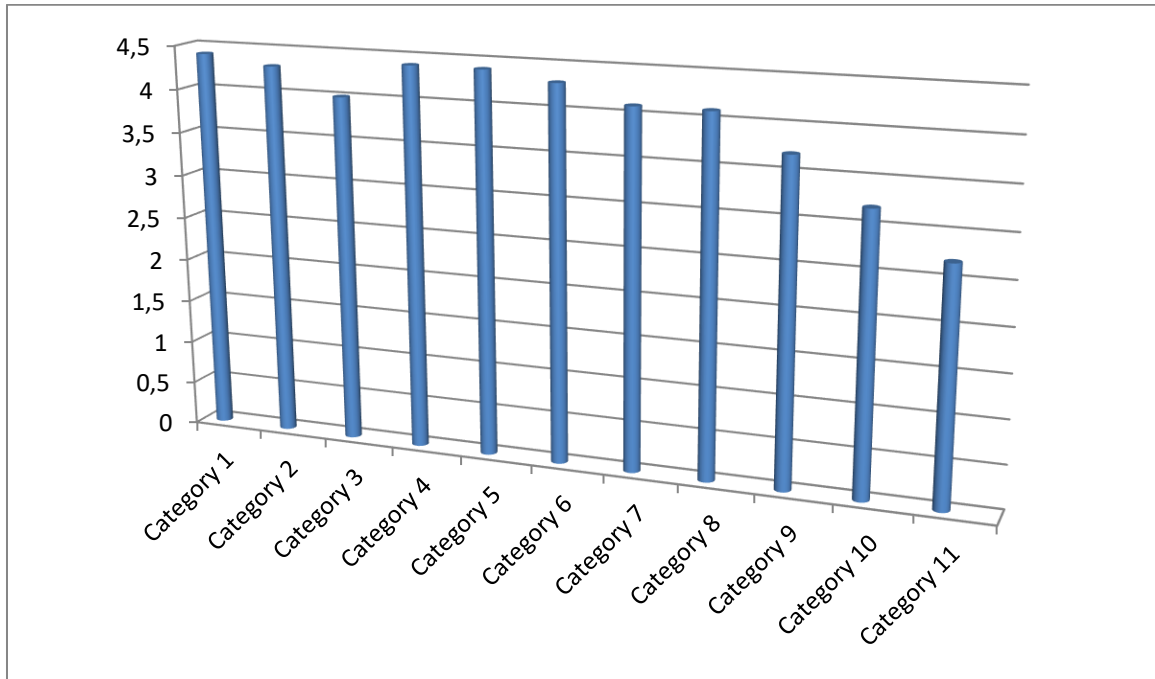
Според резултатите от проучването, относителният дял на мъжете в управителните съвети на социалните организации, работещи в сферата на културния туризъм, е доста по-висок от този на жените – 61,1%, но все пак съотношението е приемливо.

Социално предприемачество в сферата на културното наследство и културния туризъм . Анализ на резултатите от емпирично изследване

При откриване на ново социално предприятие логично се започва с подготвителна работа. От нейното изпълнение зависи в немалка степен профилът на новото предприятие и успешните му първи стъпки. За да съберем информация за акцентите

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

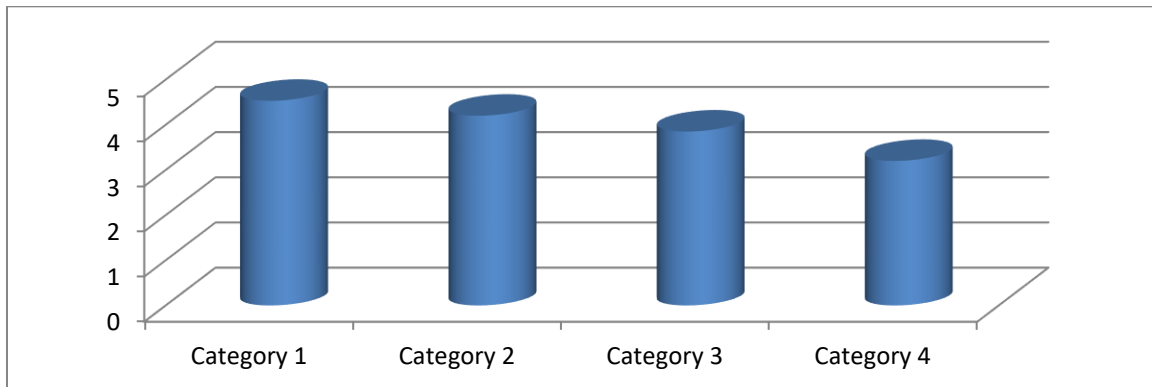
при подготовката за откриване на социална организация в сферата на културното наследство и културния туризъм, зададохме следния въпрос: “Кои бяха първите стъпки, които предприехте, след като решихте да направите НПО?” Въпросът бе придружен с петстепенна скала с най-висока оценка 5 и най-ниска – 1. Резултатите, които получихме и подредихме в низходящ ред според получения среден бал, са следните:

- 1 - Свързах се с общината и/или с други институции, от които зависи работата ми 4,7
- 2 - Внимателно проучих как става регистрацията на НПО 4,6
- 3 - Осъществих контакти с други организации, които работят в тази сфера 4,6
- 4 - Направих екип от хора, с които да работя 4,4
- 5 - Направих проучване кои други организации работят в тази сфера 4,3
- 6 - Положих усилия да рекламирам начинанието и дейността си 4,2
- 7 - Опитах се да се запозная по-добре с характеристиките на целевата си група 4,1
- 8 - Запознах се задълбочено с проблемите в обществената сфера, в която исках да работя 4,1
- 9 - Потърсих източници за финансиране 3,7
- 10 - Направих проучване на пазара – доколко ще се търсят услугите, които ще предлагам 3,2
- 11 - Погрижих се да намеря помещение, техническо оборудване, мебели 2,7

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

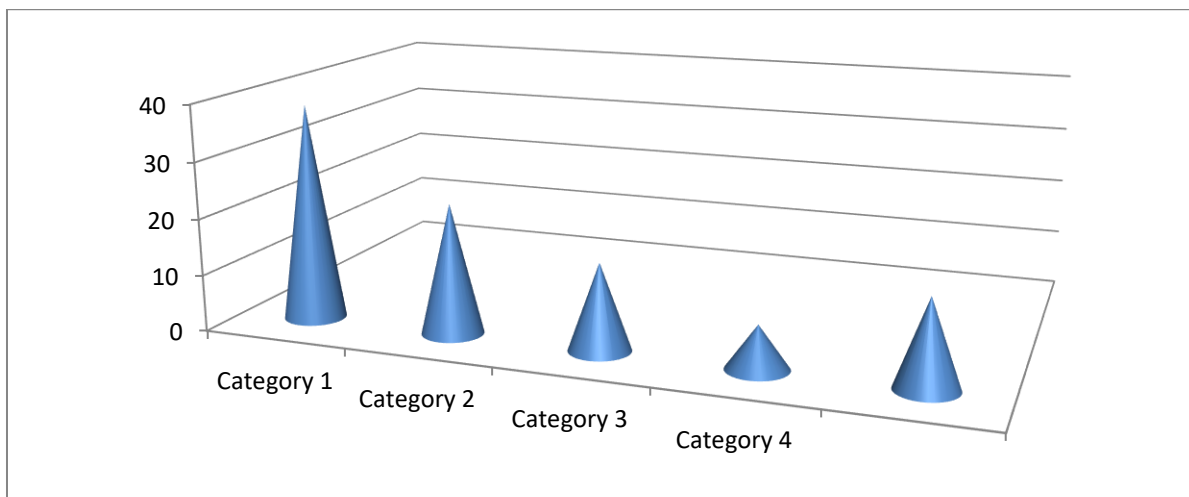
Ако се опитаме да групираме отговорите, за да получим по-ясна картина, бихме установили следното:

1. На първа позиция излизат дейности, свързани с ориентация за това работят ли други организации в избраната сфера и осъществяване на важни контакти – отговори 1, 3, 5 с общ среден бал 4,53.
2. Реклама – 4,2
3. На трета позиция – проучване на социалния проблем и на целевата група – 4,1
4. Проучване как става регистрацията, търсене източници на финансиране и формиране на екип, търсене на помещение – отговори 2,4,9, 11 с общ среден бал 3,85.
5. Проучване на пазара – 3,2

Прави впечатление известно подценяване проучването на състоянието на социалния проблем, за чието решаване ще работи бъдещата организация, както и проучване на целевата група – те се нареждат едва на трета позиция. Също така доста се подценява проучването на пазара – това потвърждава тезата, че бизнес подготовката на нашите социални предприемачи се нуждае от допълнително усъвършенстване..

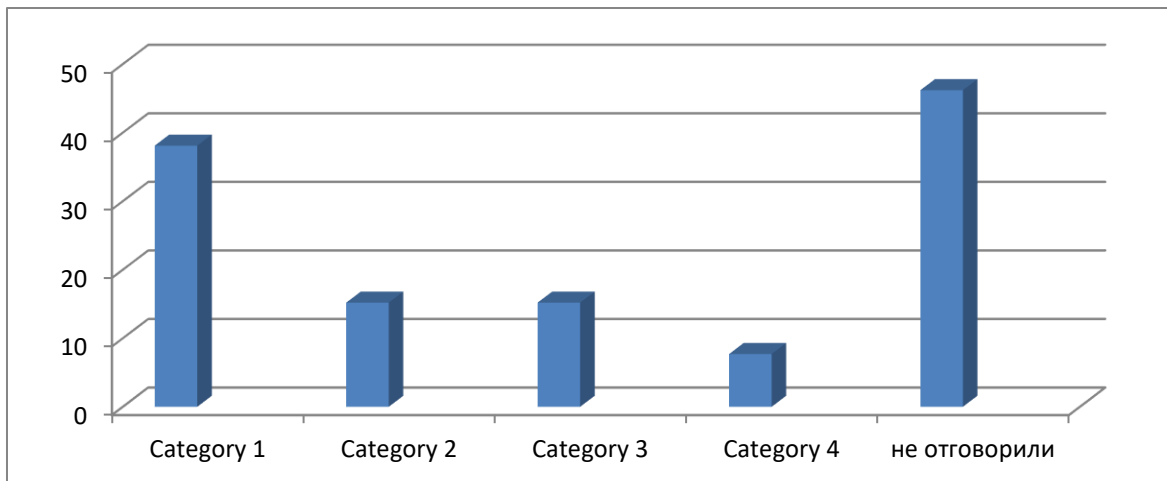
Дали бъдещите социални предприемачи в сферата на културния туризъм са имали някакъв предварителен опит в тази сфера – ето резултатите:

1. Работил/а съм в тази сфера - 38,5%
2. Чел/а съм доста по проблема - 23,1%
3. Изобщо нямах опит - 15,4%
4. Нямах голям опит - 7,7%
5. Не отговорили - 15,4%

Оказва се, че около 40% от започващите на новото поприще имат предварителен опит опит в тази сфера, което е добре. Общо 23,1% споделят, че са нямали опит. Ако добавим тук и неотговорилите /с допускането, че пропускат въпроса, защото не им се иска да споделят негативна информация/, се получава вече значителните 38,5% - т.е. над 1/3 започват от нулата.

Каква е била мотивацията на респондентите да се впуснат в това поприще – отговор получаваме от резултатите на въпроса „Как се зароди у Вас идеята да създадете подобна организация“ Разпределението на отговорите е следното:

3Виждам, че хората имат проблеми и се опитвам да им помогна 38,1

4Търся начин да започна свой бизнес без големи инвестиции 15,2

2Исках да започна някаква дейност, в която аз да съм си господар, над мен да няма началници 15,2

1Виждах, че хората успяват - печелят проекти, намират пари - реших да опитам и аз 7,7

Не отговорили – 46,2

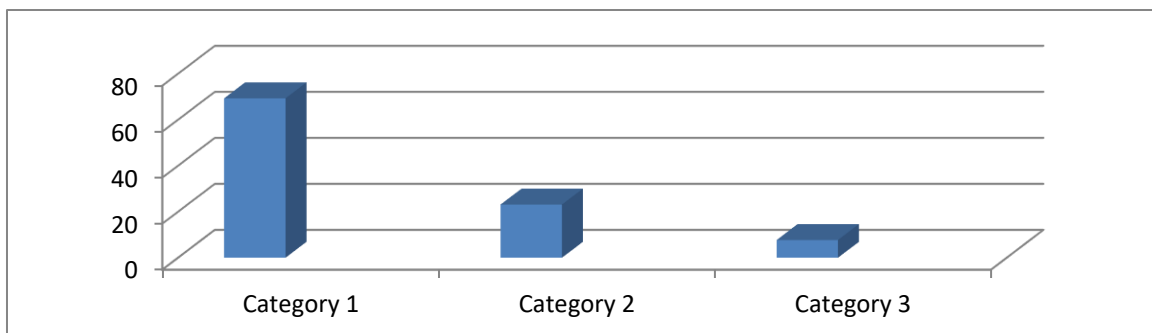
Преди всичко – почти половината от анкетираните не са отговорили на този въпрос.

Възможно е причината да се крие в принципната трудност да се формулира мотивацията за нещо – доколкото тук се включват съзнателни и несъзнателни мотиви.

От отговорилте най-много са тези, които са мотивирани от желанието да помагат за решаване на социални проблеми – 38,1%. Общо 30,4% са онези, които биха искали да започнат свой бизнес, който сами да управляват – над тях да няма началници.

За степента на мотивираност говорят резултатите от следния, малко косвен, въпрос

„18Близките и приятелите Ви знаеха ли за вашата идея, подкрепяха ли Ви?“. Ето резултатите:

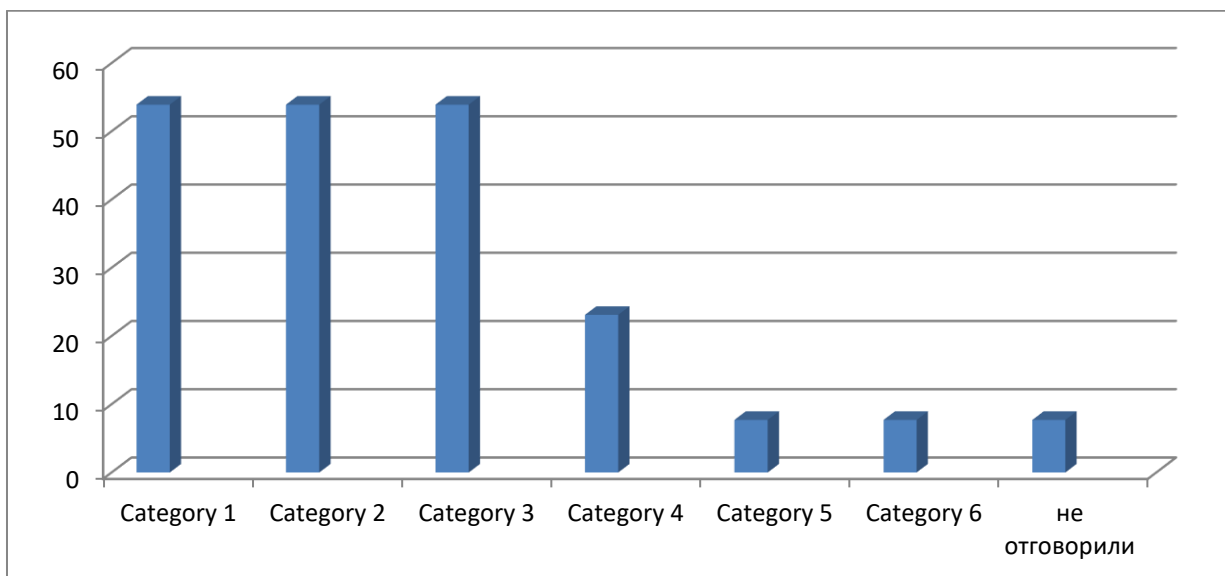
14. 13знаеха и всячески ме подкрепяха 69,3

15. 4Не знаеха, това са си мои неща 23,1

16. 23знаеха, но бяха доста скептично настроени 7,7

Близките и приятелите на над 2/3 от анкетираните са знаели и подкрепяли идеята за откриване на социално предприятие, което говори за висока съпричастност и вяра в успеха на начинанието ина околните. Едва при 7,7% близките са били скептично настроени. 23% от респондентите не са споделяли идеята си с околните.

За да се впуснеш в ново начинание е нужно самочувствие и качества. Ето как преценяват своите способности за захващане с подобна дейност ръководителите на социални предприятия в сферата на туризма:

1- да, защото мога да убеждавам хората да търсят моите услуги 53,9%

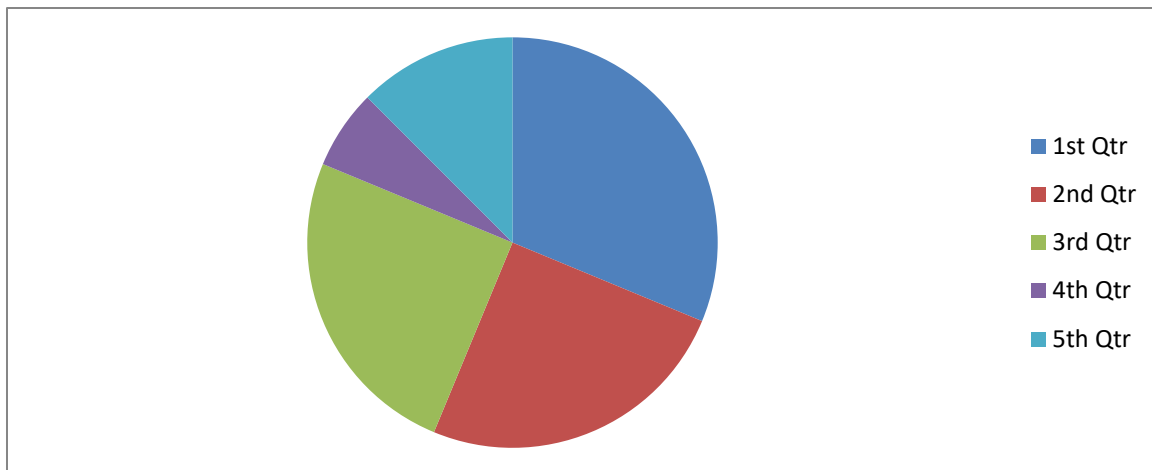
2да, защото умея да намирам изход от всяка ситуация, хрумват ми нови идеи 53,9%

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

- 5 да, защото умея да намирам нови решения на възникващите проблеми 53,9%
- 3 да, защото съчувствам на хората, които имат сериозни проблеми и чувствам сили в себе си да им помагам да ги решават 23,1%
- б- да, защото имам комбинативен ум 7,7
- 7 не мога да преценя дали имам талант 7,7

Очертава се следната обща картина: класирания се на първа позиция отговор с убедителните 53,9% говори за базови умения умения за ефективна реклама на дейността, което е отлична предпоставка за успешен бизнес. Отговори с номера 2, 3 и 5 в низходящата подредба /със среден общ процент 28,2% свидетелстват за висока самооценка и възможности за иновативен подход към проблемите. И излизащото на трета позиция качество за чувствителност към проблемите на хората и желание да им се помогне също са базово качество за социално предприемачество. Това е добра комбинация за успеха на едно социално предприятие в сферата на културния туризъм.

В началото на анализа коментирахме, че част от социалните предприемачи в сферата на културния туризъм вероятно малко подценяват по-детайлното изясняване на социалния проблем, с който ще се ангажира организацията им. Тъй като това е важен аспект за успех, в изследването включихме блок от отворени въпроси в тази посока. Отговорите на респондентите бяха затваряни и кодирани от експерти. Ето резултатите от въпроса „Какъв е основният социален проблем, с чието решаване се ангажира Вашата НПО?“

3 – средно точна, конкретна и ясна формулировка 38,5

1 – неточна, неясна формулировка 30,8

2 – доста обща формулировка 15,4

5 – много добра формулировка, със съпричастност и загриженост 7,7

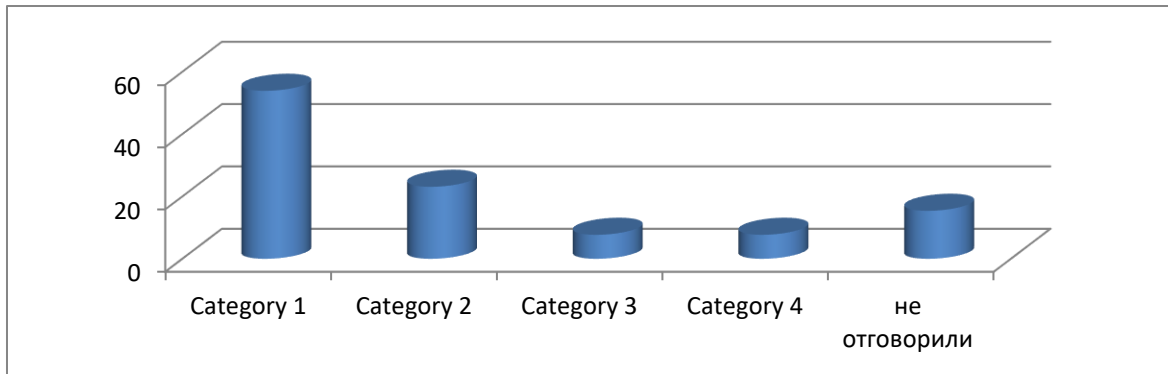
Не отговорили 15,4%

На последна позиция като процентно изражение се нареждат качествените, пълни и точни формулировки. Но все пак преобладават средно точните, конкретни и ясни формулировки на социалния проблем – те са 38,5%. Ако обединим доста общите и неточните, неясни формулировки се получават значителните 46,2%. Вярно е, че въпросът е отворен, а по принцип респондентите не обичат много да пишат и че формилрането не е лесна работа.

Следващият въпрос, свързан с познаване на социалния проблем, е „Според Вас акви биха били последствията, ако този проблем дълго време не се решава?”

Доколкото въпросът е зададен с прилежаща петстепенна скала, резултатът може да се представи със средна бална оценка и в проценти.

Резултатът като средна бална оценка е 3,75 – т.е. над средното. Като процентно изражение графиката има следния вид:

3 – средно добра обосновка 53,9

4 – добра обосновка 23,1

5- много добра обосновка 7,7

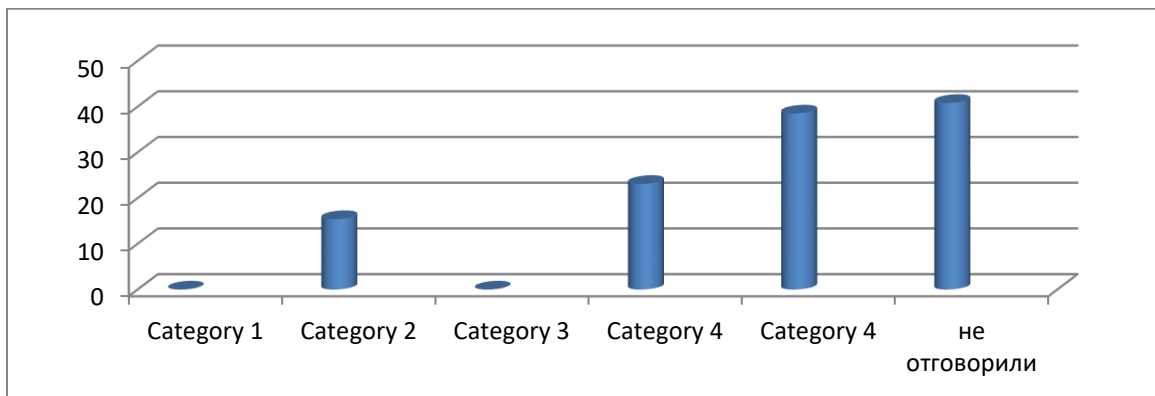
2-по-скоро повърхностна и обща обосновка 7,7

1 - Недобра обосновка 0

0 без отговор –15,4

Все пак резултатът е добър – над половината от респондентите обосновават сравнително добре последствията, ако проблемът дълго време не се решава.

На молбата ни да формулират причините, пораждащи подобни затруднения в живота ни, анкетираните дават отговори, които експертите прецениха така:

1 – вътрешен локус на контрол, локални причини 0

2 – вътрешен локус на контрол, общи причини 15,4

3 – външен локус на контрол – локални причини 0

4 – външен локус на контрол – външни причини 23,1

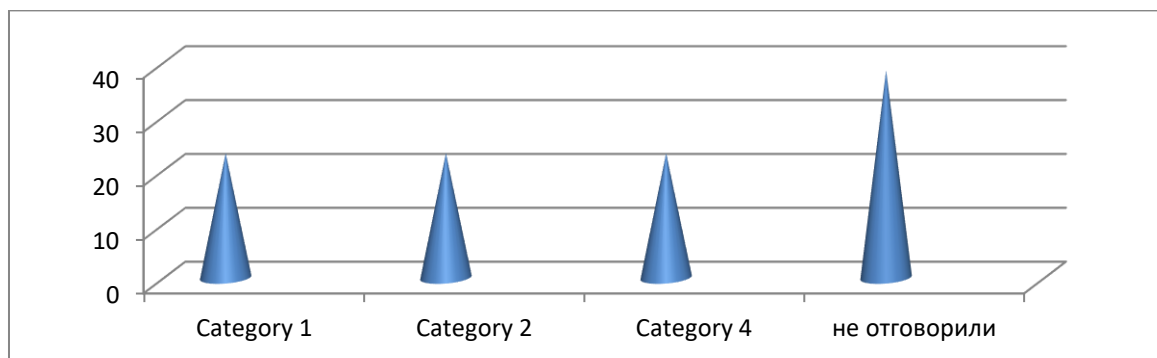
5 – най- общи причини 38,5

6 – неотговорили – всички, оцветени в жълто 40,8

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

В графиката целенасочено включихме и нулевите резултати, доколкото картината така е по-пълна. Локални причини не се формулират от никого. 38,5% изтъкват най-общии причини – примерно Държавата е абдикирала от собствените си задачи; финансова причина; политически определени причини и пр. Пример за обмислен отговор, кодиран като вътрешен локус на контрол с изтъквани общи причини, е следният: В повечето малки населени места има определени зависимости, които притискат хората да бъдат активни и да говорят за проблемите открито, за да не бъдат например уволнени едно и да останат без препитание. Липсата на повече възможности за реализация, несигурността и липсата на увереност водят до един живот за „оцеляване“, а не към развитие. Дейности, насочени към личностно развитие и възможности за реализация мисля че биха имали положителен ефект върху развитието на обществото като цяло. /Сдружение „На фокус“/. Процентът на неотговорилите е много висок /38,5%/.

Какво е решението на социалния проблем, какви са последователните стъпки, които трябва да се направят – резултатите от този отворен въпрос са следните:

1 – вътрешен локус на контрол, конкретния, ясни неща 23,1

4 – външен локус на контрол, общи неща 23,1

5 – много общи неща 23,1

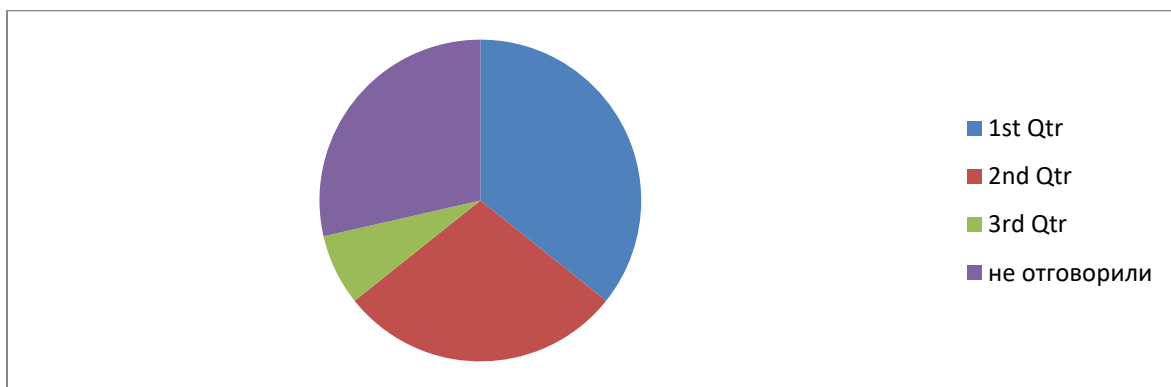
6 – неотговорили 38,5

Радващо е, че отговорите на $\frac{1}{4}$ от респондентите свидетелстват за вътрешен локус на контрол и очертани конкретни и ясни стъпки за преодоляване на проблема. Ето пример на подобен отговор: Работа с местните общности за развитие на умения за търсене на нови възможности за допълнителна работа, за използване на налични ресурси, за

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

работа в мрежа, за постоянно обогатяване на знания, за развитие на предприемачески способности – всичко с фокус към хората, защото те са ключът към успеха на всяко едно начинание /Сдружение На фокус/- финансиране; закупуване на велосипеди; отдаване на велосипедите за ползване от младежите; организиране на спортни събития с цел разпространение на спорта в тази област /велоклуб Добринище/. Но отговорите на 46,2% от респондентите са доста неконкретни. И тук процентът неотговорили е висок – 38,5%..

На последния, съвсем конкретен отговор „С какво вашата организация може да се ангажира за решаване на проблема?“ се получи следните резултати:

1 – посочени конкретни неща 38,5

2 - посочени общи неща 30,8

3 – с нищо 7,7

4 – без отговор 30,8

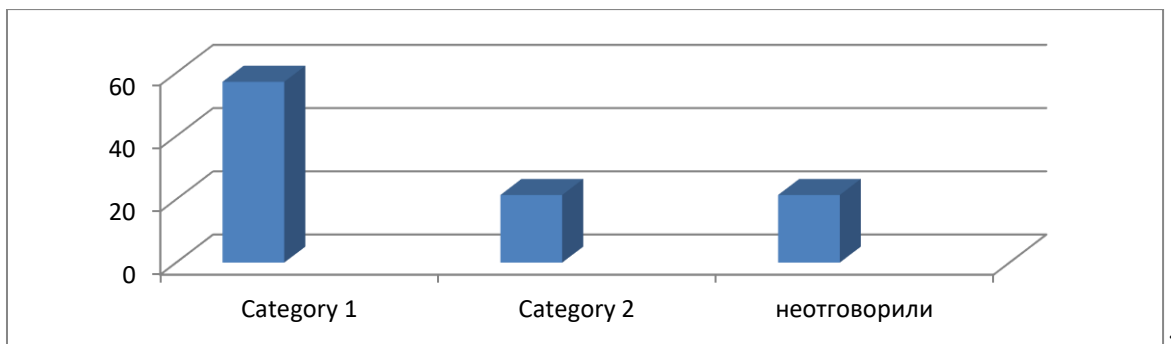
Много добър резултат е, че 38,5% от респондентите са посочили конкретни неща, с които тяхната организация може да помогне за решаване на проблема. 30,8% посочват по-скоро общи неща. Отново неотговорилите са доста голям процент – почти 1+3 от анкетираните.

Общ извод –около половината от ръководителите на социални предприятия в сферата на туризма, попаднали в нашата извадка, имат сравнително ясна и точна представа за социалния проблем, в рамките на който е насочена тяхната дейност, обосновават добре последствията, ако дълго време не се решава, посочват конкретни и ясни стъпки, които тяхната организация предприема за да помогне за решаването на проблема.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Много добър резултат е, че 38,5% от респондентите са посочили конкретни неща, с които тяхната организация може да помогне.

Колкото по-добре се познава целевата група, толкова по-прецизирани и ефективни биха били дейностите, съобразени с конкретните ѝ потребности. В анкетната карта включихме блок от 5 отворени въпроса, насочени към проучване степента на познаване на целевата група от страна на ръководителите на социалните предприятия в сферата на културния туризъм. След кодиране на отговорите от експертите и обобщаване на резултатите се получи следната картина

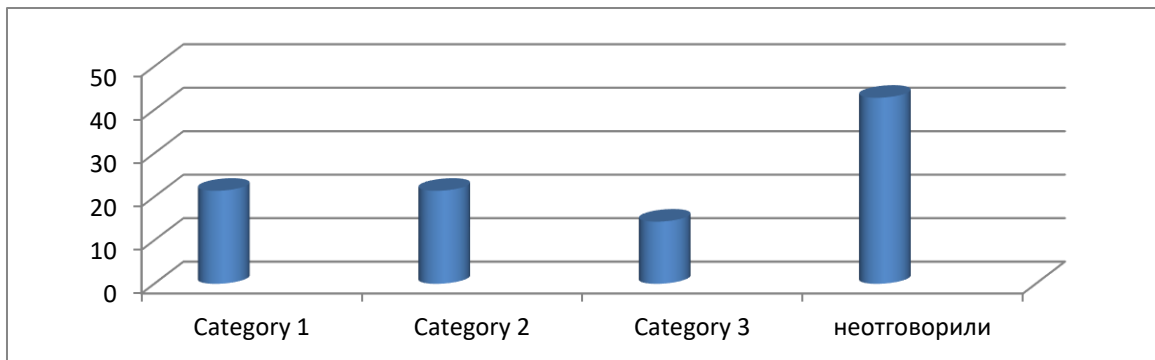

1 – конкретно посочени целеви групи /по някакъв признак – възраст, здравен статус, с интерес към определено изкуства, представители на публичната администрация/ - общо 57,2%

2 – обща, неконкретизирана по някакъв признак формулировка на целевата група - 21,4%

3 – неотговорили – 21,4%

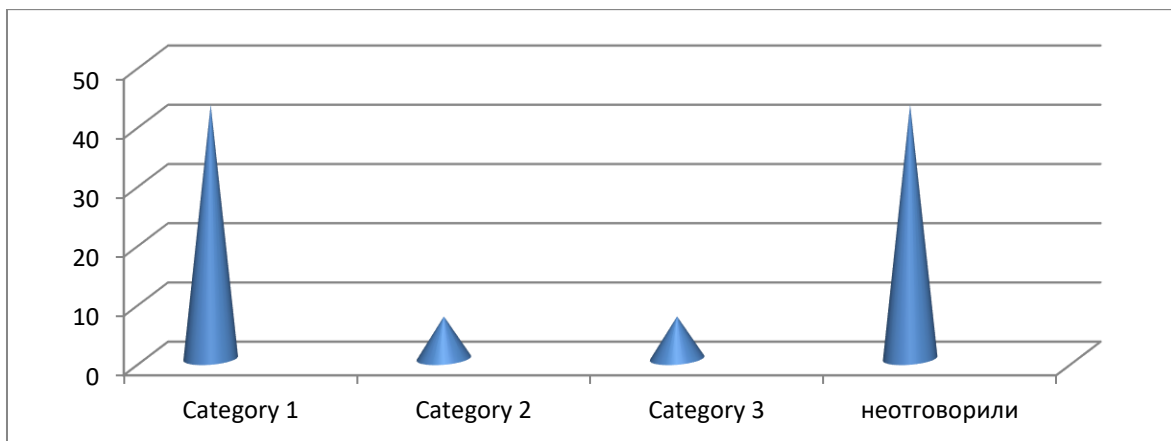
На молбата ни да опишат по-подробно целевата си група, респондентите формулират следните по вид отговор:

- 1 – посочен конкретен брой лица с висока степен на достоверност 21,4
- 2 – без точна цифра, но им е ясна общата картина на целевата група 21,4
- 4 – обща, неконкретизирана целева група 14,3
- 5 – не отговорили 42,8

Ако обобщим резултатите: 42,8% са наясно с целевата си група. Прави впечатление големият процент неотговорили – 42,8%. Можем да допуснем, че те отбягват отговора, понеже не са съвсем наясно с обема и характера на целевата им група. Ако добавим и онези 14,3%, които дават съвсем общо, неконкретизирано определение на целевата си група, се получава значителната цифра от 57,1%.

Логичен е следващият задълбочаващ въпрос: Какви са техните характеристики, заради които ги включвате в целевата си група?“

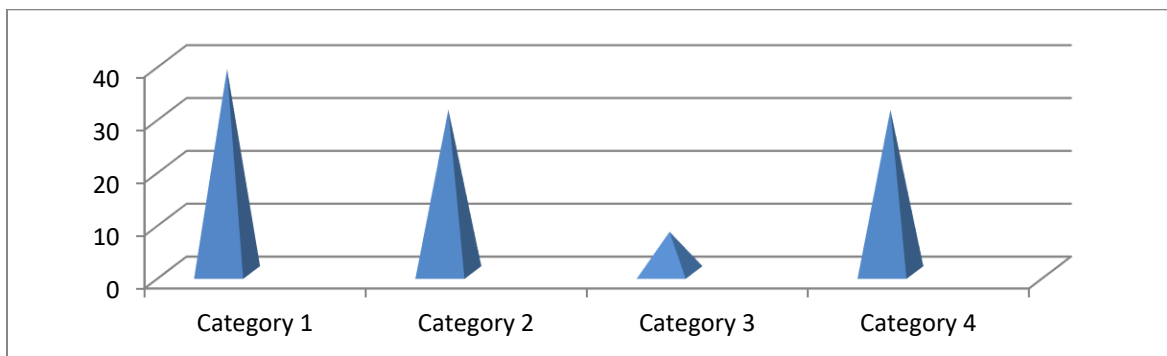

- 4 – добро представяне през вид хоби /интерес към някаква дейност/ 42,9
- 2 – добро представяне за хора с нужда от социална помощ/7,1
- 3 – много общо представяне 7,1

Общо 50% от респондетите правят конкретно представяне на целевата си група.

Процентът на неотговорилите и тук е много висок – 42,9. Ако условно към тях добавим онези 7,1%, дали общи, недиференцирани отговори, се получава, че на 50% добре познават своята целева група, за разлика от останалите.

И още един въпрос в същата посока – „Защо, според Вас, биха проявили интерес към Вашите инициативи?“ Отговорите свидетелстват за следното:

1 – слабо познаване на целевата група 38,5

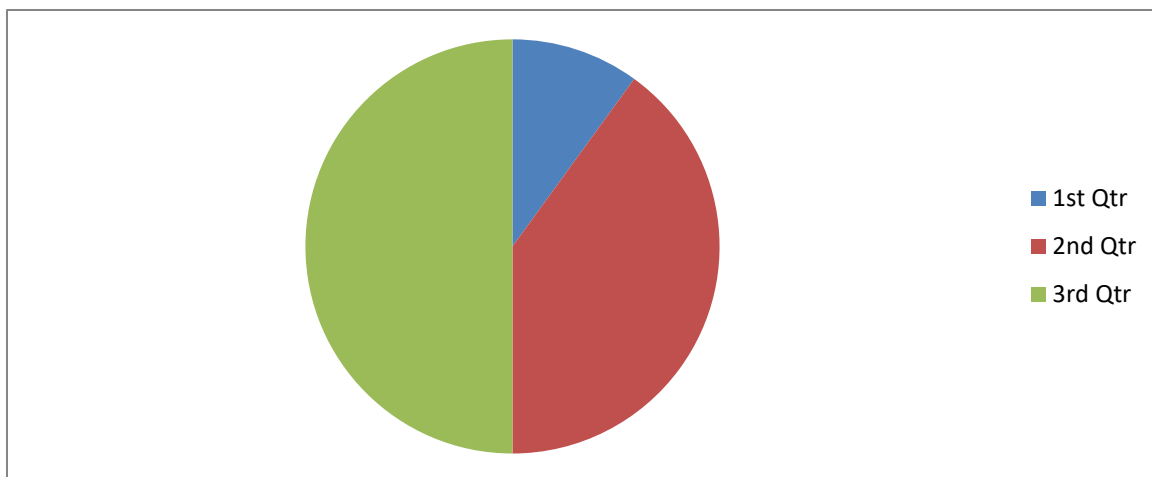
2 - добро познаване на целевата група 30,8

3 – много добро познаване на целевата група 7,7

4 – не отговорил 30,8

Според кодировката на отговорите от експертите, добре познават своята целева група около 38,5%. Не я познават 38,5%. Ако обаче към тях добавим и неотговорилите /30,8%/, се получава, че взните се накланят по посока на недобро познаване на целевата група.

Ако обобщим резултатите от 5-те въпроса, касаещи познаването на целевата група, се получава следната картина:

Тук се оценява степента на познаване на целевата група въз основа на отговорите по трите подточки, както следва:

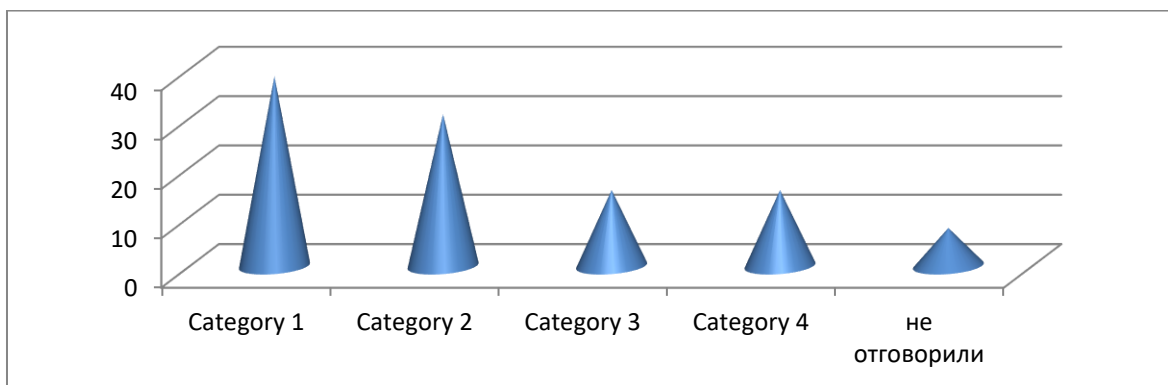
3 – много добро познаване на целевата група 10

2 - добро познаване на целевата група 40

1 – слабо познаване на целевата група 50

Изводът: в полза на успешната работа е социалните предприемачи в сферата на културния туризъм е добре да познават по-дълбоко целевите си групи.

Каква е преценката на ръководителите за ефективността на техните усилия – дали постигат желаната цел? Ето разпределението на отговорите им:

5 Да, постигаме желаната цел 38,5

1 Ние правим каквото можем, дано да успяваме 30,8

2 Надявам се 15,4

3 Тези процеси са бавни, отведнъж не става 15,4

4 Засега не успяваме особено, но ще продължаваме 7,7

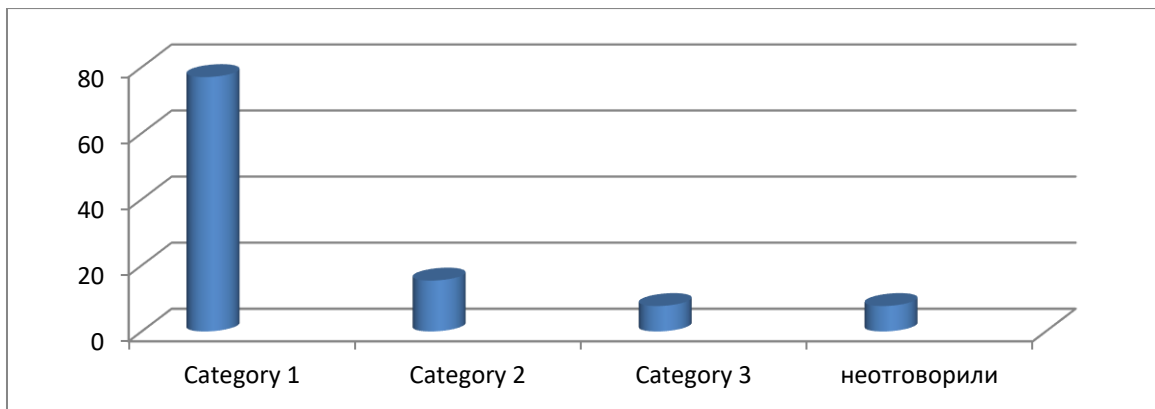
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Неотговорили 7,7

Добро впечатление прави скромността на респондентите – правим каквото можем, дано да успяваме – отговарят 30,8%“.; към тях можем да добавим и 15,4 % от следващата група.

Обобщената картина е следната: 38,5% са сигурни, че постигат желаната цел, 45,4% също отговарят утвърдително; за общо 23,1% успехът предстои. Тук неотговорилите са малко.

От къде черпят информация за това доколко успяват – вероятно поддържат обратна връзка с хората от целевата си група. На въпроса ни дали е така, получихме следните отговори:

Да, поддържаме връзка, като .77%

Периодично правим наблюдения за ефекта от работата ни 15,4

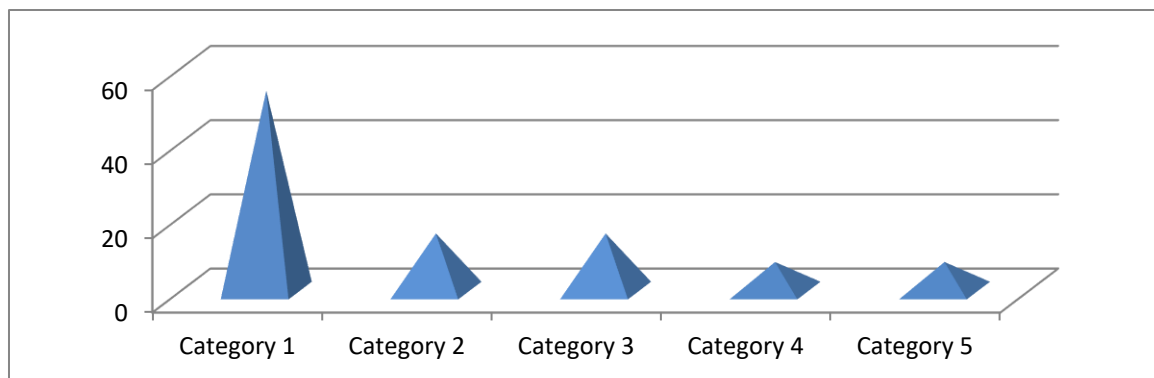
Не, засега нямаме 7,7

Не отговорили 7,7

Този въпрос е директно зададен, което предполага, че резултатите вероятно са повлияни от социалната желателност. Но така или иначе, 77% от респондентите твърдят, че поддържат обратна връзка с целевата си група.

Доколко социалните предприятия у нас поддържат контакти помежду си, полагат ли усилия за съвместна дейност, което би било от полза за всички? Тази страна от дейността им изследваме с три въпроса – първият е проучвателен – каква е тяхната информираност На въпроса „Работят ли и други организации, фирми, институции и пр. в сферата, в която работите вие?“ картината на отговорите е следната:

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

да, работят и други неправителствени организации 53,9

работят няколко ентузиаста 15,4

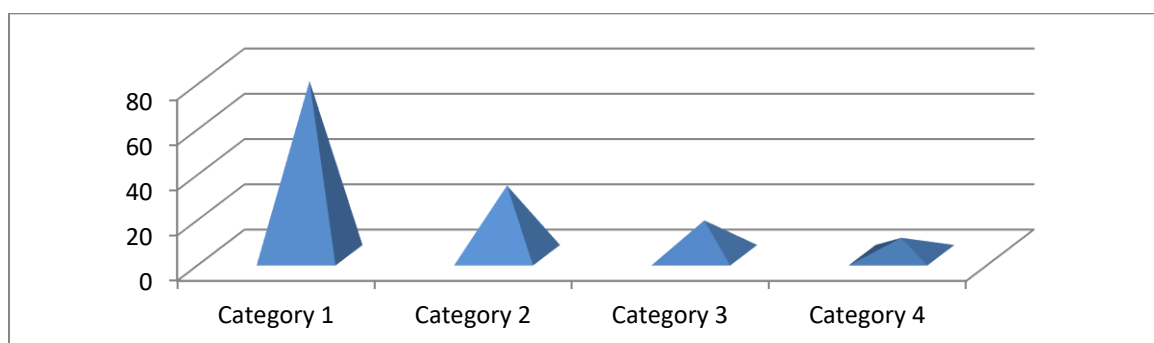
нямат информация някой да се занимава с това 15,4

да, в известен смисъл това е и работа на държавата 7,7

някой друг не работи 7,7

Според резултатите ръководителите на социалните организации в сферата на културния туризъм са добре ориентирани за работещите в същия сектор.

Дали поддържат контакти с тях – ето резултатите от нашия въпрос:

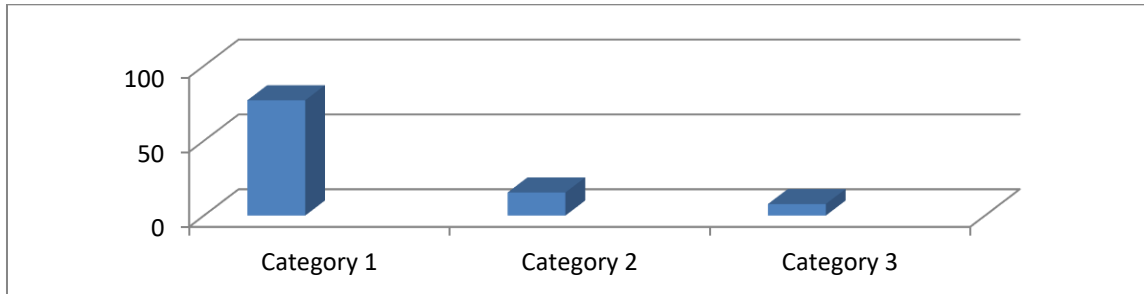

1. работим в партньорство с тях 77%
2. Поддържаме контакти и обменяме информация със сродните структури 30,8%
3. Не поддържаме интензивни делови контакти 15,4%
4. Изобщо не поддържат контакти - 7,7%

Оказва се, че преобладаващият брой социалните предприятия в сферата на културния туризъм поддържат добри контакти помежду си, работят в партньорство и обменят информация.

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

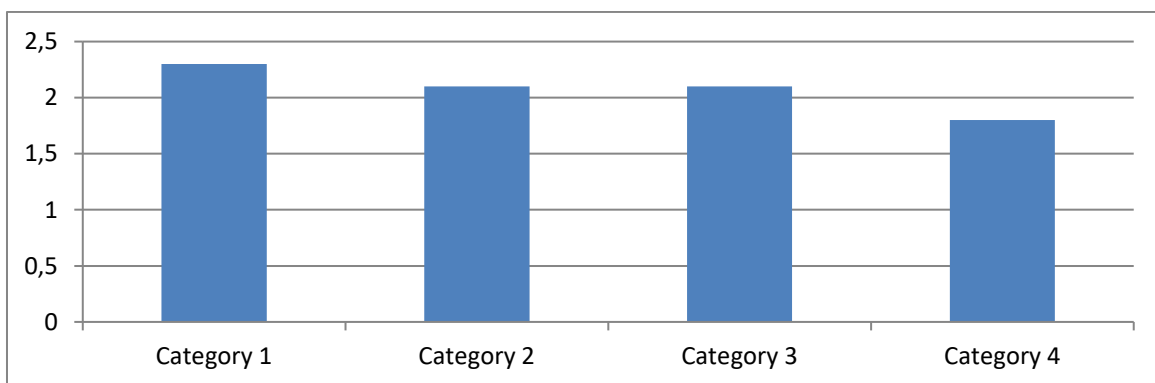
Друг стратегически партньор на социалните предприятия са местните публични структури. На въпроса „Търсили ли сте контакт или сътрудничество с общината или друга държавна институция?“ резултатите са следните:

1. Да, търсил/а съм и установихме добро делово сътрудничество 77%
2. Да, търсил/а съм, но те не бяха много любезни и аз се отказах 15,4%
3. Не, но ще потърся, като ми се наложи 7,7

Общият извод: социалните предприятия в сферата на културния туризъм поддържат интензивни делови връзки както с местната власт, така и с други организации в същата сфера.

Много важен проблем за социалните предприятия е набирането на средства. Как ги осигуряват предприемачите всферата на туризма? Зададохме им въпроса с прилежаща тристепенна скала с най-висок бал 3 и най-нисък – 1. Ато резултатите във вид на средни балове:

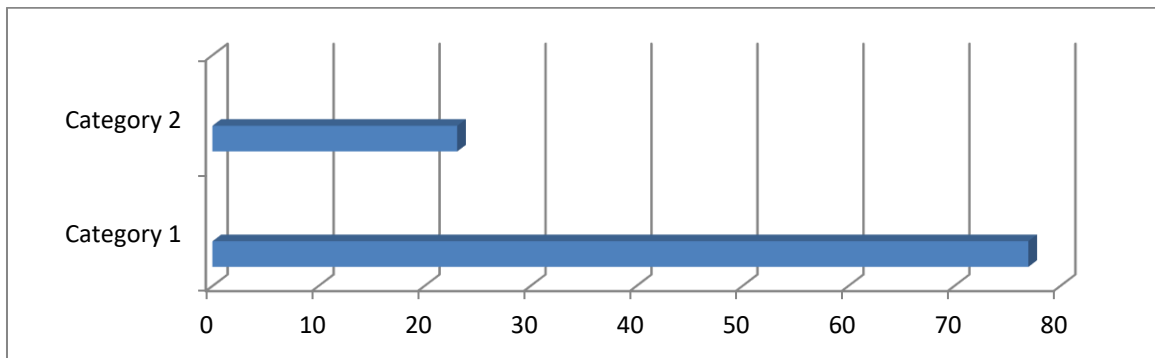
Туризъм

1. Работим по проекти, които изцяло се финансират 2,3

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

2. Работим по проекти, които частично се финансират 2,1
3. Организираме собствена дейност, от която печелим 2,1
4. Набираме средства от дарения 1,8

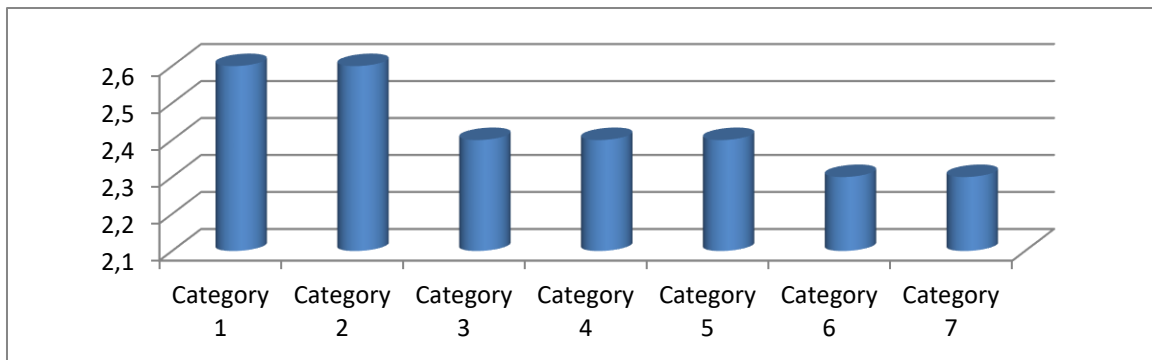
Един от трайните критерии за определяне принадлежността на едно предприятие като социално е начинът, по който се разпределя печалбата – би трябвало по-голямата ѝ част да се реинвестира обратно за постигане на социалните цели на предприятието. Ето отговорите на респондентите на този въпрос:

2. Ако има печалба, я инвестираме в други печеливши сфери 77,0
3. Заплащаме труда на работещите и каквото остава – инвестираме за разширяване на дейността 23,1

Вижда се, че социалните предприятия в сферата на културния туризъм работят добре във финансово отношение.

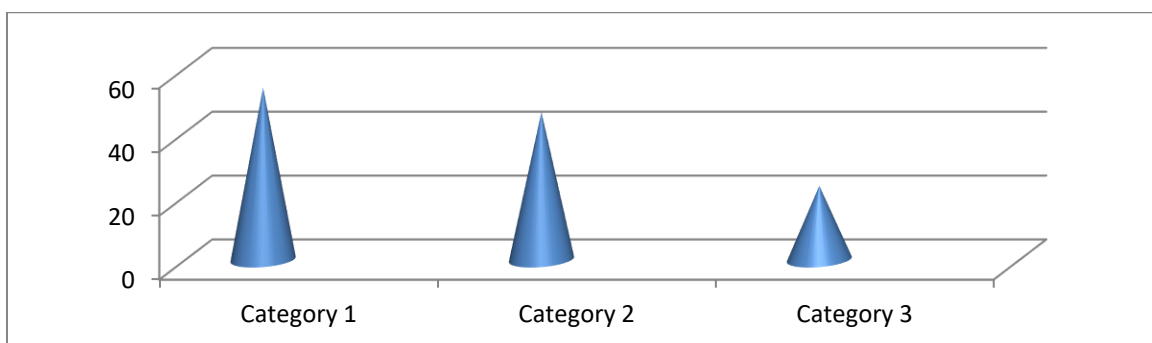
Друг важен аспект от работата на социалното предприятие е поддържането на добър екип. Какви са постиженията на респондентите в това отношение – информация получихме от отговорите на въпроса „Как преценявате качеството на работа на вашия екип?“ с прилежаща тристепенна скала с най-висока оценка 3 и най-ниска – 1::

1. Умения за ръководене на фирмата /мениджмънт/2,6
2. Сработеност, екипност в работата 2,6
3. Степен на иновативност 2,4
4. Умения за управление на финансиите2,4
5. Умения за най-успешно правно регулиране и решения2,4
6. Познаване потребностите на пазара 2,3
7. Оперативност 2,3

Най- високо са оценени мениджърските умения и сработеността, екипността в работата. На следваща позиция е високата иновативност и финансовия мениджмънт. Познаването потребностите на пазара и оперативността са в долната част на класацията.

Съвременното предприемачество е тясно свързано с рекламната дейност. Да видим какви усилия полагат социалните предприемачи в тази насока /процентите са повече от 100 поради възможността да се посочва повече от един отговор/:

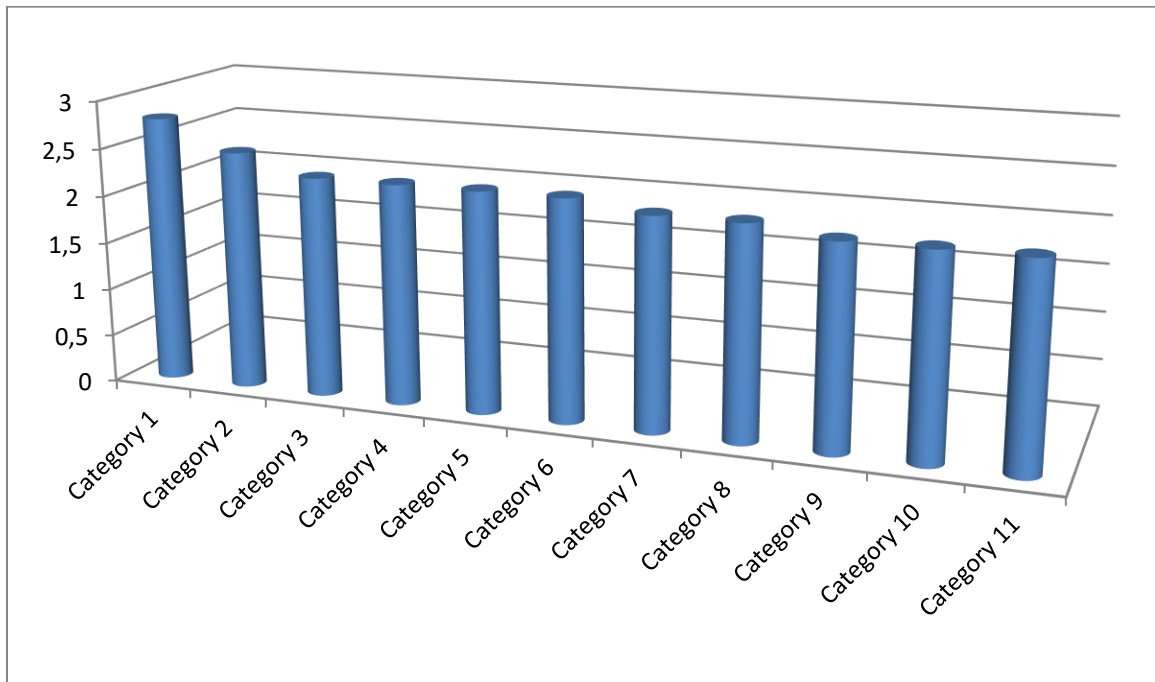

17. Направихме сайт и го захранваме редовно53,9
18. Поддържаме информация за нас в социалните мрежи 46,2
19. Да, направихме си лого, което слагаме върху всичките си материали23,1

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Както се вижда, в сферата на туризма социалните предприемачи полагат много сериозни усилия да рекламират дейността си.

Важен въпрос, който включихме в изследването си са трудностите, които срещат ръководителите на социални предприятия всферата на туризма. Ето отговорите на съответния въпрос, зададен отново с прилежаща тристепенна скала с най-висока оценка 3:

- 1 - Осигуряване на финансиране 2,8
- 2 - Бюрократията на държавните институции 2,5
- 3 - Хората са бедни, трудно отделят пари за неща, които не са от първа необходимост 2,3
- 4 - Връзкаство, корупция при печелене на проекти и обществени поръчки 2,3
- 5 - Развитие на нови идеи 2,3
- 6 - Да поддържа високо темпо на работа, да не ни забравят 2,3
- 7 - Реклама и популяризиране дейността на организацията 2,2
- 8 - Маркетинг и продажба на услугата 2,2
- 9 - Трудно се поддържа сплотен и добре работещ екип 2,1
- 10 - Този живот е несигурен, което ме уморява 2,1

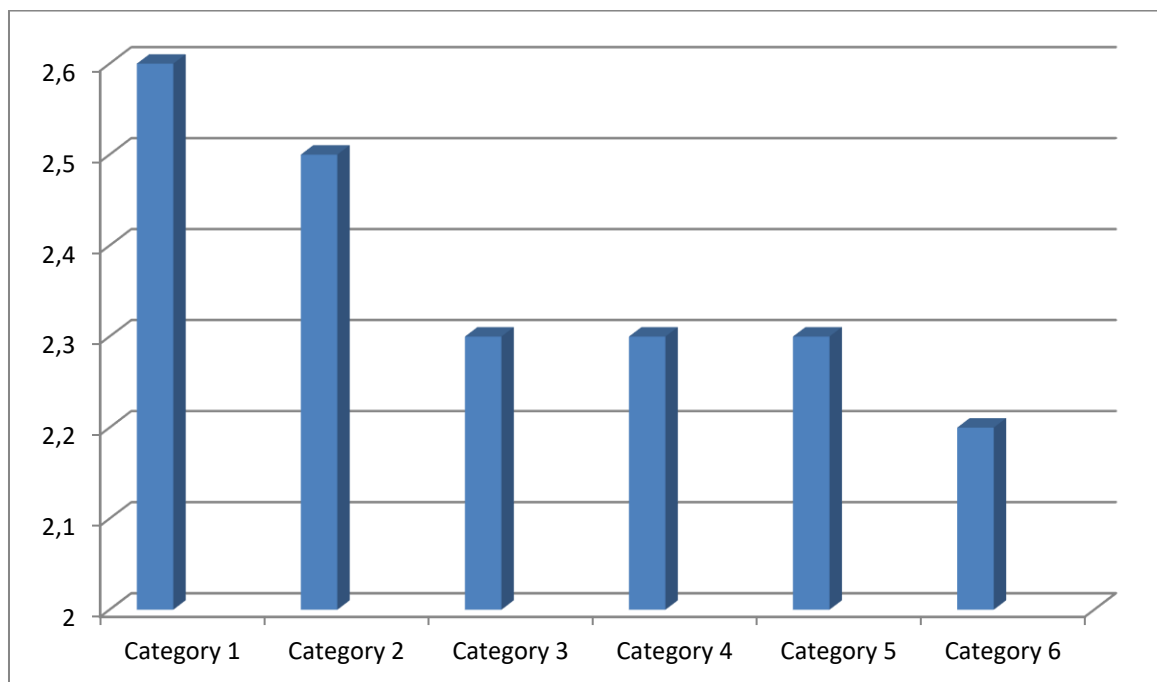
Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

11 - Винаги има риск дали ще успяваме в бъдеще 2,1

Както се вижда от резултатите, осигуряването на финансиране е най-трудният проблем – той се откроява и с много високия си бал – 2,8. На следваща позиция идват затрудненията, свързани с бюрокрацията на държавните институции – среден бал 2,5. Тук можем да добавим и класиралата се на 4-та позиция трудност – преодоляването на връзкарството и корупцията.

Следващите трудности идват от вътрешни причини, свързани с поддържане добро качество на работата: развитие на нови идеи, поддържане високо темпо на работа, осигуряване на реклама, маркетинг и продажба на услугите, поддържането на добър колектив, рисковете, които носи бъдещето.

Последният въпрос от анализа ни е от особена важност – какво, според респондентите, следва да се промени, за да се развива по-успешно социалното предприемачество в сферата на културата. Ето техните преценки:

1- Да се създадат стимули за формиране на иновативно мислене и нагласи 2,6

2 - Драстично да се намали корупцията 2,5

3 - Печеленето на проекти да става по обективни критерии, а не чрез връзки 2,3

Този документ е създаден в рамките на проект „Трансграничен план за развитие и функциониране на механизми за подпомагане и насърчаване на социалното предприемачество в контекста на социална икономика и социални иновации“ (Action Plan for Social Entrepreneurship) с договор за субсидия № В2.9с.08/02.10.2017 г. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Югозападния университет „Неофит Рилски“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

4 - Да се вдигне стандартът на живот – хората са бедни 2,3

5 - Да се положат усилия за повишаване квалификацията на работещите в социалното предприемачество 2,3

6 - Да се усъвършенства законодателството, свързано с дейността на социалните предприятия 2,2

На първа позиция излиза нещо наистина важно - да се създадат стимули за формиране на иновативно мислене и нагласи. Бихме казали, че това е ядрото на развитие на социалните предприятия в най-развитите държави /както показва анализът в първа глава/. На следваща позиция са отговорите, свързани с необходимостта от драстично намаляване на корупцията и връзкарството.

Повишаване квалификацията на работещите в НПО е следващата препоръка. На последна позиция се нарежда необходимостта от адекватно за дейността на социалните организации законодателство.

Основни изводи

- *Налице е известно подценяване на необходимостта да се познава задълбочено социалният проблем, пораждащ необходимостта за дейност на социалното предприятие по неговото преодоляване;*
- *Необходимо е по-добро познаване на целевите групи за целенасочена и ефективна работа с тях;*
- *Подценява се проучването на пазара като важен фактор за успешен бизнес в сферата на социалното предприемачество;*
- *Около половината от започващите социални предприемачи в сферата на културния туризъм имат предхождащ опит в тази сфера, което е добре;*
- *Налице е разбиране, че иновативността е най-важна съставка на социалното предприемачество;*
- *При около ¼ от респондентите е налице вътрешен локус на контрол, конкретно и ясно разбиране за това как могат да се преодоляват възникналите проблеми;*
- *В преобладаваща степен социалните предприемачи в сферата на културата поддържат делови контакти помежду си, както и с местната власт;*
- *Основните им приходи идват от проекти и от собствена дейност;*
- *Полагат се сериозни усилия за реклама;*
- *Затрудненията са свързани главно с набиране на средства и преодоляване на бюрокрацията и корупцията;*
- *Доброто бъдеще на социалните предприятия в сферата на културния туризъм се свързва с иновативност и намаляване на бюрокрацията и корупцията.*